

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΑΠΟΣΤΟΛΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΑΡΕΠΙΔΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
ΤΖΑΤΖΑΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

Περιεχόμενα.....	2
Πρόλογος-Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1 Σύσταση Α.Ε.-Καταστατικό.....	12
1.1 Προϋποθέσεις σύστασης Α.Ε.....	13
1.2 Καταστατικό.....	13
1.3 Βασικά στοιχεία του καταστατικού.....	14
1.3.1 Εταιρική επωνυμία Α.Ε.....	11
1.3.2 Σκοπός της Α.Ε.....	15
1.3.3 Έδρα της Α.Ε.....	15
1.3.4 Διάρκεια Α.Ε.....	16
1.3.5 Μετοχικό κεφάλαιο Α.Ε.....	16
1.3.6 Μετοχές Α.Ε.....	17
1.3.7 Γενική συνέλευση Α.Ε.....	18
1.3.8 Διοικητικό συμβούλιο Α.Ε.....	18
1.3.9 Ελεγκτές Α.Ε.....	19
1.3.10 Δικαιώματα μετόχων Α.Ε.....	20
1.3.11 Ισολογισμός και διάθεση κερδών.....	20
1.3.12 Λύση και εκκαθάριση περιουσίας Α.Ε.....	21
1.4 Εξουσιοδότηση για δημοσίευση καταστατικού.....	21
1.5 Δημοσιότητα της Α.Ε.....	22
1.6 Τήρηση βιβλίων.....	23
1.7 Λογιστικές εγγραφές.....	26
Κεφάλαιο 2 Γενική συνέλευση-Διοικητικό συμβούλιο-Ελεγκτές.....	38
2.1 Γενική συνέλευση.....	39
2.1.1 Διακοπή και αναβολή της ΓΣ.....	41
2.1.2 Διαδικασία συγκλήσεως ΓΣ.....	41
2.1.3 Απαρτία ΓΣ.....	42
2.1.4 Ακυρώσιμες αποφάσεις ΓΣ.....	43
2.2 Διοικητικό συμβούλιο Α.Ε.....	43
2.2.1 Αριθμός μελών του ΔΣ.....	44
2.2.2 Διορισμός μελών ΔΣ από μέτοχο.....	44
2.2.3 Ποιοι δικαιούνται να διοριστούν μέλη του ΔΣ.....	45
2.2.4 Θητεία μελών ΔΣ.....	45
2.2.5 Εκλογή-παύση-ανάκληση ΔΣ.....	46

2.2.6 Παραίτηση μελών ΔΣ.....	46
2.2.7 Τρόπος συνεδρίασης ΔΣ.....	47
2.2.8 Σύγκλιση του ΔΣ.....	47
2.2.9 Τρόπος λήψης αποφάσεων ΔΣ.....	48
2.2.10 Βιβλίο πρακτικών ΔΣ.....	48
2.2.11 Αμοιβές μελών ΔΣ.....	48
2.3 Ελεγκτές Α.Ε.....	49
2.3.1 Δικαιώματα ελεγκτών.....	50
2.3.2 Υποχρεώσεις ελεγκτών.....	50
2.3.3 Ευθύνες ελεγκτών έναντι εταιρίας.....	50
2.3.4 Έκθεση των ελεγκτών της Α.Ε.....	51
Κεφάλαιο 3 Μετοχικό κεφάλαιο-Μετοχές.....	52
3.1 Μετοχικό κεφάλαιο.....	53
3.2 Μετοχές.....	56
3.2.1 Μεταβίβαση μετόχων.....	59
3.2.2 Φορολογία μεταβίβασης μετοχών.....	60
3.3 Ιδρυτικοί τίτλοι.....	61
3.3.1 Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι.....	61
3.3.2 Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι.....	62
3.3.3 Λογιστική παρακολούθηση των ιδρυτικών τίτλων.....	63
3.4 Αξία της μετοχής.....	65
3.4.1 Ονομαστική αξία της μετοχής.....	65
3.4.2 Τιμή εκδόσεως των μετοχών.....	65
3.4.3 Πραγματική ή τρέχουσα αξία.....	66
3.4.4 Χρηματιστηριακή αξία.....	66
3.4.5 Αγοραία τιμή των μετοχών.....	66
3.4.6 Εσωτερική ή λογιστική αξία της μετοχής.....	67
3.5 Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.....	67
3.5.1 Λόγοι αύξησεως του μετοχικού κεφαλαίου.....	68
3.5.2 Τρόποι αύξησης μετοχικού κεφαλαίου.....	70
3.6 Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.....	78
3.6.1 Τρόποι μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου.....	79
3.7 Απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου.....	83
Κεφάλαιο 4 Φορολογία ΑΕ.....	86

4.1 Διακρίσεις ΑΕ σε ημεδαπές-αλλοδαπές.....	87
4.2 Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος στις ΑΕ.....	88
4.3 Έννοια μόνιμης εγκαταστάσεως αλλοδαπών εταιριών.....	88
4.4 Η φορολογία των καθαρών κερδών της ΑΕ.....	89
4.5 Δαπάνες που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα ΑΕ.....	90
4.6 Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος ΑΕ.....	91
4.7 Κέρδη διανεμόμενα στο προσωπικό ΑΕ.....	91
4.8 Υπολογισμός του φόρου στα καθαρά κέρδη της ΑΕ.....	93
4.9 Εκπτώσεις από το φόρο εισοδήματος.....	94
4.10 Προκαταβολή φόρου.....	94
4.10.1 Διαδικασία προκαταβολής του φόρου.....	95
4.11 Φορολογία αλλοδαπών ΑΕ.....	95
4.12 Δήλωση φορολογίας εισοδήματος ΑΕ.....	98
4.12.1 Προθεσμία υποβολής.....	98
4.12.2 Υπογραφή δηλώσεως.....	99
4.12.3 Αρμόδια ΔΟΥ.....	99
4.12.4 Δικαιολογητικά που συνοδεύουν την δήλωση φορολογίας εισοδήματος ΑΕ.	100
4.13 Αποθεματικά.....	101
4.13.1 Σκοποί αποθεματικών.....	102
4.13.2 Διακρίσεις αποθεματικών.....	103
4.13.3 Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών.....	105
4.13.4 Απαλλαγή των κεφαλαιοποιούμενων αποθεματικών από το Φ.Σ.Κ. 1%.....	106
4.14 Προβλέψεις.....	107
4.14.1 Λογιστικός χειρισμός των προβλέψεων.....	107
4.14.2 Σχηματισμός και επαύξηση των προβλέψεων.....	109
4.15 Διάθεση κερδών.....	116
Κεφάλαιο 5 Λύση και εκκαθάριση ΑΕ.....	123
5.1 Αιτίες λύσης της ΑΕ.....	124
5.2 Διορισμός των εκκαθαριστών.....	125
5.2.1 Οι εκκαθαριστές και οι αρμοδιότητές τους.....	126
5.3 Διαδικασία της εκκαθάρισης.....	127
Παράδειγμα εκκαθάρισης.....	130
Συμπέρασμα.....	133
Βιβλιογραφία-ίντερνετ.....	135

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εργασία αυτή θα αναφερθούμε περισσότερο στην σύσταση και λειτουργία των ανωνύμων εταιριών.

Πρώτα θα κάνουμε μια εισαγωγή για το τι είναι ανώνυμη εταιρία, ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της και ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της. Στην συνέχεια θα αναφερθούμε στις προϋποθέσεις σύστασης της ΑΕ, στα βασικά στοιχεία του καταστατικού μιας ΑΕ, στα όργανα της ΑΕ (Γενική συνέλευση, Διοικητικό συμβούλιο, Ελεγκτές) και στο μετοχικό κεφάλαιο.

Ποιο αναλυτικά στα 2 πρώτα κεφάλαια όπως είπαμε θα κάνουμε αναφορά στις προϋποθέσεις σύστασης ΑΕ, θα αναλύσουμε τα βασικά στοιχεία του καταστατικού μιας ΑΕ, όπως επίσης και στα όργανα της ΑΕ όπου θα αναφερθούμε αναλυτικά για το καθένα. Στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τις μετοχές και το μετοχικό κεφάλαιο (τρόποι και λόγοι αύξησης - μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου) και την φορολογία της ΑΕ. Στο πέμπτο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στην λύση και εκκαθάριση της ΑΕ όπου θα αναλύσουμε τις αιτίες για τις οποίες λύεται μια ΑΕ, στην διαδικασία της εκκαθάρισης, τον διορισμό των εκκαθαριστών και των αρμοδιοτήτων τους. Στο τέλος θα γράψουμε ενδεικτικά ένα παράδειγμα εκκαθάρισης.

Κεφάλαια που έχει ασχοληθεί ο κάθε φοιτητής

Αποστολέλης Ιωάννης κεφάλαια 3,4

Καρεπίδης Μαρίνος κεφάλαια 1,5

Τζατζαράκης Δημήτρης κεφάλαια 2,4

Εισαγωγή

Γενικά

Η Ανώνυμη Εταιρία είναι μία κεφαλαιουχική (μετοχική) εταιρία, της οποίας το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μετοχές και οι μέτοχοι δεν ευθύνονται, πέρα από το ποσοστό συνεισφοράς τους, για τις υποχρεώσεις της εταιρίας.

Κύριο χαρακτηριστικό της εταιρίας αυτής είναι ότι, το κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα τμήματα (μετοχές) και δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 60.000€ και η καταβολή του μπορεί να γίνει είτε εξ' ολοκλήρου είτε τμηματικά, με χρηματικά ποσά ή με εισφορές σε είδος. Η σύσταση της εταιρίας πραγματοποιείται, από δύο ή περισσότερα άτομα.

Ενσωμάτωση νέας Οδηγίας στον νομοσχέδιο 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών προβλέπει την ίδρυση της Α.Ε. μόνο από ένα μέτοχο, δυνατότητα που υπήρχε ήδη σε δίκαια άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού δικαίου, έχει δική της νομική υπόσταση και καθορίζεται ως εμπορική εταιρία, ακόμη και όταν δεν προβλέπεται στο σκοπό της. Η ανώνυμη εταιρία είναι ο μοναδικός εταιρικός τύπος που επιτρέπει συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων από απεριόριστο αριθμό μετοχών και την εύκολη μεταβίβαση των μετοχών. Σε περίπτωση που ένας κατέχει όλες τις μετοχές, δεν επέρχεται λύση της εταιρίας.

Σε περίπτωση που τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης δεν επαρκούν για να ικανοποιήσουν τους πιστωτές, οι μέτοχοι δεν φέρουν καμία ευθύνη, εκτός εάν έχουν εγγυηθεί προσωπικά.

Οι αποφάσεις για τη διοίκηση της ανώνυμης εταιρίας λαμβάνονται από την Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με τα ποσοστά συμμετοχής των μετόχων στο κεφάλαιο, ενώ η διοίκηση της ανατίθεται από τη Γενική Συνέλευση στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι το υπεύθυνο όργανο.

Οι ανώνυμες εταιρίες έχουν την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όπως αυτά ορίζονται από τον Ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών». Υποχρεωτική είναι και η εγγραφή τους στο αντίστοιχο επιμελητήριο.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της Α.Ε.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρίας είναι:

1. Η καθαρή περιουσία της επιχείρησης (ίδιο κεφάλαιο) χωρίζεται σε δύο κύρια μέρη, το μετοχικό κεφάλαιο (Μ.Κ) και σε μη μετοχικό κεφάλαιο (τακτικά και έκτακτα αποθεματικά, κέρδη εις νέο κ.α)
2. Το μετοχικό κεφάλαιο κάθε Α.Ε. ενσωματώνεται σε τίτλους ίσης νομισματικής αξίας που είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι, οι επονομαζόμενες μετοχές.
3. Φορείς του κεφαλαίου είναι οι κάτοχοι των μετοχών.
4. Τόσο τα δικαιώματα όσο και οι υποχρεώσεις των μετόχων εξαρτώνται από το ύψος της κεφαλαιακής συμμετοχής τους στην εταιρία δηλαδή τον αριθμό των μετοχών που έχουν στην κατοχή τους.
5. Η ιδιότητα του μετόχου μεταβιβάζεται τόσο εύκολα όσο μεταβιβάζονται και οι μετοχές από ένα φυσικό πρόσωπο σε ένα άλλο, άρα οι μέτοχοι της εταιρίας μπορούν να εισέρχονται με μία μόνο μετοχή και να αποχωρούν πωλώντας όλες τις μετοχές που κατέχει.
6. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της εταιρίας απορρέουν από το καταστατικό αυτής και τους νόμους περί ανωνύμων εταιριών λόγω του ότι η Α.Ε. θεωρείται νομικό πρόσωπο.
7. Η Α.Ε. υποχρεούται στην δημοσίευση κάποιων στοιχείων της τόσο κατά την έναρξη εργασιών της όσο και κατά τη διάρκεια της ζωής αυτής, όπως το καταστατικό και οι ισολογισμοί.
8. Η διάρκεια ζωής μίας Α.Ε. είναι προκαθορισμένη από το νόμο και για αλλαγή αυτής χρειάζεται αλλαγή και του καταστατικού.
9. Η Α.Ε. έχει εμπορική ιδιότητα έστω κι αν το αντικείμενο εργασιών της δεν είναι εμπορικές πράξεις.

10. Η Α.Ε. έχει δική της νομική προσωπικότητα και περιουσία. Εγγύηση για τους δανειστές της είναι μόνο τα κεφάλαια (μετοχικό και αποθεματικά) της εταιρίας και όχι η προσωπική περιουσία των μετόχων.

11. Οι μέτοχοι δεν είναι απαραίτητο να έχουν εμπορική προσωπικότητα. Εξαιρέση υπάρχει μόνο για τους δύο τουλάχιστον ιδρυτές της οι οποίοι μπορεί να είναι φυσικά ή και νομικά πρόσωπα. Για την ίδρυση Α.Ε. ο νόμος απαιτεί τουλάχιστον δύο πρόσωπα που να μπορούν να ενεργούν έστω και περιορισμένα εμπορικές πράξεις.

Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Α.Ε.

-Πλεονεκτήματα

- Η εμπιστοσύνη που εμπνέει στους συναλλασσόμενους μ' αυτήν, όπως και μεταξύ των μετόχων.
- Η εύκολη μεταβίβαση των μετοχών παρέχει δυνατότητα βελτίωσης και εξέλιξης της Α.Ε.
- Η ευθύνη των μετόχων έναντι τρίτων, περιορίζεται στο ποσό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο. Έτσι ευνοούνται οι επιχειρηματίες που θέλουν ν' αποφύγουν τον κίνδυνο της περιουσίας τους.
- Υπάρχουν φορολογικά πλεονεκτήματα όπως: το κέρδος που ίσως να προκύπτει κατά την πώληση μετοχών, λόγω διαφοράς τιμής πώλησης και τιμής κτίσης, το οποίο δεν φορολογείται. Ακόμα η μεταβίβαση μετοχών, η διανομή κερδών, τα μετρητά που καταθέτουν οι μέτοχοι για σύσταση ή αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κ.λ.π.
- Εχέγγυα μεγαλύτερης τάξεως και ειλικρίνειας. Η Α.Ε. είναι υποχρεωμένη να τηρεί σωστά τα περισσότερα βιβλία από κάθε άλλη επιχείρηση, να δημοσιεύει τον ισολογισμό της και κάθε αλλαγή που προκύπτει.

- Ίσως το κυριότερο πλεονέκτημα της Α.Ε. είναι η εξασφάλιση καλών σχέσεων μεταξύ των μετόχων.

Μειονεκτήματα

- Μεγαλύτερο συντελεστή φορολόγησης σε σχέση με τις άλλες εταιρίες. Με δεδομένο ότι ο συντελεστής φορολόγησης των Ο.Ε., Ε.Ε. κλπ. ήταν 25% για την χρήση 2004, 24% για την χρήση 2005, 22% για την χρήση 2006 και μειώθηκε σε 20% για την χρήση 2007, ο συντελεστής φορολόγησης των Α.Ε. και Ε.Π.Ε ήταν 35% για την χρήση 2004, 32% για την χρήση 2005, 29% για την χρήση 2006 και μειώθηκε στη χρήση 2007 και εφεξής σε ποσοστό 25%.
- Υποχρεωτική τήρηση βιβλίων Γ` κατηγορίας ανεξαρτήτως ορίου.
- Υψηλό κόστος δημοσιεύσεων (εκλογή ελεγκτών, Δ.Σ, τροποποιήσεων καταστατικού).
- Ιδιαίτερες διατυπώσεις σύγκλησης Δ.Σ., Γ.Σ, κλπ. Θα πρέπει να γνωρίζουμε την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία, τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος και τον τρόπο προσδιορισμού των αποτελεσμάτων (εξωλογιστικός, λογιστικός, κλπ.)

Κεφάλαιο 1

Σύσταση ΑΕ-Καταστατικό

1.1 Προϋποθέσεις Σύστασης Α.Ε.

Για την ίδρυση ανώνυμης εταιρίας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8, Κ.Ν 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται. Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρίας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρίας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Κατώτερο όριο για την ίδρυση Ανώνυμης Εταιρίας είναι τα πενήντα οχτώ χιλιάδες ευρώ και εξακόσια ενενήντα τέσσερα λεπτά (58694 €), (άρθρο 8, παρ. 2 Κ.Ν 2190/20, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 παρ. 1 του Ν. 2579/98), ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου. Π.χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 και του Ν. 2166/93 ανώνυμες εταιρίες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου 293.470,29€ Σύμφωνα με το Ν.2842/00, το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Α.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 60.000 €. Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρίες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 58.500 €).

1.2 Καταστατικό

Το καταστατικό είναι ένα νομικό έγγραφο το οποίο περιέχει τη σύμβαση σύστασης της Α.Ε., τους όρους οργάνωσης και λειτουργίας της Α.Ε. καθώς επίσης και τις συμβάσεις ανάληψης του μετοχικού κεφαλαίου.

Τα πρόσωπα που συμβάλλονται για τη σύσταση της Α.Ε. λέγονται ιδρυτές. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι ενήλικοι και να έχουν την ικανότητα διενέργειας εμπορικών πράξεων.

Επίσης ιδρυτές Α.Ε. μπορεί εκτός από Φυσικά Πρόσωπα να είναι και Νομικά Πρόσωπα. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο. Δεν επηρεάζει τη σύσταση και τη λειτουργία της Α.Ε. το γεγονός της μετέπειτα συγκέντρωσης όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο.

Το Καταστατικό καταρτίζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και κατά τη σύνταξη του πρέπει να παρίστανται οι ιδρυτές της Α.Ε. οι οποίοι και υπογράφουν. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και με αντιπρόσωπο αρκεί να υπάρχει πληρεξουσιότητα με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης απαιτείται παράσταση δικηγόρου

1.3 Τα βασικά στοιχεία του καταστατικού είναι:

1.3.1 Εταιρική επωνυμία Ανώνυμης Εταιρίας

Σύμφωνα με το άρθρο 5 Ν.2190/1920 ισχύουν τα ακόλουθα:

- Η ανώνυμη εταιρία λαμβάνει την επωνυμία της από το αντικείμενο της επιχείρησης.
- Στην επωνυμία δύναται, να περιέχεται και το ονοματεπώνυμο του ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου, είτε την επωνυμία εμπορικής εταιρίας.
- Στην επωνυμία πρέπει να περιέχονται οι λέξεις “Ανώνυμη Εταιρία”.
- Σε περίπτωση που ο σκοπός της εταιρίας εκτείνεται σε πολλά αντικείμενα, η επωνυμία μπορεί να λαμβάνεται από τα κυριότερα από αυτά. (Όπως η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν.2339/1995)
- Η τυχόν διεύρυνση του σκοπού δεν συνεπάγεται αναγκαία και τη μεταβολή της εταιρικής επωνυμίας, με την οποία η εταιρία είναι ήδη γνωστή στις συναλλαγές της.
- Για τις διεθνείς συναλλαγές της εταιρίας η επωνυμία μπορεί να εκφράζεται και σε ξένη γλώσσα σε πιστή μετάφραση ή με λατινικά στοιχεία. (Άρθρο 5 του Ν.2190/1920)

1.3.2 Σκοπός της Ανώνυμης Εταιρίας

Εδώ χρειάζεται να υπάρχει περιληπτική περιγραφή των κύριων και παρεπόμενων δραστηριοτήτων με τις οποίες πρόκειται να ασχοληθεί η Α.Ε. Συνήθως στο καταστατικό αναφέρονται και δραστηριότητες οι οποίες δεν τίθενται άμεσα σε εφαρμογή αλλά μπορούν δυνητικά να εφαρμοστούν. Αυτό γίνεται για να ελαχιστοποιούνται οι λόγοι που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αργότερα τροποποίηση του καταστατικού, η οποία είναι πολυέξοδη και χρονοβόρα. Σε περίπτωση μεταβολής του σκοπού της, δηλ. του αντικειμένου της, απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού και η απόφαση της Γ.Σ. πρέπει να παρθεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των μετόχων της.

1.3.3 Έδρα Ανώνυμης Εταιρίας

Έδρα της εταιρίας ορίζεται ένας δήμος ή μία κοινότητα της ελληνικής επικράτειας που θα εγκατασταθεί η εταιρία. Για τη μεταφορά της έδρας, πρέπει να παρθεί απόφαση από τη Γενική Συνέλευση, με απλή απαρτία ή πλειοψηφία των μετόχων της. Σε περίπτωση μεταφοράς των γραφείων της μέσα στον ίδιο δήμο ή κοινότητα, δε χρειάζεται τροποποίηση του καταστατικού της, αλλά απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, με την προϋπόθεση ότι θα δηλωθεί η μεταβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ της έδρας της. Επίσης αναφέρεται ότι ο Άρειος Πάγος με την υπ` 335/2001 απόφασή του, δέχθηκε ότι ως έδρα της Α.Ε. θεωρείται ο τόπος όπου είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί το καταστατικό όργανο της διοίκησης αυτής, ακόμα και αν το καταστατικό προβλέπει την έδρα εκτός Ελλάδας.

1.3.4 Διάρκεια Ανώνυμης Εταιρίας

Η Α.Ε. πρέπει να έχει ορισμένη διάρκεια μετά την πάροδο της οποίας λύνεται (συνήθως ορίζεται για 30-50 έτη). Ο νόμος δεν καθορίζει ανώτατο ή κατώτατο όριο διάρκειας. Η διάρκεια της Α.Ε. παρατείνεται με απόφαση της Γ.Σ. που πρέπει να ληφθεί πριν τα από τη λήξη της διάρκειας και να ληφθεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

1.3.5 Μετοχικό κεφάλαιο Ανώνυμης Εταιρίας

Το μετοχικό κεφαλαίο της Α.Ε. είναι μία αφηρημένη και σταθερή μαθηματική ποσότητα η οποία ορίζεται στο καταστατικό και αντιστοιχεί στην αξία των εισφορών των μετόχων. Το Μ.Κ. προσδιορίζεται αν πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό των μετοχών επί την ονομαστική τους αξία.

Στο καταστατικό θα πρέπει να ορίζεται:

- Αν η κάλυψη του Μ.Κ. διακρίνεται σε ιδιωτική και δημόσια

A) Ιδιωτική κάλυψη του Μ.Κ. έχουμε όταν αναλαμβάνουν τις μετοχές οι ιδρυτές της.

B) Δημόσια κάλυψη έχουμε όταν εκτός από τους ιδρυτές αναλαμβάνουν μετοχές και τρίτα πρόσωπα.

Οι εισφορές για το σχηματισμό του Μ.Κ μπορεί να είναι χρήματα, υλικά ή άυλα αγαθά, απαίτησης κτλ.

- Αν η καταβολή του Μ.Κ. θα γίνει εφάπαξ ή με δόσεις. Η καταβολή με δόσεις υπόκειται σε κατά νόμους περιορισμούς ώστε να περιοριστούν οι κίνδυνοι που μπορεί να δημιουργήσει η τμηματική καταβολή.

- Αν η κάλυψη του Μ.Κ θα γίνει με καταβολή χρημάτων ή με είδος. Σε περίπτωση που η κάλυψη γίνει σε είδος τότε προβλέπεται η διαδικασία εξακρίβωσης χρηματικής αξίας εισφορών.

- Οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

- Στο καταστατικό είναι δυνατόν να ορισθεί ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρίας, το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα με απόφασή του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του

συνόλου των μελών του να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο .

- Γίνετε ακόμα να ορισθεί ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρίας, η γενική συνέλευση έχει το δικαίωμα με απόφασή της που λαμβάνεται να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο, μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών συνολικά μέχρι το πενταπλάσιο του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.

- Προβλέπονται οι περιπτώσεις εκούσιας και ακουσίας μείωσης του Μ.Κ. καθώς και οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες πραγματοποιείται.

- Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι η γενική συνέλευση έχει το δικαίωμα με απόφαση της να προβαίνει στην ολική ή μερική απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου. Η απόσβεση αυτή δεν αποτελεί μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Επίσης η Γενική Συνέλευση μπορεί να προβαίνει σε ολική ή μερική απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το καταστατικό.

1.3.6 Μετοχές Ανώνυμης Εταιρίας

Οι μετοχές της Α.Ε. μπορεί να είναι ανώνυμες ή ονομαστικές, ανάλογα με το τι επιθυμούν οι ιδρυτές και έχουν ορίσει στο καταστατικό. Θα πρέπει να ορίζεται ο αριθμός των μετοχών κάθε κατηγορίας σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών. Στο καταστατικό θα πρέπει ακόμα να ορίζεται αν οι μετοχές μπορεί να είναι κοινές ή προνομιούχες με δικαίωμα ή χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ορίζεται η ονομαστική αξία των μετοχών η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 0,30€ και μεγαλύτερη των 100€. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων σε ονομαστικές. Αν επιτρέπει την μετατροπή θα πρέπει να προβλέπει και τη διαδικασία η οποία θα ακολουθείται. Ακόμα ορίζεται η διαδικασία με την οποία γίνεται μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών. Οι μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί στο Χ.Α.Α φορολογούνται αυτοτελώς,. Ο φόρος ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της πραγματικής αξίας της μετοχής.

1.3.7 Γενική συνέλευση Ανώνυμης Εταιρίας

Βάσει καταστατικού, η Γενική Συνέλευση διευθύνεται βραχυχρόνια από τον πρόεδρο του Δ.Σ. Σε περίπτωση που αυτός δεν μπορεί να παραστεί, τότε τον αντικαθιστά ο παλαιότερος των παρισταμένων συμβούλων. Το προσωρινό προεδρείο εγκρίνει τον πίνακα των μετόχων που συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση. Έπειτα γίνεται ψηφοφορία των μετόχων και έτσι εκλέγεται το οριστικό προεδρείο, που αποτελείται από τον πρόεδρο και ένα γραμματέα. Ο οριστικός πλέον πρόεδρος της Γ.Σ. μπορεί να είναι και μη μέτοχος. Αυτή την διαδικασία ακολουθούν συνήθως τα καταστατικά των Α.Ε. στο θέμα της εκλογής του προεδρείου.

1.3.8 Διοικητικό συμβούλιο Ανώνυμης Εταιρίας

Περιληπτικά στο Καταστατικό πρέπει να καθορίζεται:

- Ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. (κατώτερος και ανώτερος)
- Ο χρόνος θητείας ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία. Ειδικά η θητεία του πρώτου διοικητικού συμβουλίου που διορίζεται από το καταστατικό αρχίζει από τη νόμιμη σύσταση της εταιρίας και λήγει με την ετήσια τακτική γενική συνέλευση που συνέρχεται για να εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις της πρώτης εταιρικής χρήσης.
- Επίσης τα μέλη του Δ.Σ. που μπορεί να είναι μέτοχοι ή μη, είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι και ελεύθερα ανακλητοί.
- Το Δ.Σ. επιτρέπεται εφόσον ορίζεται από το Καταστατικό να συνεδριάζει και σε τόπο εκτός της έδρας στην ημεδαπή ή μετά από ειδική άδεια του Υπουργού Εμπορίου στην αλλοδαπή. Ακόμα στο καταστατικό πρέπει να προβλέπεται τρόπος λήψης αποφάσεων Δ.Σ.
- Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι δύνανται να διοριστούν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου όχι όμως πέρα από το ένα τρίτο του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών, ορίζει ακόμα και τις προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο και δεσμεύσεως των μετοχών.

- Το καταστατικό δύναται να περιορίσει την εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ μπορεί να ορίζει και θέματα για τα οποία η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ασκείται μερικά ή ολικά από ένα ή περισσότερα μέλη του, διευθυντές της εταιρίας ή τρίτους. Τα πρόσωπα που κατά το καταστατικό εκπροσωπούν και δεσμεύουν την εταιρία, καθώς και οι αρμοδιότητες τους ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο. Ακόμα στο καταστατικό ορίζεται και η αμοιβή των μελών του Δ.Σ.
- Ορίζονται τα ποσοστά για απαρτία τα οποία μπορεί να είναι μεγαλύτερα και όχι μικρότερα από αυτά που ορίζει ο νόμος.
- Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. ορίζονται στο καταστατικό.

1.3.9 Ελεγκτές Ανώνυμης Εταιρίας

Από το καταστατικό ή από την εκάστοτε γενική συνέλευση των μετόχων θα πρέπει να ορίζονται δύο τακτικοί και δύο αναπληρωματικοί ελεγκτές πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών που να έχουν άδεια άσκησης οικονομικού επαγγέλματος από το οικονομικό επιμελητήριο της Ελλάδας ή ένας τακτικός ορκωτός ελεγκτής αν υπάρχει σχετική υποχρέωση, χωρίς βέβαια να είναι απαραίτητο και η εκλογή αναπληρωματικού, καθότι δεν μπορεί να γίνει αντικατάσταση ορκωτού ελεγκτή εκτός αν αυτός δηλώσει αδυναμία.

Στο καταστατικό θα πρέπει να ορίζεται η διαδικασία εκλογής ελεγκτών, τα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν καθώς και ο διορισμός αυτών. Στο καταστατικό θα πρέπει ακόμα να αναγράφονται τόσο οι αρμοδιότητες όσο και οι υποχρεώσεις των ελεγκτών σύμφωνα πάντα με τα άρθρα 30-40 του νόμου 2190/1920. Αν η Α.Ε. δεν έχει υποχρέωση ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές τότε μπορεί να ορίσει να γίνεται έλεγχος Α.Ε. από πτυχιούχους ανωτάτων σχολών. Θα πρέπει ακόμα να ορίζονται οι λόγοι παύσης των ελεγκτών.

1.3.10 Δικαιώματα μετόχων Ανώνυμης Εταιρίας

Οι μέτοχοι εκτός από τις υποχρεώσεις τους απέναντι στην εταιρία έχουν και τις παρακάτω απαιτήσεις και δικαιώματα.

- Αίτηση μετοχών προς σύγκληση έκτακτης Γ.Σ. Οι μέτοχοι δύναται να ζητήσουν σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης αρκεί οι αιτούντες να αντιπροσωπεύουν το ½ του Μετοχικού κεφαλαίου. Το καταστατικό δύναται να μειώσει, όχι όμως πέραν του μισού, τα απαιτούμενα για την άσκηση του παραπάνω δικαιώματος ποσοστά του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.
- Κατά την ίδρυση της εταιρίας μπορεί να συμφωνηθεί εφόσον προβλεφθεί ρητά στο καταστατικό, ότι όλοι ή μερικοί από τους ιδρυτές θα πάρουν ως ανταμοιβή για καθορισμένες ενέργειες τους για την σύσταση της εταιρίας, αριθμό ιδρυτικών τίτλων που δεν μπορούν να υπερβούν το 1/10 (ένα δέκατο) του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.

1.3.11 Ισολογισμός και διάθεση κερδών

Σε κάθε λήξη του εταιρικού έτους (31/12) κλείνουν τα βιβλία της εταιρίας, και καταρτίζεται ο ισολογισμός της χρήσης ο οποίος υποβάλλεται στην τακτική Γενική Συνέλευση. Ο ισολογισμός πρέπει να έχει συνταχθεί με σαφήνεια, έτσι ώστε να εμφανίζει χωριστά τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού. Τον ισολογισμό πρέπει αναπόφευκτα να ακολουθεί ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης» ο οποίος υποχρεούται να είναι πλήρης, σαφής και να εμφανίζει τα πραγματικά κέρδη και ζημιές. Τα καθαρά κέρδη της εταιρίας προκύπτουν έπειτα από αφαίρεση των ακαθάριστων κερδών κάθε εξόδου, κάθε ζημιάς και αποσβέσεων.

Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μετά από τις κρατήσεις, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, χρησιμοποιείται ως αμοιβή των μελών του Δ.Σ., των διευθυντών καθώς και των υπαλλήλων της εταιρίας. Τέλος, το υπολειπόμενο μέρος των κερδών, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό έκτακτων αποθεματικών ή μεταφέρονται στην επόμενη χρήση.

1.3.12 Λύση και εκκαθάριση περιουσίας Ανώνυμης Εταιρίας

Εάν στο τέλος της χρήσης, κατά τη σύνταξη του ισολογισμού της εταιρίας, το Ενεργητικό αυτής, εφόσον έχουμε αφαιρέσει το Παθητικό, είναι μικρότερο από το μισό (1/2) του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, τότε το Δ.Σ. πρέπει να καλέσει τη Γ.Σ. σε συνεδρίαση, η οποία θα αποφασίσει για τη διάλυση ή μη της εταιρίας. Μετά τη λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάριση.

Οι περιπτώσεις που αποφασίζεται η λύση της εταιρίας είναι οι παρακάτω:

- Όταν η εταιρία ξεπεράσει τη χρονική διάρκεια που ορίζει το καταστατικό. Σ` αυτή την περίπτωση, μέχρι να οριστούν οι εκκαθαριστές από τη Γενική Συνέλευση, το Δ.Σ. πραγματοποιεί τις διαδικασίες εκκαθάρισης.
- Όταν η Γ.Σ. το αποφασίσει, τότε ορίζει και τους εκκαθαριστές.
- Όταν η εταιρία κηρύξει πτώχευση. Τότε δεν ακολουθεί εκκαθάριση.

1.4 Εξουσιοδότηση για δημοσίευση καταστατικού

Όσον αφορά τη δημοσίευση του καταστατικού, πρέπει να εξουσιοδοτηθεί ένας απ` τους ιδρυτές ή άλλο πρόσωπο, όπου με ειδική εντολή και πληρεξουσιότητα, να καταθέσει το καταστατικό στη Νομαρχία, ώστε να καταχωρηθεί στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιριών.

Πρέπει στο καταστατικό να αναφέρονται όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για τη σύσταση της εταιρίας. Αυτά είναι η αμοιβή του δικηγόρου και συμβολαιογράφου που

σύνταξαν το καταστατικό, τα τέλη δημοσίευσης της σύναψης του καταστατικού στο Φ.Ε.Κ., ο φόρος και τα έξοδα μεταβίβασης ακινήτου ως εισφορά για κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου και τέλος, η ειδική εισφορά 15 επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου, υπέρ της επιτροπής ανταγωνισμού.

1.5 Δημοσιότητα της Α.Ε.

Η σημασία που έχουν στη σύγχρονη οικονομική ζωή οι ΑΕ σε συνδυασμό με την περιορισμένη ευθύνη των μετόχων επιβάλλουν να υπάρχει όσο το δυνατό μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τη δραστηριότητα και την εξελικτική τους πορεία. Θα πρέπει δηλαδή κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί έγκαιρα να πληροφορηθεί ορισμένα βασικά γεγονότα ή εξελίξεις που συνδέονται με τη ζωή της ΑΕ για την οποία ενδιαφέρεται. Η διαφάνεια διασφαλίζεται με τη δημοσιότητα, δηλαδή τη γνωστοποίηση στους ενδιαφερόμενους ορισμένων πράξεων και στοιχείων που ορίζονται από το νόμο (άρθρο 7 α Ν.2190)

Η δημοσιότητα πραγματοποιείται:

Α) Με την καταχώρηση της αποφάσεως του νομάρχη περί αδείας συστάσεως της Α.Ε. και εγκρίσεως του καταστατικού της στο Μητρώο Α.Ε., που τηρείται στην Υπηρεσία Εμπορίου της νομαρχίας της έδρας της εταιρίας.

Β) Με τη δημοσίευση σχετικής ανακοινώσεως με τα στοιχεία της ιδρυθείσας Α.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η δημοσίευση αυτή γίνεται με ευθύνη των ενδιαφερομένων και με την διαδικασία που ορίζει ο νόμος και με την υπουργική απόφαση. Υποβάλλονται στην αρμόδια Νομαρχία έξι αντίγραφα της ανακοινώσεως συστάσεως που θα δημοσιευθεί στο Φ.Ε.Κ. Η Νομαρχία κρατά ένα αντίγραφο της ανακοινώσεως, ένα αντίγραφο κοινοποιεί στο οικείο Επιμελητήριο και τα υπόλοιπα τα παραδίδει με απόδειξη στον εκπρόσωπο της υπό σύστασης Α.Ε., ο οποίος τα

προσκομίζει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση και πληρωμή του φόρου Συγκεντρώσεως Κεφαλαίου 1%. Η Δ.Ο.Υ. κρατά ένα αντίγραφο και τα υπόλοιπα τα παραδίδει στον εκπρόσωπο της εταιρίας με απόδειξη για να τα προσκομίσει στο Εθνικό Τυπογραφείο προς δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. Το Αποδεικτικό της καταθέσεως στον Εθνικό Τυπογραφείο πρέπει να προσκομισθεί στη Νομαρχία εντός μηνός, αλλιώς διαγράφεται η νεοσύστατη εταιρία απ' το Μητρώο Α.Ε. και όλη η διαδικασία συστάσεως αυτής ακυρώνεται.

1.6 ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Η εταιρία πρέπει να θεωρήσει τα βιβλία και τα στοιχεία της που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, αφού παραλάβει Α.Φ.Μ. από τη Δ.Ο.Υ. και καταβάλει τα εξής δικαιολογητικά:

- Έγκυρη απόφαση άδειας λειτουργίας και περίληψη του καταστατικού.
- Επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού.
- Βεβαίωση από το τμήμα μητρώου της Δ.Ο.Υ. για έναρξη εργασιών.
- Υπεύθυνη δήλωση ότι η εταιρία δεν έχει θεωρήσει άλλα βιβλία και στοιχεία.
- Βεβαίωση εγγραφής της επωνυμίας στα μητρώα του Επιμελητηρίου.
- Βεβαίωση εγγραφής των μελών του Δ.Σ. σε ασφαλιστικό φορέα. Αν η Α.Ε. είναι βιοτεχνική ή επαγγελματική, τα μέλη του Δ.Σ. της υπάγονται υποχρεωτικά στο Ο.Α.Ε.Ε., εφόσον μετέχουν με ποσοστό 5% τουλάχιστον στο Μετοχικό Κεφάλαιο. Αν η Α.Ε. είναι Εμπορική, τότε τα μέλη του Δ.Σ. της υπάγονται στο Τ.Α.Ε., εφόσον μετέχουν στο Μ.Κ με ποσοστό 3%. Επομένως, δεν μπορεί κάποιο μέλος του Δ.Σ. Ανώνυμης Εταιρίας, το οποίο υπάγεται υποχρεωτικά στο Ο.Α.Ε.Ε ή Τ.Α.Ε., αν επιθυμεί να ασφαλιστεί στο Ι.Κ.Α.
- Βεβαίωση ότι η εταιρία δεν απασχολεί προσωπικό
- Υπεύθυνη δήλωση με τα μέλη του Δ.Σ που δεν είναι ασφαλισμένα και δεν συμμετέχουν στο Μ.Κ της εταιρίας. Όλες οι Α.Ε. είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία Γ` κατηγορίας και να εφαρμόζουν το Ε.Γ.Λ.Σ.

Τα βιβλία λοιπόν που τηρούν οι Α.Ε. είναι:

- 1) Αναλυτικά ημερολόγια στα οποία καταγράφονται όλα τα λογιστικά γεγονότα με την ημερολογιακή σειρά που πραγματοποιήθηκαν. Διακρίνονται σε ημερολόγιο ταμείου και σε ημερολόγιο διαφόρων πράξεων.
- 2) Συγκεντρωτικό ημερολόγιο στο οποίο καταχωρούνται καταχωρούνται περιληπτικά όλες οι ημερολογιακές εγγραφές που έγιναν στα ημερολόγια ταμείου και διαφόρων πράξεων μέχρι το τέλος του αμέσως επόμενου μήνα.
- 3) Γενικό καθολικό το οποίο ενημερώνεται από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο μέσα στις ίδιες ημερομηνίες.
- 4) Αναλυτικά καθολικά τα οποία ενημερώνονται μέσα στις ίδιες ημερομηνίες με το γενικό καθολικό.
- 5) Βιβλίο αποθήκης όπου καταχωρούνται όλες οι εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων από τις αποθήκες της εταιρίας.
- 6) Βιβλίο απογραφών και ισολογισμού στο οποίο καταχωρείται η απογραφή τέλους χρήσης και ο ισολογισμός.
- 7) Μητρώο παγίων στο οποίο καταγράφονται όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και οι αποσβέσεις αυτών.
- 8) Βιβλίο μετόχων στο οποίο καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία των μετόχων που κατέχουν τις ονομαστικές μετοχές.
- 9) Βιβλίο μετοχών όπου καταχωρούνται οι τίτλοι των μετοχών που έχουν εκδοθεί κατά αριθμητική σειρά έκδοσης.
- 10) Βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων στο οποίο καταχωρούνται τα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων των μετόχων.
- 11) Βιβλίο πρακτικών διοικητικού συμβουλίου στο οποίο καταχωρούνται τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα στοιχεία που τηρούν οι Α.Ε. είναι:

1. Δελτίο Αποστολής
2. Συνενωμένο δελτίο αποστολής
3. Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών και Απόδειξη λιανικής πώλησης.
4. Τιμολόγιο αγοράς και παροχής υπηρεσιών.

Τέλος, δεν επιτρέπεται η θεώρηση των παραστάσεων που εκδίδονται βάσει άλλων νομικών διατάξεων, εκτός των φορολογικών.

1.7 Λογιστικές Εγγραφές

Παράδειγμα 1^ο

ΑΝΑΛΗΨΗ ΤΟΥ ΜΚ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ

Έστω ότι το ΜΚ της ΑΕ Δ που έχει οριστεί σε 1000000 ευρώ αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από τους τρεις συμβαλλόμενους και είναι καταβλητέο ολόκληρο κατά τη σύσταση της εταιρίας κατά το ½ σε μετρητά και το ½ με εισφορά σε είδος (μηχανήματα). Οι ιδρυτές ανέλαβαν : ο Α 450000, ο Β 300000 και ο Γ 250000. Εκδοθηκαν 40000 μετοχές ονομαστικής αξίας 25 ευρώ η κάθε μια. Τα εισφερόμενα μηχανήματα αποτιμήθηκαν, από την ειδική επιτροπή του άρθρου 9 του νομού 2190, σε 500000 ευρώ

Εγγραφές:

33	χρεώστες διάφοροι	1000000
33.03	μετοχολογισμός καλύψεως κεφαλαίου	
33.03.00	Μέτοχος Α	450000
33.03.01	Μέτοχος Β	300000
33.03.02	Μέτοχος Γ	250000
40	Κεφάλαιο	1000000
40.02	οφειλ. Μ.κ κοινών μετχ	

Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου

33	Χρεώστες διάφοροι	1000000
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.00	Μέτοχος Α	450000

33.04.01 Μέτοχος Β	300000	
33.04.02 Μέτοχος Γ	250000	
33 Χρεώστες διάφοροι		1000000
33.03 Μέτοχοι λογ/σμος καλύψεως κεφ		
33.03.00 Μέτοχος Α	450000	
33.03.01 Μέτοχος Β	300000	
33.03.02 Μέτοχος Γ	250000	

Μεταφορά στον λογ/σμο 33.04 των βραχυπρόθεσμα καταβλητέων ποσών

38 Χρηματικά διαθέσιμα	500000	
38.00 Ταμείο		
12 Μηχανήματα-Εγκαταστάσεις		
12.00 Μηχανήματα	500000	
33 Χρεώστες Διάφοροι		1000000
33.04 Οφειλόμενο Κεφάλαιο		
33.04.00 Μέτοχος Α	450000	
33.04.01 Μέτοχος Β	300000	
33.04.02 Μέτοχος Γ	250000	

Καταβολή εισφορών

40 Κεφάλαιο	1000000	
40.02 Οφειλόμενο μ.κ. κοινών μτχ		
40 Κεφάλαιο		

40.00 καταβλημένο μ κοινών μτχ

1000000

Για την εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου

Παράδειγμα 2^ο

Κάλυψη κεφαλαίου με μετρητά σε δόσεις

Ιδρύεται Α.Ε από τους Α και Β που συμμετέχουν ισόποσα στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ορίζεται σε 176.082,171€, και θα καλυφθεί με έκδοση 15.000 μετοχών ονομαστικής αξίας 11,738€ έκαστη. Η καταβολή θα γίνει σε δύο ισόποσες δόσεις με μετρητά. Η πρώτη θα καταβληθεί κατά τη σύσταση και η δεύτερη μετά από δυο χρόνια. Να γίνουν οι εγγραφές σύστασης και καταβολής.

33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης κεφαλαίου		176.082,171
33.03.00	Μέτοχος Α	88.041,085	
33.03.01	Μέτοχος Β	88.041,085	
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		176.082,171
40.02.00	Μερίδα μετόχου Α	88.041,085	
40.02.01	Μερίδα μετόχου Β	88.041,085	

Σύσταση Α.Ε σύμφωνα με το καταστατικό

33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο

88.041,085

33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	
33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης κεφαλαίου		88.041,085
33.03.00	Μέτοχος Α	44.020,542	
33.03.01	Μέτοχος Β	44.020,542	

Η βραχυπρόθεσμη οφειλή των εταιρών

18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο		88.041,085
18.12.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
18.12.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	
33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης κεφαλαίου		88.041,085
33.03.00	Μέτοχος Α	44.020,542	
33.03.01	Μέτοχος Β	44.020,542	

Η μακροπρόθεσμη οφειλή των εταιρών

38.00	Ταμείο		88.041,085
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		88.041,085
33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	

Καταβολή της βραχυπρόθεσμης υποχρέωσης

40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		88.041,085
40.02.00	Μερίδα μετόχου Α	44.020,542	
40.02.01	Μερίδα μετόχου Β	44.020,542	
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο		88.041,085

Εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου

33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		88.041,085
33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο		88.041,085
18.12.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
18.12.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	

Η μακροπρόθεσμη οφειλή έγινε ληξιπρόθεσμη

38.00	Ταμείο		88.041,085
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		88.041,085
33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	44.020,542	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	44.020,542	

Καταβολή Β' δόσης

40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		88.041,085
-------	------------------------------	--	------------

40.02.00	Μερίδα μετόχου Α	44.020,542	
40.02.01	Μερίδα μετόχου Β	44.020,542	
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο		88.041,085

Εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο

ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΚ

Τον Ιανουάριο του 2002 ιδρύεται η αε Ω με μκ 12000000 ευρώ και καληβεται με έκδοση 300000 μετοχών ονομαστικής αξίας 40 ευρώ κάθε μια που θα διατεθούν υπέρ το άρτιο στην τιμή των 48 ευρώ. Η καταβολή του μκ θα γίνει με τρεις ισόποσες δόσεις πρώτη θα καταβληθεί κατά τη σύσταση ,η δεύτερη την 31/12/2003 και η τρίτη την 31/12/2005. Η πρώτη εταιρική πράξη λήγει την 31/12/2002. Στο παράδειγμα υποθέτουμε ότι όλες οι δόσεις καταβάλλονται εμπρόθεσμα.

Οι δόσεις διαμορφώνονται ως εξής:

Α' δόση (κατά τη σύσταση)

$$\text{Μκ } 12000000 * 1/3 = 4000000$$

Διαφορά υπέρ το άρτιο

$$\text{Μετοχές } 300000 * 8 = 2400000$$

$$6400000$$

Β' δόση

$$\text{ΜΚ } 12000000 * 1/3 = 4000000$$

Γ' δόση

$$\text{ΜΚ } 12000000 * 1/3 = 4000000$$

$$\text{Συνολικό ποσό εκδόσεως } = 14400000$$

Εγγραφές κατά τη σύσταση:

33 Χρεώστες διάφοροι	14400000
33.03 Μέτοχοι λογ/σμος καλ. ΜΚ	
40 Κεφάλαιο	12000000
40.02 Οφειλ/νο. Μκ κοινών μτχ	
41 Αποθεματικά – διαφορές	
Αναπροσαρμογής	2400000
41.01 Οφειλόμενη διαφορά από	
Έκδοση μτχ υπέρ το άρτιο	

Κάλυψη εκδόσεως μετοχών

33 Χρεώστες διάφοροι	10400000
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	

33.04.00	α' δωση,αμεσα καταβλητέα	6400000	
33.04.01	β' δωση καταβλητέα την 31/12/2003	4000000	
18	Συμμέτοχες και λοιπές Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	4000000	
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο		
18.12.00	Γ' δωση καταβλ. 31/12/2005		
33	Χρεώστες διάφοροι		14400000
33.03	Μετοχει,λ/σμος καλ. ΜΚ		

Μεταφορά σε λογαριασμούς οφειλομένων κεφαλαίων των βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα καταβλητέων ποσών

Έγγραφες κατά την καταβολή της Α δωσης

38	Χρηματικά διαθέσιμα	6400000	
38.00	Ταμείο		
33	Χρεώστες διάφοροι		6400000
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		
33.04.00	Α δωση,αμεσα καταβλητέα		

40	Κεφάλαιο	4000000	
40.02	Οφειλόμενο ΜΚ κοινών μτχ		
41	Αποθεματικά-διαφορές αναπρ.	2400000	

41.01 Οφειλόμενη διαφορά από εκδ. Μετοχών υπέρ το άρτιο	
40 Κεφάλαιο	4000000
40.00 Καταβλημένο ΜΚ κοινών μτχ	
41 Αποθεματικά – διαφορές αναπρ.	2400000
41.00 Καταβλημένη διαφορά από έκδοση Μετοχών υπέρ το άρτιο	

Έγγραφες κατά την καταβολή της β δόσης :

38 Χρηματικά διαθέσιμα	4000000
38.00 Ταμείο	
33 Χρεώστες διάφοροι	4000000
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.01 β δόση καταβλ. 31/12/2003	

40 Κεφάλαιο	4000000
40.02 Οφειλόμενο ΜΚ κοινών μετοχών	
40 Κεφάλαιο	4000000
40.00 Καταβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών	

Εγγραφή κατά την 31/12/2004

33 Χρεώστες διάφοροι	4000000
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.02 Γ δόση καταβλ. 31/12/2005	
18 Συμμετοχές και λοιπές μακρο- Προθεσμίες απαιτήσεις	4000000
18.12 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
18.12.00 Γ δόση καταβλ. 31/12/2005	

Μεταφορά Γ δόσης σε λογ/σμο βραχυπρόθεσμης απαιτήσεως

Παράδειγμα 4^ο

Κάλυψη κεφαλαίου με μετρητά και εισφορά πραγμάτων

Ιδρύεται Α.Ε μετοχικού κεφαλαίου 29.347,028€, και από τους ιδρυτές ο Α καλύπτει τα 11.738,81€ και οι Β, Γ από 8.804,11€ έκαστος. Αλλά ο Γ εισφέρει τα παρακάτω είδη που αποτιμήθηκαν από την ειδική επιτροπή του άρθρου 9 του νόμου 2190 ως εξής : Πρώτες ύλες 1.643,43€, κτίρια 4.695,52€, οικόπεδα 1.467,35€ και μηχανήματα 997,80€.

Εγγραφές

33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης κεφαλαίου		29.347,028
33.03.00	Μέτοχος Α	11.738,81	
33.03.01	Μέτοχος Β	8.804,11	
33.03.02	Μέτοχος Γ	8.804,11	
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		29.347,028
40.02.00	Μερίδα μετόχου Α	11.738,81	
40.02.01	Μερίδα μετόχου Β	8.804,11	
40.02.02	Μερίδα μετόχου Γ	8.804,11	

Σύσταση Α.Ε σύμφωνα με το καταστατικό

33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		29.347,028
33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	11.738,81	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	8.804,11	
33.04.02	Οφειλή μετόχου Γ	8.804,11	
33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης κεφαλαίου		29.347,028
33.03.00	Μέτοχος Α	11.738,81	
33.03.01	Μέτοχος Β	8.804,11	
33.03.02	Μέτοχος Γ	8.804,11	

Η βραχυπρόθεσμη οφειλή των εταίρων

38.00	Ταμείο		29.347,028
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		29.347,028
33.04.00	Οφειλή μετόχου Α	11.738,81	
33.04.01	Οφειλή μετόχου Β	8.804,11	

Καταβολή βραχ/σμις οφειλής Μετόχων Α και Β

24.00	Πρώτες ύλες	1.643,43	
11.00	Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων	4.695,52	
10.00	Γήπεδα – Οικόπεδα	1.467,35	
12.00	Μηχανήματα	997,80	
33.04	Οφειλόμενο κεφάλαιο		8.804,11
33.04.00	Οφειλή μετόχου Γ		

Καταβολή οφειλής μετόχου Γ

40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		29.347,028
40.02.00	Μερίδα μετόχου Α	11.738,81	
40.02.01	Μερίδα μετόχου Β	8.804,11	
40.02.02	Μερίδα μετόχου Γ	8.804,11	
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο		29.347,028

Εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου

Κεφάλαιο 2

Γενική συνέλευση, Διοικητικό συμβούλιο,
Ελεγκτές

2.1 ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Είναι το ανώτατο όργανο της εταιρίας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι κύριες της αρμοδιότητες είναι να εκλέγει τα όργανα διοικήσεως και εποπτείας, δηλαδή το διοικητικό συμβούλιο και τους ελεγκτές της εταιρίας. Να εγκρίνει τον ετήσιο ισολογισμό και τα πεπραγμένα της διοικήσεως, να απαλλάσσει τα όργανα διοικήσεως και εποπτείας από κάθε ευθύνη σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων τους. Η Γενική συνέλευση παίρνει αποφάσεις για όλα τα βασικά ζητήματα, που αφορούν την λειτουργία της εταιρίας (αύξηση ή μείωση μετοχικού κεφαλαίου, αλλαγή σκοπού ή εθνικότητας, παράταση ζωής ή λύση της εταιρίας κ.ο.κ). Σε περίπτωση διάλυσης της εταιρίας, η Γ.Σ. διορίζει εκκαθαριστές για την διάλυση της.

Οι γενικές συνελεύσεις των μετοχών διακρίνονται σε:

Τακτικές γενικές συνελεύσεις: Η τακτική γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικώς στην έδρα της εταιρίας, κάθε εταιρική χρήση και εντός 6 μηνών από τη λήξη της χρήσης. Συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο και η σχετική πρόσκληση δημοσιεύεται τουλάχιστον 20 μέρες πριν την ημέρα της γενικής συνέλευσης στον τύπο και πριν 10 στο ΦΕΚ.

Επαναληπτικές γενικές συνελεύσεις: Όταν για οποιοδήποτε λόγο πρέπει να επαναληφτεί μια γενική συνέλευση, τότε η διαδικασία προσκλήσεως είναι η ίδια, αλλά η προθεσμία δημοσιεύσεως της σχετικής προσκλήσεως συντέμνεται σε 10 μέρες και σε 5 στο ΦΕΚ.

Έκτακτες γενικές συνελεύσεις: Είναι κάθε συνέλευση που συνέρχεται εκτάκτως έπειτα από άσκηση κάποιων προσώπων που από το νόμο έχουν το δικαίωμα. Το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση των μετοχών οποτεδήποτε το κρίνει αναγκαίο. Μια ακόμη περίπτωση έκτακτης γεν. συνέλευσης είναι όταν το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να την συγκαλέσει αν το ζητήσουν οι μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/2 του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

Καταστατικές γενικές συνελεύσεις: Καλούνται εκείνες στις οποίες παίρνονται αποφάσεις που τροποποιούν κάποιο ή κάποια άρθρα του καταστατικού. Άρα καταστατική μπορεί να είναι μια τακτική καθώς και μια έκτακτη γενική συνέλευση.

Καθολικές γενικές συνελεύσεις: Όταν στη γενική συνέλευση εκπροσωπείται το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου, αυτή καλείται καθολική και η σύγκληση της είναι έγκυρη έστω και αν δεν τηρηθήκαν οι προθεσμίες δημοσιεύσεως ή ακόμη αν δεν δημοσιεύτηκε καθόλου πρόσκληση εφόσον στη συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κάποιος από αυτούς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στη λήψη αποφάσεων. Η καθολική συνέλευση όμως δεν μπορεί να εγκρίνει τον ισολογισμό, αν αυτός δεν έχει δημοσιευτεί κατά το νόμο. Απόφαση εγκρίσεως ισολογισμού που δεν έχει δημοσιευτεί και υποβληθεί στην εποπτεύουσα αρχή είναι άκυρη.

Αυτόκλητη: καλείται η γενική συνέλευση των μετόχων που συνέρχεται χωρίς καμία ειδοποίηση ή πρόσκληση προς τους μετόχους. Η εποπτεύουσα αρχή θεωρεί έγκυρη τη γενική συνέλευση που συνέρχεται αυτόκλητη χωρίς να έχει προηγηθεί απόφαση του διοικητικού συμβουλίου και χωρίς να έχει αποσταλεί στους μετόχους πρόσκληση, εφόσον στη συνέλευση παρίστανται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κάποιος δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στη λήψη αποφάσεων.

Δικαίωμα να ζητήσουν σύγκληση συνελεύσεως έχουν το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας, ενεργώντας συλλογικά και όχι μεμονωμένα μέλη αυτού, οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου μέσω αίτησης στο πρόεδρο του ΔΣ, το οποίο υποχρεούνται να τη συγκαλέσει ορίζοντας ημέρα συνεδριάσεως εντός 45 ημερών και οι ελεγκτές της ΑΕ εντός 10 ημερών από την επίδοση της αιτήσεως στο πρόεδρο του ΔΣ με αντικείμενο ημερησίας διατάξεως τα θέματα που περιέχονται στην αίτηση

2.1.1 Διακοπή και αναβολή της γενικής συνέλευσης

Η γενική συνέλευση δεν διακόπτει της εργασίες της ούτε περαιώνει τη συνεδρίαση της αν δεν εξαντληθούν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως. Τυχόν αποχώρηση του πρόεδρου της ΓΣ στο μέσο της συνεδρίασης δεν επιφέρει διακοπή αυτής. Οι μετοχοί που μετέχουν στη ΓΣ μπορούν να εκλέξουν νέο πρόεδρο, εφόσον έχουν νόμιμη απαρτία και να προχωρήσουν στη συζήτηση των υπολειπόμενων θεμάτων της ημερησίας διατάξεως μέχρι εξαντλήσεως αυτών. Αναβολή της συνεδρίασεως της ΓΣ και συνέχιση της στην επομένη συνεδρίαση μπορεί να αποφασισθεί αν η επόμενη συνεδρίαση είναι μέχρι 30 μέρες αργότερα. Αυτό γίνεται υποχρεωτική εφόσον το ζητήσει η μειοψηφία των μετόχων που αντιπροσωπεύει το 1/2 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Παρουσία συμβολαιογράφου στη γενική συνέλευση απαιτείται όταν σε αυτήν παρίστανται ένας μόνο μέτοχος. Ο παριστάμενος συμβολαιογράφος προσυπογράφει τα πρακτικά της γενικής συνέλευσης. Όμως απόφαση της ΓΣ ΑΕ που συγκροτήθηκε από ένα μόνο μέτοχο, χωρίς την παρουσία συμβολαιογράφου ή αντιπρόσωπου της εποπτεύουσας αρχής, δεν θεωρείται άκυρη.

Υπογραφή πρακτικού γενικής συνελεύσεως, ο νομός ορίζει ότι στις εταιρίες που δεν έχουν μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ, η κατάρτιση και υπογραφή του πρακτικού από όλους τους μέτοχους ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση της ΓΣ, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

2.1.2 Διαδικασία συγκλήσεως της ΓΣ

Αποφασίζεται η σύγκληση της γενικής συνέλευσης του ΔΣ. Γίνεται πρόσκληση των μετοχών στη ΓΣ και δημοσίευση της πρόσκλησης σε 1 ημερήσια πολιτική και οικονομική εφημερίδα, τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ του ΦΕΚ, νομαρχιακής ή πανελλήνιας κυκλοφορίας εφημερίδα. Υποβολή στην εποπτεύουσα αρχή των στοιχείων σχετικών με την τακτική γενική συνέλευση.

2.1.3 Απαρτία ΓΣ

Συνήθη απαρτία.

Για να μπορεί να λάβει αποφάσεις η συνέλευση απαιτούνται 3 προϋποθέσεις. Να έχει συγκληθεί νομίμως, να έχει νόμιμη απαρτία και οι αποφάσεις να παίρνονται με ορισμένο ποσοστό ψήφων ανάλογα με το θέμα που αφορούν ΓΣ βρίσκεται σε συνήθη απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως και παίρνει αποφάσεις στα θέματα της ημερησίας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν επιτευχθεί η απαρτία, η ΓΣ δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα και να προχωρήσει στο έργο της, αλλά συνέρχεται εκ νέου μέσα σε 20 μέρες από την χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδρίασης. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζεται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νομού προβλεπόμενων συνεδριάσεων για τη περίπτωση μη επιτεύξεως απαρτίας.

Αυξημένη απαρτία.

Απαιτείται όταν πρόκειται να συζητηθούν θέματα όπως: μεταβολή της εθνικότητας της εταιρίας, μεταβολή του αντικείμενου της επιχ/σης, επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το καταστατικό ή που επιβάλλεται με διάταξη νομών με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, μεταβολή του τρόπου διαθέσεως των κερδών, συγχώνευση, μετατροπή, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρίας και παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου νόμος ορίζει αυξημένη απαρτία στην αρχική ΓΣ όταν παρίστανται μέτοχοι που εκπροσωπούν τα 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεσθεί η απαρτία των 2/3, η γενική συνέλευση συνέρχεται ξανά όντος 20 μερών από την χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδρίασης, προσκαλούμενη πριν 10 τουλάχιστον μέρες και βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως τα θέματα της ημερησίας διατάξεως όταν εκπροσωπείται σε αυτήν το 50% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

2.1.4 Ακυρώσιμες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης

Θεωρούνται ακυρώσιμες από το δικαστήριο όταν εξήφθησαν με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό, όταν ελήφθησαν από γενική συνέλευση που δεν είχε συγκροτηθεί νόμιμα, ελήφθησαν χωρίς να παρασχεθούν οφειλόμενες πληροφορίες από τους μέτοχους όταν ελήφθησαν κατά κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας.

Η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί με αγωγή από οποιοδήποτε μέτοχο, κάτοχο μετοχών που εκπροσωπούν το 2% του κεφαλαίου αν δεν παρέστη στη συνέλευση ή αντιτάθηκε στην απόφαση. Την ακύρωση μπορεί να ζητήσει και κάθε μέλος του ΔΣ.

2.2 Διοικητικό συμβούλιο Α.Ε.

Η ΓΣ των μετόχων εκλέγει το διοικητικό συμβούλιο στο οποίο και αναθέτει τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων εκτός ορισμένων καθοριστικών αποφάσεων που κατά το νόμο ανήκουν στην αρμοδιότητα της ΓΣ. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει κάθε πράξη που αφορά τη διοίκηση της εταιρίας στη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά στην επιδίωξη του σκοπού της εταιρίας.

Το ΔΣ ενεργεί συλλογικά αλλά του παρέχεται από το νόμο το δικαίωμα να μεταβιβάζει μέρος ή σύνολο των αρμοδιοτήτων του σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή και σε τρίτα πρόσωπα. Ωστόσο υπάρχουν ορισμένες αποφάσεις στις οποίες το ΔΣ υποχρεωτικά από το νόμο οφείλει να ενεργεί συλλογικά όπως:

- Η συγκρότηση της ΓΣ των μετόχων και η σύνταξη της ημερήσιας διάταξης.
- Η συγκρότηση αυτού σε σώμα (εκλογή προέδρου, αντιπροέδρου κ.ο.κ)
- Η λήψη αποφάσεων για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
- Η εκλογή προσωρινών συμβούλων.
- Η σύνταξη πίνακα των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου.
- Η απάντηση σε πληροφορίες που ζητούν οι μέτοχοι

μειοψηφίας. Η εκπροσώπηση των ανώνυμων εταιριών ενώπιον δικαστηρίων και εξωδίκως γίνεται από το ΔΣ που ενεργεί συλλογικά. Όμως το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι ένα ή περισσότερα μέλη του ΔΣ ή άλλα πρόσωπα δικαιούνται να εκπροσωπούν την εταιρία γενικά ή μόνο σε ορισμένες πράξεις. Άρα το ΔΣ μπορεί με απόφαση του να εξουσιοδοτεί ένα μέλος του ή υπάλληλο ή τρίτο να εκπροσωπεί την εταιρία και να ενεργεί για λογαριασμό της.

2.2.1 Αριθμός μελών του ΔΣ

Ο αριθμός των μελών του ΔΣ πρέπει απαραίτητα να ορίζετε στο καταστατικό της εταιρίας και δε μπορεί σύμφωνα με το νόμο να είναι κατώτερος των τριών (3). Πολλές φορές στο καταστατικό ορίζετε ελάχιστος και μέγιστος αριθμός μελών.

Ο κατά τον τρόπο αυτό ορισμός στο καταστατικό συμβούλων έχει την έννοια ότι παραπέμπεται το δικαίωμα του καθορισμού του αριθμού των συμβούλων στη ΓΣ των μετόχων η οποία οφείλει να επιλέξει συμβούλους μέσα στο ορισμένο από το καταστατικό όριο. Αυτός δε ο αριθμός δηλώνει και την απόφαση της ΓΣ περί τον αριθμό των μελών του ΔΣ. Αυτός ο αριθμός των μελών του ΔΣ μπορεί να διαφοροποιηθεί με απόφαση μεταγενέστερης ΓΣ.

2.2.2 Διορισμός μελών ΔΣ από μέτοχο

Στο καταστατικό δύναται να ορίζετε ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν μέλη του ΔΣ μέχρι το 1/3 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού. Η διάταξη αυτή αποβλέπει στην εξασφάλιση των συμφερόντων της μειοψηφίας αφού της παρέχει τη δυνατότητα να ασκεί συνεχή παρακολούθηση και έλεγχο των πράξεων της διοίκησης της εταιρίας με τη διαρκή παρουσία των εμπιστων σε αυτή μελών.

Όμως όταν στην πορεία της ΑΕ προκύψουν περιπτώσεις κατά τις οποίες θα χρειαστεί να προσφύγουν οι ενδιαφερόμενοι στο δικαστήριο για να διορίσει αυτό, προσωρινό ΔΣ.

Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι εξής:

- Παντελής έλλειψη ΔΣ.
- Η μείωση του αριθμού των μελών του ΔΣ κάτω των τριών (3).
- Η σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα στα μέλη του ΔΣ ως ατόμων και του νομικού προσώπου της εταιρίας.

2.2.3 Ποιοι δικαιούνται να διοριστούν μέλη του ΔΣ

Μέλη του ΔΣ της ανώνυμης εταιρίας μπορούν να διοριστούν φυσικά πρόσωπα αμφοτέρων των άλλων που έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα, που έχουν συμπληρώσει δηλαδή το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν τελούν υπό απαγόρευση. Αλλοδαποί καθώς και πρόσωπα που δεν είναι μέτοχοι της εταιρίας επιτρέπεται να διοριστούν μέλη του ΔΣ.

2.2.4 Θητεία μελών ΔΣ

Η θητεία των μελών του ΔΣ πρέπει απαραίτητα να ορίζεται στο καταστατικό και η οποία δεν μπορεί σύμφωνα με το νόμο να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη. Υπάρχει αμφισβήτηση σχετικά με το εάν τα έτη πρέπει να νοούνται διαχειριστικά ή ημερολογιακά. Συνολικά πάντως η θητεία του ΔΣ δεν πρέπει να υπερβαίνει τα έξι (6) ημερολογιακά έτη οπότε δεν υπάρχει κίνδυνος να θεωρηθεί ότι έληξε η θητεία του και άρα η διαδικασία του. Όταν λήξει η θητεία του ΔΣ και δεν έχει εκλεγεί νέο, παρατείνεται σιωπηρά μέχρι την εκλογή του νέου ΔΣ. Αυτό γίνεται γιατί διαφορετικά η εταιρία θα έμενε ακέφαλη προς βλάβη των συμφερόντων της.

2.2.5 Εκλογή-παύση-ανάκληση ΔΣ

Τα μέλη του ΔΣ της ΑΕ εκλέγονται, ανακαλούνται ή αντικαθίστανται από τη ΓΣ των μετόχων η οποία παίρνει σχετικές αποφάσεις με τα ποσοστά που απαιτούνται για τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία.

Η ΓΣ μπορεί να ανακαλέσει ελεύθερα και χωρίς σπουδαίο λόγο τα μέλη του ΔΣ. Η ανάκληση αν δεν δηλώνεται ρητώς μπορεί να προκύπτει έμμεσα με το διορισμό από το ΓΣ νέου ΔΣ πριν τη λήξη της θητείας του πρώτου. Η ανάκληση μπορεί να γίνει από τακτική ή έκτακτη ΓΣ. Παύση των μελών του ΔΣ έχουμε όταν η εταιρία λυθεί επειδή τελείωσε ο χρόνος διάρκειας αυτής ή με απόφαση της ΓΣ. Ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Την εκκαθάριση διενεργούν οι εκκαθαριστές που ορίζονται από τη ΓΣ. Με το διορισμό των εκκαθαριστών παύει η εξουσία του ΔΣ και όλες οι αρμοδιότητες του περιέρχονται στους εκκαθαριστές.

2.2.6 Παραίτηση μελών ΔΣ

Τα μέλη του ΔΣ μπορούν να παραιτηθούν ελεύθερα από το αξίωμα τους. Η παραίτηση γίνεται με απλή γραπτή γνωστοποίηση προς τον πρόεδρο ή το ΔΣ της εταιρίας αλλά μπορεί να γίνει και σιωπηρά με τη συνεχή αποχή από τις συνεδριάσεις.

Αν λόγω παραίτησης ή θανάτου παύσουν να έχουν την ιδιότητα αυτή τότε μειώνεται ο προβλεπόμενος αριθμός μετόχων από το καταστατικό και συνεπώς δεν είναι νόμιμη η σύνθεση του ΔΣ. Για να μπορεί να ασκήσει νόμιμα αρμοδιότητες πρέπει το συντομότερο να συμπληρώσει με νέα αυτά που αποχώρισαν. Η εκλογή της αντικατάστασης μελών του ΔΣ γίνεται από το ίδιο το ΔΣ αρκεί να είναι τρία (3)

2.2.7 Τρόπος συνεδρίασης ΔΣ

Το ΔΣ πρέπει να συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά κατά ημερολογιακό μήνα στην έδρα της εταιρίας. Το ΔΣ έγκυρα συνεδριάζει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή αρκεί στην συνεδρίαση αυτή να παρίστανται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

2.2.8 Σύγκλιση του ΔΣ

Το ΔΣ συγκαλείται από τον πρόεδρο του με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του ΔΣ δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Τη σύγκλιση του ΔΣ μπορεί να ζητήσουν δύο (2) από τα μέλη του με αίτηση τους προς τον πρόεδρο αυτού ο οποίος υποχρεούται αν συγκαλέσει το ΔΣ μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση άρνησης του προέδρου να συγκαλέσει το ΔΣ μέσα στην προθεσμία επιτρέπει στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκλιση να συγκαλέσουν αυτά το ΔΣ σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη του δεκαήμερου γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη. Οι σύμβουλοι που ζήτησαν τη σύγκλιση θα πρέπει με σαφήνεια να αναφέρουν τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί το ΔΣ.

2.2.9 Τρόπος λήψης αποφάσεων ΔΣ

Κατά το άρθρο 21 και 2 του κ.Ν/2190/20 οι αποφάσεις του ΔΣ λαμβάνονται έγκυρες με την απόφαση πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Ο νόμος ορίζει ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία όπως για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου απαιτείται πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών. Ακόμα και το καταστατικό μπορεί να ορίζει περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τη λήψη αποφάσεων του ΔΣ. Όλα τα μέλη του ΔΣ έχουν το δικαίωμα μίας ψήφου.

2.2.10 Βιβλίο πρακτικών ΔΣ

Οι συζητήσεις και αποφάσεις του ΔΣ καταχωρούνται περιληπτικά το βιβλίο πρακτικών ΔΣ που μπορεί να τηρείται και κατά το μηχανογραφικό σύστημα. Ύστερα από αίτηση μέλους του όσο πρόεδρος υποχρεούται να καταχωρίσει στα πρακτικά ακριβής περίληψη της γνώμης του. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του ΔΣ για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης τους στο μητρώο ανώνυμων εταιριών μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών μετά τη συνεδρίαση.

2.2.11 Αμοιβές μελών ΔΣ

Η χορήγηση αμοιβών στα μέλη του ΔΣ των ανώνυμων εταιριών προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 24 του Κ.Ν 2190/20. οι αμοιβές των μελών του ΔΣ διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Αμοιβές από τα κέρδη της εταιρίας
- Αμοιβές που καθορίζονται από το καταστατικό ή με απόφαση της ΓΣ.
- Ειδικές παροχές σε χρήμα ή είδος
- Αμοιβές για υπηρεσίες που παρέχουν τα μέλη του ΔΣ στην εταιρία πέρα από τα κύρια καθήκοντα τους βάση ειδικής σχέσης μισθωτής εργασίας.
- Αμοιβές που καταβάλλονται σε μέλη ΔΣ ελεύθερους επαγγελματίες

2.3 Ελεγκτές Α.Ε.

Για να αποφασιστεί έγκυρα απόφαση από τη ΓΣ σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας, πρέπει αυτές να έχουν ελεγχτεί προηγουμένως από 2 τουλάχιστον ελεγκτές. Οι εταιρίες που ελέγχονται υποχρεωτικά από το ΣΟΕ έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν για τον τακτικό τους έλεγχο ένα μόνο ελεγκτή. Το έργο των ελεγκτών της ΑΕ δεν είναι μόνο των ετησίων οικονομικών καταστάσεων. Οι ελεγκτές οφείλουν στη διάρκεια της χρήσεως να παρακολουθούν τη διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας και έχουν το δικαίωμα να λάβουν γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, λογαριασμού ή έγγραφου μέσα στα οποία περιλαμβάνονται και τα πρακτικά των ΓΣ των μετόχων και των συνεδριάσεων του ΔΣ. Ακόμα έχουν το δικαίωμα όταν διαπιστώσουν παραβάσεις του νομού ή του καταστατικού να αναφέρουν στο συμβούλιο της εταιρίας και στην εποπτεύουσα αρχή.

Οι ελεγκτές των εταιρειών διακρίνονται σε 2 κατηγορίες:

Α) Οι ορκωτοί ελεγκτές οι οποίοι ελέγχουν τις ΑΕ που έχουν 2 από τα παρακάτω κριτήρια

- 1.συνολο ενεργητικού 1500000 ευρώ
- 2.Καθαρο κύκλο εργασιών 3000000 ευρώ
- 3.μεσο ορό προσωπικού πάνω από 50 άτομα

Β) Οι απλοί-αναπληρωματικοί ελεγκτές οι οποίοι πρέπει να είναι πτυχιούχοι ανώτατης σχολής και να έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος από το οικονομικό επιμελητήριο της Ελλάδας. Οι ελεγκτές αυτοί έχουν το δικαίωμα να εποπτεύσουν όλες τις υπόλοιπες ανώνυμες εταιρίες που δεν πληρούν 2 από τα 3 προηγούμενα κριτήρια.

2.3.1 Δικαιώματα Ελεγκτών

Οι ελεγκτές οφείλουν κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης, να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας, δικαιούμενοι να λάβουν γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, λογαριασμού ή εγγράφου, ακόμα και των πρακτικών της Γ.Σ. και του Δ.Σ. .. Υποχρεούνται, να κάνουν κάθε αναγκαία υπόδειξη προς το Δ.Σ. και σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νομού ή του καταστατικού ν' αναφέρουν σχετικά στη διοικητική αρχή, που έχει την εποπτεία.

2.3.2 Υποχρεώσεις Ελεγκτών

Οι ελεγκτές μετά τη λήξη της χρήσης υποχρεούνται να ελέγξουν τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελέσματα χρήσης και να υποβάλουν στην τακτική Γ.Σ. έκθεση για το πόρισμα του ελέγχου τους. Έχουν την υποχρέωση να κάνουν κάθε αναγκαία υπόδειξη στο Δ.Σ. και σε περιπτώσεις παραβάσεως του νόμου ή του καταστατικού να αναφέρονται στην εποπτεύουσα αρχή. Επίσης, πρέπει να παρίστανται στη Γ.Σ. των μετόχων και να παρέχουν κάθε πληροφορία σχετική με τον έλεγχο που διενήργησαν στα βιβλία και τον ισολογισμό της εταιρίας. Δεν προκύπτει ακυρότητα της Γ.Σ. σε περίπτωση που δεν ήταν παρών σε αυτή οι ελεγκτές.

2.3.3 Ευθύνες ελεγκτών έναντι εταιρίας

Οι ελεγκτές, ευθύνονται για κάθε πταίσμα, υποχρεούμενοι σε αποζημίωση της εταιρίας. Η ευθύνη αυτή των ελεγκτών δεν μπορεί να αποκλεισθεί ή να τροποποιηθεί. Η αξίωση της εταιρίας για αποζημίωση της εκ μέρους των ελεγκτών από πταίσμα τους παραγράφεται μετά από το πέρας διετίας. Οι ελεγκτές της Α.Ε., εάν από αμέλεια θεώρησαν ως νόμιμο τον ισολογισμό που συντάχθηκε παρά το νόμο ή το καταστατικό, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή ή με τη μία των

ποιών αυτών. Σε περίπτωση που κριθεί ότι υπάρχει δόλος τιμωρούνται με φυλάκιση πάνω των τριών μηνών. Οι ελεγκτές ανωνύμων εταιριών, που δεν τήρησαν απόλυτη εχεμύθεια, σχετικά με όσα πληροφορήθηκαν για τη λειτουργία της εταιρίας, την οποία έλεγξαν, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται και οι ελεγκτές, που δεν δήλωσαν κώλυμα ασκήσεως ελέγχου, αν υπηρετούν κατά οποιοδήποτε τρόπο στην εταιρία ή είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή είχαν τις παραπάνω ιδιότητες οποτεδήποτε σε διάστημα δύο ετών πριν την ημέρα που τους ανακοινώθηκε ο διορισμός τους ως ελεγκτής. Τα μέλη του Δ.Σ. και κάθε υπάλληλος της εταιρίας που αρνείται να δώσει τις πληροφορίες και τα στοιχεία τα οποία ζητούν οι ελεγκτές, τιμωρούνται με χρηματική ποινή.

2.3.4 Έκθεση των Ελεγκτών της Α.Ε.

Μετά τη λήξη της χρήσεως οι ελεγκτές υποχρεούνται να ελέγξουν τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως και να συντάξουν την έκθεσή τους, την οποία υποβάλλουν στη γενική συνέλευση των μετόχων. Στην έκθεσή τους αυτή οι ελεγκτές αναγράφουν τα πορίσματα του ελέγχου που διενήργησαν σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως και όχι μόνο στον ισολογισμό. Η έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρει τα εξής :

- A). Αν τα αρμόδια πρόσωπα της εταιρίας έδωσαν στους ελεγκτές όλες τις πληροφορίες που είχαν ανάγκη για να επιτελέσουν το έργο τους.
- B). Αν οι ελεγκτές έλαβαν γνώση του απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων της εταιρίας.
- Γ). Αν τηρείται κανονικά λογαριασμός κόστους παραγωγής (μόνο για τις βιομηχανικές εταιρίες).
- Δ) Αν άλλαξε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Κεφάλαιο 3

Μετοχικό κεφάλαιο-Μετοχές

3.1 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ είναι μια αφηρημένη και σταθερή μαθηματική ποσότητα η οποία αναγράφεται στο καταστατικό και αντιστοιχεί στην αξία των εισφορών των μετόχων. Προσδιορίζεται αν πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό των μετοχών επί την ονομαστική αξία. Όταν τις μετοχές αναλάβουν πρόσωπα τα οποία υπόσχονται να καταβάλλουν την αξία τους λέγεται κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου και όταν εκπληρώσουν την υποχρέωση τους είναι η καταβολή.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου διακρίνεται σε ιδιωτική και δημόσια. Ιδιωτική κάλυψη του ΜΚ έχουμε όταν οι ιδρυτές αναλάβουν τις μετοχές. Δημόσια κάλυψη έχουμε όταν και πρόσωπα τρίτα εκτός από τους ιδρυτές αναλάβουν μετοχές. Η κάλυψη πραγματοποιείται με δημόσια εγγραφή μέσω τραπεζών ή άλλων οργανισμών. Η πρόσκληση του κοινού γίνεται με δημοσίευση, οπότε οι ενδιαφερόμενοι εγγράφονται να αναλάβουν ένα αριθμό μετοχών με την υποχρέωση να καταβάλλουν την αξία των αναληφθέντων μετοχών που αποτελεί ένα μέρος του ΜΚ. Οι τράπεζες, οι οργανισμοί που ανέλαβαν αυτή την εργασία παίρνουν μια αμοιβή (προμήθεια). Η ΑΕ της οποίας η κάλυψη του ΜΚ έγινε με δημόσια εγγραφή είναι υποχρεωμένη σ' ένα χρόνο να ζητήσει την εισαγωγή των μετοχών της στο ΧΑΑ. Οι εισφορές για το σχηματισμό του ΜΚ μπορεί να είναι χρήμα, υλικά και άυλα αγαθά απαιτήσεις κλπ. Η αξία των υλικών και άυλων αγαθών και απαιτήσεων καθορίζεται με απόφαση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190 η οποία υποβάλλεται σε δημοσιότητα. Το κατώτερο όριο του ΜΚ για τις ΑΕ ορίζεται σε 60.000 ευρώ ανεξάρτητα με ποιον τρόπο έγινε η κάλυψη του, δηλαδή από τους ίδιους τους ιδρυτές ή με δημόσια εγγραφή. Η καταβολή του ΜΚ μπορεί να γίνει είτε εφάπαξ ή με δόσεις. Η καταβολή με δόσεις υπόκειται σε κατά νόμο περιορισμούς ώστε να περιοριστούν οι κίνδυνοι που μπορεί να δημιουργήσει η τμηματική καταβολή. Οι περιορισμοί αυτοί είναι:

Α) Ο χρόνος για την ολοκληρωτική καταβολή του κεφαλαίου δεν μπορεί να υπερβεί τα 10 χρόνια.

Β) Το κατώτερο όριο κεφαλαίου που καθορίζεται από τον νόμο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά τη σύσταση της εταιρίας με την άμεση δόση.

Γ) Η άμεση καταβολή κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το $\frac{1}{4}$ του ΜΚ. Δηλ. το $\frac{1}{4}$ της ονομαστικής αξίας της μετοχής.

Δ) Αν η έκδοση των μετοχών γίνεται πάνω από το άρτιο, δηλ. πάνω από την ονομαστική της αξίας η διαφορά αυτή υπέρ το άρτιο καταβάλλεται ολόκληρη εφάπαξ κατά την αρχική καταβολή.

Ε) Οι μετοχές παραμένουν ονομαστικές μέχρι την ολοκληρωτική εξόφληση τους

Στ) Σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχής που δεν πληρώθηκε ολόκληρωτικά, ο αρχικός κάτοχος ευθύνεται αλληλεγγύως με τον νέο κύριο για το οφειλόμενο τμήμα της μετοχής, από μια διετία από την μεταβίβαση.

Ζ) Δεν πραγματοποιείται καμιά αύξηση ΜΚ της εταιρίας, πριν από τη δημοσίευση της πρόσκλησης για την τελευταία δόση. Οι υπόλοιπες δόσεις που δεν είναι απαραίτητο να καθορισθούν ισόποσες, ούτε προς την αρχική καταβολή ούτε μεταξύ των, προσδιορίζονται από το καταστατικό με μοναδικό περιορισμό που είναι η χρονική κλιμάκωση των να μην ξεπερνά την δεκαετία.

Ο νόμος ορίζει ότι μερική καταβολή του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος. Κατά την επικρατούσα γνώμη δεν αποτελείται η τμηματική καταβολή ως προς το τμήμα που αποτελείται από μετρητά. Έτσι οι εισφορές σε είδος πρέπει να περιληφθούν στην αρχική καταβολή. Κάθε δόση που αναφέρεται σε ποσοστό της αξίας κάθε μετοχής και όχι του αριθμού των μετοχών. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος μέτοχος επί του αριθμού των μετοχών που ανέλαβε. Έτσι τις μετοχές θα παραλάβει αφού εξοφλήσει και την τελευταία δόση. Δηλ. μετά την πλήρη καταβολή της αξίας των μετοχών.

Παράδειγμα:

Ο Α ανέλαβε 800 μετοχές των 100 ευρώ η κάθε μια (δηλ. τμήμα ΜΚ 80000). Καταβάλλει αρχικά όπως προβλέπει ο νόμος $100:4=25$

Άρα $800 \text{ μετοχές} \times 25 \text{ ευρώ κατά μετοχή} = 20000$

Τα υπόλοιπα σε 3 ισόποσες δόσεις όπως προβλέπεται από το καταστατικό. Για την κάθε δόση θα καταβάλλει 25 ευρώ για κάθε μετοχή $800 \times 25 = 20000$

Αφού εξοφλήσει την τελευταία δόση θα παραλάβει τις μετοχές του. Σε περίπτωση που μια δόση γίνει ληξιπρόθεσμη και δεν καταβληθεί ποσό που αναλογεί σε κάποιο αριθμό

μετοχών, δηλ. δεν προσέλθει να καταβάλλει την δόση του κάποιος μέτοχος, μέσα σε 3 μήνες, οι μετοχές αυτές ακυρώνονται αυτοδίκαια. Η εταιρία υποχρεούται να εκδώσει νέες ισάριθμες της ίδιας ονομαστικής αξίας και να προωθήσει την πώληση τους σε νέο μέτοχο. Η πώληση στο χρηματιστήριο γίνεται για λογαριασμό του οφειλέτη μετόχου, στον οποίο καταβάλλεται το ποσό που απομένει, μετά την αφαίρεση όλων των εξόδων, αν οι μετοχές πουληθούν στην ίδια τιμή. Η εκποίηση των νέων μετοχών μπορεί να γίνει όμως και κάτω από την ονομαστική τους αξία(υπό το άρτιο) καλύπτεται από την αξία των δόσεων που έχει εξοφλήσει ο αρχικός μέτοχος. Εάν οι μετοχές εκποιηθούν πάνω από την ονομαστική τους αξία "υπέρ το άρτιο" δηλ. προκύψει κέρδος αφού βέβαια αφαιρεθούν τα έξοδα διάθεσης των νέων μετοχών. Εάν η πιο πάνω διάθεση των νέων μετοχών αποτύχει, επαναλαμβάνεται μέσα σε 15 μέρες από την πρώτη αποτυχημένη προσπάθεια. Όταν αποτύχει και η δεύτερη προσπάθεια τότε η εταιρία υποχρεούται να προβεί σε μείωση του ΜΚ κατά το ποσό της αξίας των μετοχών που δεν πουλήθηκαν. Η πράξη μείωσης του ΜΚ δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη μέτοχο από τις οφειλές του προς την εταιρία.

3.2 Μετοχές

Το ΜΚ κάθε ανώνυμης εταιρίας ενσωματώνεται σε τίτλους ελεύθερα μεταβιβάσιμων, οι οποίοι ονομάζονται μετοχές. Η απόκτηση μιας μετοχής δίδει στον ιδιοκτήτη της την ιδιότητα του μετόχου όπου απορρέουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτού απέναντι στην εταιρία. Τα βασικότερα δικαιώματα του μετόχου είναι: α)Δικαιώματα συμμετοχής στα κέρδη, β)Δικαίωμα συμμετοχής στο τελικό προϊόν εκκαθάρισης ,γ)δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη ΓΣ της εταιρίας. Όλα τα δικαιώματα ασκούνται από τον μέτοχο με βάση το ποσοστό του ΜΚ που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές του. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 0,30 ευρώ και μεγαλύτερη των 100 ευρώ. Οι μετοχές εκδίδονται στο άρτιο δηλ. στην ονομαστική τους αξία και διατίθενται ή στο άρτιο ή υπέρ το άρτιο δηλ πάνω από την ονομαστική τους αξία. Απαγορεύεται η διάθεση των μετοχών υπό το άρτιο δηλ. σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής της αξίας. Η διαφορά αυτή από την διάθεση των μετοχών υπέρ το άρτιο αποτελεί νόμιμο ιδιότυπο αποθεματικό και εμφανίζεται στο παθητικό ``Διαφορές από διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο``.

Οι μετοχές διακρίνονται σε κατηγορίες με βάση διαφορά κριτήρια. Κυριότερες διακρίσεις είναι :

1.Αναλογα με την υπόσταση τους

Α)Ενσώματες, οι οποίες αντιπροσωπεύονται από έγγραφο τίτλο, στον οποίο ενσωματώνονται όλα τα δικαιώματα που μπορεί να ασκήσει ο κάτοχος τους

Β)Άυλες, οι οποίες δεν έχουν υλική υπόσταση αλλά είναι καταχωρημένες χωρίς αύξουσα αρίθμηση στα αρχεία της ανώνυμης εταιρίας αποθετηρίων τίτλων και παρακολουθούνται με καταχωρήσεις στα αρχεία αυτά.

2.Αναλογα με τον τρόπο μεταβιβάσεως

A)Ονομαστικές, είναι εκείνες οι οποίες αναγράφουν το όνομα του μετόχου, το οποίο καταγράφεται επίσης και στο ανάλογο βιβλίο μετόχων της εταιρίας. Ονομαστικές μετοχές εκδίδονται και στην περίπτωση που το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας καταβάλλεται σε δόσεις . σε περίπτωση μεταβίβασης των ονομαστικών μετοχών πρέπει - να γίνει ανάλογη εγγραφή στο βιβλίο μετόχων με τη χρονολογία μεταβιβάσεως και να υπογράφεται τόσο από τον πωλητή όσο και από τον αγοραστή
-οι μετοχές που μεταβιβάζονται ή θα αντικατασταθούν από νέους τίτλους ή θα σημειωθούν στους παλαιούς τίτλους τα στοιχεία του πωλητή και του αγοραστή

B) Ανώνυμες ή στον Κομιστή μετοχές

Είναι οι μετοχές στις οποίες δεν αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου. Εκδίδονται μόνο αν η αξία αυτών έχει ολοσχερώς εξοφληθεί. Η έκδοσή τους πρέπει να προβλέπεται στο καταστατικό που συντάσσει η εταιρία.

Γ)Σε διαταγή, οι οποίες μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση

3)Ανάλογα με τα δικαιώματα που παρέχονται στον κομιστή

A)Κοινές μετοχές, Είναι αυτές που παρέχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, στη διανομή των κερδών καθώς επίσης και στις αποφάσεις της εταιρίας.

Β) Προνομιούχες μετοχές, παρέχουν τα εξής προνομία σε σχέση με τις κοινές μετοχές:

- Προηγούνται κατά την διανομή του πρώτου μερίσματος. Αυτό σημαίνει ότι αν τα κέρδη είναι ανεπαρκή για να δοθεί το πρώτο μέρισμα σε όλες τις μετοχές, οι προνομιούχες μετοχές θα λάβουν ολόκληρο το μέρισμα που τους αναλογεί ενώ στις κοινές θα κατανεμηθεί το ποσό κερδών που έμεινε. Αν μάλιστα τα κέρδη είναι πολύ χαμηλά ώστε να μην καλύπτεται ούτε το πρώτο μέρισμα των προνομιούχων, τότε θα κατανεμηθεί μόνο σ' αυτές το σύνολο των προς διανομή κερδών.

- Προηγούνται κατά την διανομή του κεφαλαίου σε περίπτωση λύσεως της ΑΕ. Κατά την λύση της εταιρίας επιστρέφεται πρώτα σ' όλους τους προνομιούχους μέτοχους το σύνολο της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους και έπειτα ικανοποιούνται οι κοινοί μέτοχοι.

- Σε ανυπαρξία ή ανεπάρκεια κερδών μπορούν να παρέχουν τόκο επί της ονομαστικής αξίας των, εφόσον η καθαρή ενεργητική θέση της ΑΕ υπερβαίνει το ΜΚ και τα μη διανεμόμενα αποθεματικά. Οι μετοχές όμως αυτές δεν έχουν δικαίωμα ψήφου και ο αριθμός τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% των κοινών μετοχών.

Οι πιο σημαντικοί λόγοι που οδηγούν την εταιρία στην έκδοση προνομιούχων μετοχών είναι:

- Προσέλκυση κεφαλαιούχων οι όποιοι ζητούν μεγαλύτερες από τις συνηθισμένες εγγυήσεις

- Αδυναμία εκδόσεως ομολογιακού δάνειου

- Προκειμένου να μην μεταβληθεί η υφιστάμενη κατάσταση ψήφων στις ΓΣ η εταιρία εκδίδει προνομιούχες μετχς με δικαίωμα αναλήψεως τόκου, οι οποίες δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

- Για να μην μεταβληθεί η αγοραία τιμή των κοινών μετοχών που αποτελούν βάση του ΜΚ της ΑΕ

- Για να διευκολυνθεί η συγχώνευση εταιρειών

Η ΑΕ που εισάγει για πρώτη φορά μετοχές στο ΧΑΑ επιτρέπεται να δώσει σε δημόσια εγγραφή προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου που να μην υπερβαίνουν το 40% του συνόλου των κοινών μετοχών της, μόνο εάν και πριν από την δημόσια εγγραφή είχε εκδώσει τέτοιες μετοχές. Η αναλογία των κοινών μετοχών που διατίθενται σε δημόσια εγγραφή προς τις προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου μετοχές που διατίθενται σε

δημόσια εγγραφή, δεν επιτρέπεται να είναι σε βάρος των κοινών μετοχών, ως προς την αναλογία της προς τις προνομιούχες μετοχές της εταιρίας πριν από την ημερομηνία έναρξης της δημόσιας εγγραφής.

Γ) Επικαρπίας

Οι μετοχές επικαρπίας εκδίδονται στην περίπτωση που το κεφάλαιο της εταιρίας αποσβεσθεί, με την απόδοση της ονομαστικής αξίας της μετοχής στους μετόχους. Στο κάτοχο της μετοχής που αποσβέστηκε δίνεται άλλη μετοχή που ονομάζεται μετοχή επικαρπίας. Ο κάτοχος της μετοχής επικαρπίας έχει όλα τα δικαιώματα του μετόχου. Δεν έχει όμως δικαίωμα στην απόληψη του πρώτου μερίσματος και δεν δικαιούται να μετέχει στη διανομή του κεφαλαίου, σε περίπτωση εκκαθάρισης, παρά μόνο όταν ικανοποιηθούν οι δανειστές της εταιρίας και οι άλλοι μέτοχοι που δεν έχουν λάβει μετοχές επικαρπίας. Εδώ τονίζεται ότι με την απόσβεση του κεφαλαίου έχουμε ελάττωση μόνο του Ενεργητικού και όχι του μετοχικού κεφαλαίου και γι' αυτό οι δανειστές της εταιρίας δεν βλάπτονται.

3.2.1 Μεταβίβαση μετοχών

Ο τρόπος μεταβίβασης των μετοχών διαφέρει ανάλογα αν είναι οι μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ ή δεν είναι. Η μεταβίβαση των μετοχών των εταιριών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΑ πραγματοποιείται ανάλογα με το αν είναι ανώνυμες οι ονομαστικές. Στις ανώνυμες η μεταβίβαση τους γίνεται μέσω απλής συμφωνίας και παραδόσεως είτε μέσω του ΧΑΑ είτε εκτός αυτού. Στις ονομαστικές μετοχές η μεταβίβαση τους πραγματοποιείται με εγγραφή στα ειδικά βιβλία μετοχών και μετόχων της εταιρίας, στα οποία καταχωρούνται τα στοιχεία των μετόχων, αγοραστών και πωλητών και οι αριθμοί των μετοχών τα δε βιβλία υπογράφονται από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη. Στην

περίπτωση που οι μετοχές είναι εισηγμένες στο ΧΑΑ η μεταβίβαση τους πραγματοποιείται μέσω του χρηματιστή, ο οποίος επιβεβαιώνει την μεταβίβαση, αποστέλλει στο γραφείο εκκαθάρισης του ΧΑΑ κατάσταση των μεταβιβαζόμενων μετοχών και με τη σειρά του το χρηματιστήριο ενημερώνει τις εταιρίες, οι οποίες οφείλουν να καταγράψουν τη συναλλαγή στα βιβλία μετοχών και μετόχων, χωρίς να είναι απαραίτητη η υπογραφή των συμβαλλόμενων μερών. Για την μεταβίβαση των μετοχών που δεν είναι εισηγμένες στο ΧΑΑ σύμφωνα με τον νόμο Ν.2459/97 απαιτείται η σύνταξη ιδιωτικού ή συμβολαιογραφικού έγγραφου, το οποίο και περιέχει στοιχεία μεταβίβασης. Τα στοιχεία αφορούν το χρόνο μεταβίβασης των μετοχών, τα ακριβή στοιχεία των συμβαλλόμενων, φυσικών ή νομικών προσώπων, τον τρόπο μεταβίβασης(πώληση, δωρεά κ.α.),τα στοιχεία της ανώνυμης εταιρίας στην οποία ανήκουν οι μετοχές, τον αριθμό των μεταβιβαζόμενων μετοχών, την ονομαστική αξία της μετοχής και τον αύξοντα αριθμό των μετοχών που μεταβιβάζονται. Αν οι μετοχές είναι ονομαστικές, η μεταβίβαση καταχωρείται στα βιβλία μετοχών και μετόχων της εταιρίας. Στην περίπτωση που έχουμε μεταβίβαση μετοχών εισηγμένων στο ΧΑΑ λόγω κληρονομιάς αυτή πραγματοποιείται από τους κληρονόμους με κατάθεση των αποδεικτικών εγγράφων που τους καθιστά νόμιμους κατόχους προκειμένου να καταχωρηθούν τα στοιχεία τους στα βιβλία μετοχών και μετόχων της εταιρίας.

3.2.2 Φορολογία μεταβίβασης μετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 33 του Ν. 2778/1999 η μεταβίβαση των μετοχών που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών φορολογείται με συντελεστή 5% πάνω στην πραγματική αξία πώλησής τους και ο φόρος βαρύνει τον πωλητή, ο οποίος και τον καταβάλλει στην Δ.Ο.Υ. που ανήκει η εταιρία. Με τον όρο μεταβίβαση εννοούμε τη μεταφορά των τίτλων και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτούς από έναν συμβαλλόμενο σε άλλον. Συνεπώς η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου είτε είναι πραγματική είτε ονομαστική δεν αποτελεί μεταβίβαση και δεν υπόκειται σε φορολόγηση. Επίσης, δεν φορολογείται η μεταβίβαση μετοχών λόγω κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής.

3.3 Ίδρυτικοί τίτλοι

Οι ιδρυτικοί τίτλοι είναι αξιόγραφα διαφορετικά των μετοχών γιατί δεν ενσωματώνουν εταιρική ιδιότητα αλλά ιδιόρρυθμη ενοχική απαίτηση κατά της εταιρίας. Οι κάτοχοι τους δεν είναι μέτοχοι αλλά δανειστές της εταιρίας. Οι τίτλοι αυτοί εκδίδονται ονομαστικοί, δεν έχουν ονομαστική αξία και μπορεί να εκδοθούν σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το 1/10 του αριθμού των μετοχών που εκδίδει η εταιρία. Οι ιδρυτικοί τίτλοι δεν παρέχουν στους κατόχους τους δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και τη διαχείριση της εταιρίας, ούτε και στο προϊόν εκκαθάρισεως της περιουσίας της. Το μόνο δικαίωμα που παρέχουν είναι απόληψη τμήματος καθαρών κερδών. Η ανώνυμη εταιρία δικαιούται δέκα χρόνια μετά την έκδοση τους να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει. Οι ιδρυτικοί τίτλοι, η έκδοση των οποίων πρέπει να προβλέπεται από το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας, διακρίνονται σε κοινούς και εξαιρετικούς.

3.3.1 Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι εκδίδονται μόνο κατά την ίδρυση της εταιρίας. Δίνονται σε ιδρυτές ως ανταμοιβή για συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσέφεραν για τη σύσταση της εταιρίας. Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι που εκδίδονται ο συνολικός αριθμός τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/10 των μετοχών. Επίσης δεν έχουν ονομαστική αξία όποτε δεν μπορούν να εκπροσωπούν τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου. Δεν συμμετέχουν κανονικά στην διανομή κερδών. Τα τυχόν διανεμόμενα κέρδη στους κατόχους των τίτλων δεν είναι δυνατό να υπερβαίνουν το 25% των κερδών που απομένουν μετά την αφαίρεση, από αυτά, του τακτικού αποθεματικού και του πρώτου μερίσματος. Δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της ΑΕ ούτε στο προϊόν εκκαθάρισεως κατά την λύση της. Η ΑΕ μπορεί να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει έπειτα από πάροδο 10 ετών από την έκδοση τους. Το ποσό εξαγοράς των δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει το ποσό που προκύπτει από τη κεφαλαιοποίηση προς 15% του μέσου όρου των κερδών που διανεμηθήκαν στους κατόχους των τα τελευταία 3

χρόνια. Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι δεν μετατρέπονται σε μετοχές, είναι όμως δυνατό με ορισμένες προϋποθέσεις να κεφαλαιοποιηθεί το ποσό που προκύπτει από την εξαγορά τους. Η εξαγορά των κοινών ιδρυτικών τίτλων θέτει ορισμένα νομικά προβλήματα επειδή ο νομός δεν προσδιορίζει πως μπορεί να εξαγοράσουν σε περίπτωση που στην τελευταία τριετία δεν είχαν διανεμηθεί καθόλου μερίσματα ή το ένα ή τα δυο έτη. Για την περίπτωση που δεν έχουν διανεμηθεί καθόλου μερίσματα επικρατεί η άποψη ότι δεν υπάρχει η προϋπόθεση πραγματοποίησης της εξαγοράς, η οποία πρέπει να αναβληθεί. Η εξαγορά των τίτλων μπορεί να πραγματοποιηθεί: α) με διάθεση κερδών, β) με διάθεση ειδικού αποθεματικού που είχε δημιουργηθεί σε προηγούμενες χρήσεις, γ) με δημιουργία λογαριασμού πολυετούς αποσβέσεως.

3.3.2 Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

Εκδίδονται τόσο κατά τη σύσταση όσο και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της ΑΕ και δίδονται ως αντάλλαγμα εισφορών σε είδος οι οποίες όμως δεν αποτελούν εισφορές ΜΚ. Χορηγούνται σε πρόσωπα που παραχώρησαν πράγματα στην ΑΕ και δεν έχουν ονομαστική αξία. Συμμετέχουν στα κέρδη χωρίς περιορισμό ως προς την έκταση του δικαιώματος των. Η ΑΕ μπορεί να καθορίσει οποιουσδήποτε όρους συμμετοχής, συνεπώς είναι δυνατό να καθαρισθούν και προνομιακοί οροί όπως π.χ. προνομιακή απόληψη μερίσματος. Επίσης οι τίτλοι εξαγοράζονται σε τιμή που καθορίζεται χωρίς περιορισμούς, υποστηρίζεται όμως ότι το αντίτιμο της εξαγοράς πρέπει να ορίζεται στο καταστατικό. Για την έκδοση των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων απαιτείται να εξακριβωθεί από την ειδική επιτροπή του ν.2190 άρθρο 9 η ύπαρξη και η προβλεπόμενη διάρκεια χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που η χρήση τους παραχωρήθηκε στην ΑΕ

3.3.3 ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έστω ότι η Α ΑΕ εκδίδει και παραδίδει στους ιδρυτές της 200 ΚΙΤ. Η έκδοση και παράδοση θα απεικονίσει με λογαριασμούς τάξεως αφού οι τίτλοι δεν έχουν ονομαστική αξία

04	Διάφοροι λογ/σμοι πληροφ. Χρεωστικοί	200
04.02	Υπηρεσίες ιδρυτών	
08	Διάφοροι λογ/σμοι πληροφ. Πιστωτικοί	200
08.02	ΚΙΤ	

Έκδοση και χορήγηση στους ιδρυτές 200 ΚΙΤ

Η ΑΕ μετά την δεκαετία αποφασίζει να εξαγοράσει τους ΚΙΤ καταβάλλοντας στους ιδρυτές μετόχους το 80% της ανώτατης αξίας που προβλέπει ο νόμος. Η εταιρία είχε διανείμει ως μέρισμα κατά τα τρία προηγούμενα έτη 13, 14 και 18 ευρώ ανά τίτλο.

Μέσο μέρισμα τριετίας = $(13+14+18) : 3 = 15$ ευρώ

Κεφαλαιοποιούμε προς 15%

$$15 \times 100/15 = 100 \text{ για κάθε τίτλο}$$

Για το σύνολο των τίτλων ανωτάτη αξία εξαγοράς θα είναι

$$100 \times 200 = 20000$$

Αποφασισθείς αξία εξαγοράς

$$20000 \times 80\% = 16000$$

81	Έκτακτα κ ανόργανα απ/τα	16000
81.00	Έκτακτα κ ανόργανα έξοδα Αξία εξαγοραζόμενων ΚΙΤ	
53	Πιστωτές διάφοροι	16000
53.14	Βραχ. Υποχρ. Προς μτχ	

Αποφασισθείσα εξαγορά ΚΙΤ

53	Πιστωτές διάφοροι	16000
53.14	Βραχ Υποχρ. Προς μτχ	
38	Χρηματικά διαθέσιμα	16000
38.00	Ταμείο	

Καταβολή εξαγοράς ΚΙΤ

08	Διάφοροι λογ/σμοι πληρ. Πιστωτ.	200
08.00	Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι	
04	Διαφ.λογ/σμοι πληρ. Χρεωστικοι	200
04.00	Υπηρεσίες ιδρυτών	

Απολ/σμος εγγρ. Ταξεως μετ. από εξαγ. Των ΚΙΤ

3.4 Αξία της μετοχής

3.4.1 Ονομαστική αξία της μετοχής

Είναι η αξία που αναγράφεται στον τίτλο της μετοχής και αφορά το τμήμα του ΜΚ που εκπροσωπεί η μετοχή. Η αξία της δεν μπορεί να οριστεί λιγότερη από 0,30 ευρώ και δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 100 ευρώ

Αυτή προσδιορίζεται από την σχέση

$$\text{Ονομαστική αξία} = \frac{\text{Μετοχικό κεφάλαιο}}{\text{Αριθμός μετοχών}}$$

Η τιμή αυτή δεν εκφράζει απαραίτητα το ύψος των κατά μετοχή εισφορών των μετόχων κατά την σύσταση της εταιρίας, επειδή είναι πιθανό οι μετοχές να εκδόθηκαν υπέρ το άρτιο. Επίσης η τιμή αυτή δεν εκφράζει αξίωση του μετόχου κατά της ΑΕ συγκεκριμένου ύψους, γιατί μετά την λύση της ΑΕ ο μέτοχος θα λάβει από το προϊόν της εκκαθάρισεως ότι του αναλογεί.

3.4.2 Τιμή εκδόσεως των μετοχών

Είναι η τιμή διάθεσης των μετοχών όταν αυτές για πρώτη φορά γίνονται αντικείμενο συναλλαγής, δηλαδή κατά τη σύσταση ή την αύξηση του ΜΚ. Η Ελληνική νομοθεσία απαγορεύει την έκδοση, διάθεση μετοχών σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής αξίας τους. Άρα η τιμή εκδόσεως είναι ίση ή μεγαλύτερη αυτής.

3.4.3 Πραγματική ή τρέχουσα αξία

Είναι αυτή που προκύπτει από τη διαίρεση της πραγματικής καθαρής θέσης της εταιρίας δια τον αριθμό των μετοχών. Η πραγματική καθαρή θέση προκύπτει αφού αποτιμηθούν τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στην τρέχουσα αξία τους.

3.4.4 Χρηματιστηριακή αξία

Είναι αυτή που διαμορφώνεται κατά τη διαπραγμάτευση της στο ΧΑΑ. Θεωρητικά σε μια πολύ καλή αγορά και σε συνθήκες ισορροπίας η χρηματιστηριακή αξία θα πρέπει να συμπίπτει με την πραγματική της αξία

3.4.5 Αγοραία τιμή των μετοχών

Είναι η τιμή που διαμορφώνεται από την προσφορά και ζήτηση των τίτλων των μετοχών ορισμένης ΑΕ στην ελεύθερη αγορά. Από τους βασικούς λόγους που επηρεάζουν την αγοραία τιμή των μετοχών και είναι συνυφασμένοι με το πρόσωπο της ΑΕ άσχετα με τις γενικές συνθήκες της αγοράς είναι:

Α)προοπτικές για την πολιτική της ΑΕ ως προς της ίδιες της τις μετοχές όπως π.χ. νέες εκδόσεις, β)προοπτικές για το ύψος του κατά μετοχή μερίσματος, γ)προοπτικές για τη δυνατότητα συνεχούς σταθερής παροχής μερίσματος, δ)προοπτικές και συνθήκες για τα αποθεματικά κεφάλαια, ε)βαθμός δανειακής επιβαρύνσεως της ΑΕ που εκφράζεται ως σχέση των ξένων προς τα συνολικά ή τα ίδια κεφάλαια της ΑΕ. Όταν ο βαθμός αυτός αυξάνεται η αγοραία τιμή της μετοχής τείνει να μειωθεί., στ)Αύξηση της καθαρής θέσεως της ΑΕ λόγω αναπροσαρμογής της αξίας περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας.

3.4.6 Εσωτερική ή λογιστική αξία της μετοχής

Η εσωτερική αξία προσδιορίζεται από την σχέση

$$\text{Εσωτερική αξία} = \frac{\text{Καθαρή περιουσία(ΜΚ+ αποθ.+ κέρδη εις νέον - ζημιές)}}{\text{Αριθμός μετοχών}}$$

Άρα η εσωτερική αξία μιας μετοχής είναι πάντα μεγαλύτερη από την ονομαστική αξία της. Η εσωτερική αξία των μετοχών δεν εκφράζει και την πραγματική τους αξία, επειδή μερικές λογιστικές αξίες είναι κυρίως προϊόν λογιστικών ενεργειών που γίνονται με βάση κανόνες με τους οποίους εξυπηρετούνται κυρίως οι αρχές της συντηρητικότητας και της αντικειμενικότητας όπως για παράδειγμα οι κανόνες που διέπουν τις αποτιμήσεις, τις αποσβέσεις, τις προβλέψεις κλπ. Επίσης ορισμένες άξιες έχουν ιστορική μάλλον σημασία εφόσον δεν έχουν γίνει αναπροσαρμογές αξιών και υπάρχουν πιθανώς αφανή αποθεματικά.

3.5 Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

Η αύξηση του ΜΚ αποφασίζεται από την ΓΣ με ειδική πλειοψηφία και απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού. Επιτρέπεται όμως να δοθεί, είτε από το καταστατικό, είτε από απόφαση της ΓΣ, εξουσιοδότηση στο διοικητικό συμβούλιο να πραγματοποιήσει την αύξηση αν η απόφαση ληφθέν με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του. Η εξουσιοδότηση αυτή ισχύει για μια πενταετία και μπορεί να ανανεωθεί με νέα απόφαση της ΓΣ. Το ποσό της αυξήσεως των κεφαλαίων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Δεν επιτρέπεται αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πριν από την δημοσίευση της πρόσκλησης για καταβολή της τελευταίας οφειλόμενης δόσης.

Η αύξηση διακρίνεται σε **ονομαστική**, όταν πραγματοποιείται με νέες εισφορές των μετοχών οι οποίες αποτελούν για την ΑΕ εισροή αγοραστικής δύναμης ή σε **τυπική**, όταν χαρακτηρισθούν ως μετοχικό κεφάλαιο τμήματα του ιδίου κεφαλαίου, όπως αποθεματικά μερίσματα πληρωτέα κλπ. Λόγοι που οδηγούν την εταιρία να αυξήσει το κεφάλαιο της είναι κυρίως η ανάγκη νέων κεφαλαίων. Σε περίπτωση αύξησης του ΜΚ ο νόμος παρέχει στους παλιούς μέτοχους δικαίωμα προτίμησης σ'ολόκληρο το νέο κεφάλαιο και μόνο αν παρέλθει η προθεσμία που έχει ορισθεί για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, είναι δυνατόν οι μετοχές να διαθέτουν σε τρία πρόσωπα. Το δικαίωμα προτίμησης των παλαιών μετόχων προκύπτει από την ζημία που υφίσταται ο μέτοχος εξαιτίας της εισόδου, στην εταιρία, των νέων μετόχων, οι όποιοι θα συμμετέχουν στο εξής στην περιουσία της εταιρίας όπως και οι παλαιοί.

3.5.1 Λόγοι αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου

Α)Όταν δεν υπάρχει επάρκεια κεφαλαίων

Στην περίπτωση αυτή η εταιρία θα αναζητήσει τα αναγκαία αυτά κεφάλαια είτε στο δανεισμό είτε στην αύξηση του ιδίου κεφαλαίου της. Καλούνται δηλαδή οι μέτοχοι να εισφέρουν νέα ποσά και αν αυτοί δεν ανταποκριθούν στην πρόσκληση, οι νέες μετοχές, που αντιστοιχούν στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, προσφέρονται σε τρίτους.

Β)Όταν γίνεται συνεργασία της ΑΕ με νέα πρόσωπα φυσικά ή νομικά, τα οποία συνεισφέρουν σε χρήμα ή σε είδος και έτσι επέρχεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δηλ. οι νέοι μέτοχοι εισφέρουν μετρητά ή άλλα είδη (μηχανήματα, ακίνητα κ.λ.π.) χρήσιμα στη λειτουργία της εταιρίας. Επίσης στην περίπτωση αυτή ανήκει η απορρόφηση της περιουσίας άλλης επιχείρησης, οπότε τις νέες μετοχές, που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου, θα πάρουν οι ιδιοκτήτες της περιουσίας που εισφέρθηκε δηλ. οι μέτοχοι της επιχειρήσεως που απορροφήθηκε.

Γ)Όταν η ΑΕ έχει μεγάλα έκτακτα αποθεματικά

Τα αποθεματικά έχουν ορισμένο σκοπό. Το τακτικό αποθεματικό προορίζεται για να καλύψει τυχόν ζημιές, όπως και διάφορα άλλα αποθεματικά σχηματίζονται για να καλύψουν ειδικές ανάγκες της επιχείρησης.

Υπάρχουν, όμως, και αποθεματικά τα οποία σχηματίστηκαν απλώς επειδή δεν διανεμήθηκε στους μετόχους το σύνολο ή μέρος των πραγματοποιηθέντων κερδών μιας ή περισσότερων χρήσεων. Τα αποθεματικά αυτά πρέπει να κεφαλαιοποιηθούν δηλαδή να ενσωματωθούν στο λογαριασμό ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ και μετά την κεφαλαιοποίηση θα εκδοθούν νέες μετοχές ίσης ονομαστικής αξίας, οι οποίες θα διανεμηθούν στους μετόχους κατά την αναλογία της συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο.

Δ)Κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από αναπροσαρμογή ακινήτων

Το υπόλοιπο της υπεραξίας από την αναπροσαρμογή των ακινήτων κεφαλαιοποιείται μέχρι το τέλος του δεύτερου έτους απ' το χρόνο της αναπροσαρμογής, επερχόμενης αύξησεως του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. είτε με έκδοση νέων μετοχών, είτε με αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλαιών μετοχών, είτε και με τους δύο τρόπους. Έτσι οι ανώνυμες εταιρείες που έκαναν αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους το έτος 2004, υποχρεούνται να προβούν σε κεφαλαιοποίηση του πιστωτικού υπολοίπου του λογαριασμού υπεραξίας μέχρι 31/12/2006.

Ε)Όταν κεφαλαιοποιούνται χρέη της εταιρίας

Πολλές φορές, μια ανώνυμη εταιρία μπορεί να υπερβεί την ορθή σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων, δηλαδή, καταλήγει να είναι υποχρεωμένη ή και απλώς βρίσκεται

σε ταμειακή δυσχέρεια και αδυναμία εξοφλήσεως των χρεών της. Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις είναι δυνατόν να επιδιωχθεί η εξυγίανση της εταιρίας και η βελτίωση της ρευστότητάς της, με τη μετατροπή των χρεών σε μετοχικό κεφάλαιο. Αυτό γίνεται αφού συνεννοηθούν και συμφωνήσουν οι δανειστές, οι οποίοι δέχονται, όπως σε εξόφληση των απαιτήσεών τους, λάβουν ίσης αξίας μετοχές της εταιρίας, που αντιστοιχούν σε ισόποση αύξηση του μετοχικού της Κεφαλαίου.

3.5.2 Τρόποι αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

1) Με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών

Η αύξηση αυτή σε αντίθεση με τις προηγούμενες περιπτώσεις αποτελεί μόνο ονομαστική, τυπική και όχι ουσιαστική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου γιατί τα αποθεματικά κεφάλαια είναι ήδη μια μορφή του ιδίου κεφαλαίου της Α.Ε.. Η κεφαλαιοποίηση των τακτικών αποθεματικών γίνεται όταν φθάσουν σε ύψος μεγαλύτερο του 30% ΜΚ ή μετά 5 χρόνια από την τελευταία κεφαλαιοποίηση. Υπάρχουν ειδικά αποθεματικά που δεν κεφαλαιοποιούνται (π.χ. αφορολόγητα αποθεματικά). Η αύξηση επιτυγχάνεται με χορήγηση δωρεάν στους Μετόχους των νέων μετοχών.

Έστω η εταιρία Β ΑΕ κάνει αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 20.000 ευρώ με κεφαλαιοποίηση έκτακτων αποθεματικών κεφαλαίων οι έγγραφες έχουν ως εξής:

33	Χρεώστες διάφοροι	
33.03	Μέτοχοι λογ. καλύψεως ΜΚ	20.000
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
40.02	Οφειλόμενο ΜΚ κοινών μετοχών	20.000

Αύξηση ΜΚ τροποποίηση κατ.

33	Χρεώστες διάφοροι	
33.04	Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000
33	Χρεώστες διάφοροι	
33.03	Μέτοχοι-λογ κάλυψης ΜΚ	20.000

Μεταφορά λογ. Εμφάνιση οφειλής μετόχων

41	Αποθεματικά- Διαφορές αναπροσαρμογής	
41.05	Έκτατα αποθεματικά	20.000
33	Χρεώστες διάφοροι	
33.04	Μέτοχοι οφειλόμενο κεφάλαιο	20.000

Κεφαλαιοποίηση έκτατων αποθεματικών

40	Κεφάλαιο	
40.02	Οφειλόμενο ΜΚ κοινών μετοχών	20.000
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
40.00	Καταβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών	20.000

Μεταφορά λογαριασμού

2)Με συμψηφισμό χρεών

Η περίπτωση αυτή εμφανίζεται όταν η Ανώνυμη Εταιρία δεν έχει αρκετή ρευστότητα για να ικανοποιήσει τους πιστωτές της και τους προτείνει λοιπόν να συμψηφίσει το χρέος της προς αυτούς κάνοντας τους μετόχους, με ανάλογη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Συνήθως δίνονται προνομιούχες μετοχές σε ανταμοιβή της επιζήμιας για τους πιστωτές λύσεως. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι, οι απλοί πιστωτές, οι δικαιούχοι από εξαγορά ιδρυτικών τίτλων ή οι κάτοχοι ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές. Φανερό είναι ότι οι παλιοί μέτοχοι σε αυτή τη περίπτωση παραιτούνται του δικαιώματος προτίμησης.

Παράδειγμα: Η εταιρία Β ΑΕ κάνει αύξηση του ΜΚ της κατά 10000 ευρώ και εκδίδει 1000 προνομιούχες μετοχές των 10 ευρώ/μτχ που τις δίνει στους πιστωτές της για να καλύψει ισόποσο χρέος της.

Οι εγγραφές είναι:

33	Χρεώστες διάφοροι	
33.03	Μέτοχοι λογ. Καλύψεως ΜΚ	10.000
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
40.03	Οφειλόμενοι ΜΚ Προν/χων μετοχών	10.000

Αύξηση ΜΚ έκδοση 1.000 μετοχών *10€

33	Χρεώστες διάφοροι	
33.04	Μέτοχοι οφειλόμενο Κεφάλαιο	10.000
33	Χρεώστες διάφοροι	

33.03 Μέτοχοι λογ. Καλύψεως ΜΚ 10.000

μεταφορά λογαριασμού

ή

53/50	Πιστωτές/Προμηθευτές	10.000	
33	Χρεώστες διάφοροι		10.000
33.04	Μέτοχοι οφειλόμενο Κεφάλαιο		

Συμψηφισμός χρέους

40	Κεφάλαιο		
40.03	Οφειλόμενο ΜΚ προνομιούχων μετοχών	10.000	
40	Κεφάλαιο		
40.01	Καταβλημένο ΜΚ προνομιούχων μετοχών		10.000

μεταφορά λογαριασμού

3) Με νέες εισφορές

Πρόκειται για μια πραγματική αύξηση του ΜΚ γιατί εισρέουν στην εταιρία νέα περιουσιακά στοιχεία αυξανόμενης συγχρόνως της καθαρής της θέσης και του Ενεργητικού της. Σε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου που δεν επιτευχθεί η ανάληψη όλων των νέων μετοχών, αυτή ματαιώνεται και όσα πρόσωπα είχαν καταβάλει εισφορά έχουν αξίωση επιστροφής της. Η καταβολή της αύξησης μπορεί να γίνει σε χρήμα ή σε είδος, στην τελευταία περίπτωση οι σε είδος εισφορές αποτιμώνται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190. Οι μετοχές μπορεί να διατεθούν και πάνω από το άρτιο, όπως και να διατεθούν με δημόσια εγγραφή. Παράδειγμα: Η Β ΑΕ αυξάνει το ΜΚ κατά 20000 ευρώ με έκδοση νέων μετοχών των 10 ευρώ και διάθεση στα 11 ευρώ (πάνω από το άρτιο). Οι μετοχές θα εξοφληθούν αμέσως με μετρητά και εξ ολοκλήρου, τα έξοδα της αύξησης του ΜΚ είναι 500 ευρώ.

Εγγραφές

33	Χρεώστες διάφοροι	
33.03	Μέτοχοι λογ. καλύψεως Μ.Κ. (2.000 χ 11)	22.000
	40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
	40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	20.000
	41 Αποθεματικά-Διαφορές αναπροσαρμογής	
	41.01 Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών	2.000
	υπέρ το άρτιο (2.000)μ χ 1€	

Αύξηση Μ.Κ. τροποποίηση καταστατικού Νο .

33	Χρεώστες διάφοροι		
33.04	Μέτοχοι οφειλόμενο Κεφάλαιο	22.000	
33	Χρεώστες διάφοροι		
33.03	Μέτοχοι λογ. κάλυψης Μετοχικού Κεφαλαίου		22.000

Μεταφορά λογ. Εμφάνιση οφειλής μετόχων

38	Χρηματικά διαθέσιμα		
38.00	Ταμείο	22.000	
33	Χρεώστες διάφοροι		
33.04	Μέτοχοι οφειλόμενο Κεφάλαιο		22.000

Καταβολή ΜΚ σε μετρητά

40	Κεφάλαιο		
40.02	Οφειλόμενο ΜΚ κοινών μετοχών	20.000	
41	Αποθεματικά-διαφ. αναπροσαρμογής		
41.01	οφειλόμενη διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.000	
40	Κεφάλαιο		

40.00 καταβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών	20.000
41 Αποθεματικά-διαφ. αναπροσαρμογής	
41.00 καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.000

Μεταφορά λογαριασμών

16 Ασώματες Ακινήτοποιήσεις & έξοδα	
Πολυετούς απόσβεσης	
16.13 Έξοδα αύξησεως κεφαλαίου	500
38 Χρηματικά διαθέσιμα	
38.00 Ταμείο	500

Πληρωμή εξόδων

4) Με κεφαλαιοποίηση πληρωτέων μερισμάτων

Αύξηση του κεφαλαίου μπορεί να γίνει και με την κεφαλαιοποίηση πληρωτέων μερισμάτων, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις που συνδέονται με τις ισχύουσες διατάξεις περι διανομής κερδών. Επειδή η ολοκλήρωση των διαδικασιών για την κεφαλαιοποίηση του μερίσματος δεν θα πραγματοποιηθεί κατά τη χρήση στην οποία αφορά το μέρισμα, αλλά κατά την επόμενη οπότε καταβάλλεται, με το κλείσιμο της χρήσεως το μέρισμα που προτείνεται να κεφαλαιοποιηθεί μεταφέρεται από τον 53.01 μερίσματα πληρωτέα στον 43.02 διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ο οποίος δεν αποτελεί λογαριασμό υποχρεώσεως αλλά

λογαριασμό καθαρής θέσεως υπαγόμενο στην κατηγορία των ιδίων κεφαλαίων που χαρακτηρίζονται ως ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

Παράδειγμα

Η Β ΑΕ θα δώσει μέρισμα 150000 ευρώ ,60000 ευρώ να δοθούν στους μέτοχους με έκδοση 4000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας 15 ευρώ

53.01	Μερίσματα πληρωτέα	60000	
43.02	Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως		60000
	Για αύξηση ΜΚ		

Μεταφορά μερίσματος προορισμένου για αύξηση ΜΚ

Στην επόμενη χρήση και αφού ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις για αύξηση του κεφαλαίου, θα γίνει η εγγραφή:

43.02	Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως		
	Για αύξηση ΜΚ	60000	
40.00	Καταβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών		60000

Ο λογαριασμός 43.00 μέτοχοι-λογ/σμός κεφαλαίου δεν χρειάζεται να δημιουργηθεί επειδή το προς κεφαλαιοποίηση μέρισμα ήδη βρίσκεται σε λογαριασμό καθαρής θέσεως και αρκεί η εγγραφή μεταφοράς του στο μετοχικό κεφάλαιο. Στη διανομή

μετοχών αντί μερίσματος, προσφεύγουν πολλές φορές οι ΑΕ για λόγους διατηρήσεως ρευστότητας ώστε να αποφεύγεται εκταμίευση μετρητών κυρίως όταν αντιμετωπίζεται επέκταση των δραστηριοτήτων της εταιρίας ή νέες επενδύσεις.

3.6 Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου

Απαραίτητη προϋπόθεση της μείωσης είναι απόφαση της γενικής συνέλευσης και τροποποίηση του καταστατικού. Επίσης, σε αντίθεση με ό τι προβλέπεται για την αύξηση, το καταστατικό δεν μπορεί να αναθέτει στο Διοικητικό συμβούλιο την απόφαση για μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου. Η απόφαση για μείωση του Μετοχικού κεφαλαίου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε..Τεχνικά η μείωση πραγματοποιείται με δύο τρόπους. Είτε με μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών, είτε με τη μείωση-ακύρωση αριθμού μετοχών. Ο πρώτος τρόπος δεν τυγχάνει εφαρμογής όταν η ονομαστική αξία των μετοχών είναι ήδη η κατώτερη που προβλέπει ο Νόμος, δηλαδή 0,30 Ευρώ. Η μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου διακρίνεται σε αναγκαστική- υποχρεωτική, η οποία γίνεται επειδή η Εταιρία δεν κατόρθωσε να πωλήσει τις νέες μετοχές που εξέδωσε, σε αντικατάσταση αυτών που ακύρωσε λόγω μη εξοφλήσεως τους από τους κατόχους του και σε προαιρετική που αποφασίζεται από την Ανώνυμη Εταιρία για δύο κυρίως λόγους. Πρώτον γιατί μέρος του κεφαλαίου δεν είναι απαραίτητο στην εταιρία και με τη μείωση αποδεσμεύεται. Το γεγονός αυτό δεν συναντάται συχνά στην πράξη. Δεύτερον γιατί λόγω συσσωρευμένων ζημιών έχει μειωθεί η καθαρή θέση της εταιρίας. Με τη μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου του δευτέρου λόγου, αποσβένονται συγχρόνως οι ζημιές. Η μέθοδος αυτή ονομάζεται και χρηματοοικονομική εξυγίανση της εταιρίας και συνήθως συνοδεύεται από ταυτόχρονη αύξηση.

3.6.1 Τρόποι μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου

1) Πραγματική μείωση του κεφαλαίου

Πραγματοποιείται με τη διάθεση του πλεονάζοντος κεφαλαίου στους Μετόχους.

Παράδειγμα

Η εταιρία Α ΑΕ με 300000 ευρώ μετοχικό κεφάλαιο κάνει μείωση κατά 60000 ευρώ με εξαγορά μετοχών στην αξία των 70000 ευρώ.

Εγγραφές

34	Χρεόγραφα		70.000
34.25	Ίδιες μετοχές		
34.25.00	Ίδιες μετοχές	70.000	
38	Χρηματικά διαθέσιμα		70.000
38.00	Ταμείο		
38.00.00	Ταμείο	70.000	

Αγορά ιδίων μετοχών

40	Κεφάλαιο		60.000
40.00	Μετοχικό κεφάλαιο		
40.00.00	Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	60.000	
81	Έκτακτα και ανόργανα Αποτελέσματα		10.000
81.02	Έκτακτες ζημιές		
81.02.20	Ζημιές από εξαγορά ιδίων μετοχών	10.000	
34	Χρεόγραφα		70.000

34.25	Ίδιες μετοχές	
34.25.00	Ίδιες μετοχές	70.000

Μείωση μετοχικού κεφαλαίου

2) Με απόσβεση ζημιών

Όταν η μείωση γίνει για να καλύψει ζημιές της εταιρίας, τότε η κάλυψη ζημιών με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου δεν διαφοροποιεί την καθαρή θέση της εταιρίας, συμβάλλει στην εξυγίανση του ισολογισμού και δίνει τη δυνατότητα διανομής μερισμάτων στους μετόχους από μελλοντικά κέρδη, τα οποία δεν υφίσταται ανάγκη να διατεθούν για κάλυψη ζημίας

Παράδειγμα (Με ισόποση μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών.)

Η Α.Ε. "Α" που έχει μετοχικό κεφάλαιο 80.000 (8.000 μ. χ 10 Ευρώ) κάνει μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 8.000 ευρώ, με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών της από 10 ευρώ σε 9 ευρώ η κάθε μία. Έτσι το μετοχικό της κεφάλαιο θα γίνει 72.000 (8.000 μ. χ 9 ευρώ). Η μείωση γίνεται για να αποσβεστεί ισόποση ζημία.

Οι ανάλογες εγγραφές είναι:

40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
40.00	Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	8.000
53	Πιστωτές διάφοροι	
53.16	Μέτοχοι-αξία μετοχών τους προς απόδοση	

	λόγω αποσβέσεως ή μείωσης του Μ.Κ.	8.000
Μείωση Μ.Κ., τροποποίηση καταστ. Νο		

53	Πιστωτές διάφοροι	
53.16	Μέτοχοι-αξία μετοχών τους προς απόδοση	
	λόγω αποσβέσεως ή μείωσης του Μ.Κ.	8.000
42	Αποτελέσματα σε νέο	
42.01	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως σε νέο ή και	
42.02	Υπόλοιπο ζημιών προηγ. χρήσεων	8.000

Απόσβεση ζημιάς

Ο τρόπος αυτός δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση που η ονομαστική αξία των μετοχών είναι 0,30 Ευρώ, δηλ. το κατώτερο επιτρεπτό όριο.

3)Μείωση κεφαλαίου με μείωση ονομαστικής αξίας

Σε περίπτωση που η ΑΕ δεν επιθυμεί να μειώσει τον αριθμό των μετοχών της είναι δυνατή η μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής, αρκεί η μείωση αυτή να μην καθιστά την ονομαστική αξία μικρότερη των 0,30€.

Παράδειγμα

Έστω η Α ΑΕ στην οποία η γενική της συνέλευσή αποφάσισε ομόφωνα τη μείωση του ΜΚ της εταιρίας από τα 900.000 ευρώ στα 600.000 ευρώ με καταβολή μετρητών στους μετόχους. Το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε 300000 μετοχές ονομαστικής αξίας 3 ευρώ. Η μείωση γίνεται με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών στα 2 ευρώ.

Εγγραφές

40	Κεφάλαιο		300.000
40.00	Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών		
40.00.00	Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών	300.000	
53	Πιστωτές		300.000
53.16	Μέτοχοι – αξία μετοχών τους προς απόδοση λόγω απόσβεσης ή μείωσης		
53.16.00	Μέτοχοι, αξία απόσβεσης	300.000	

Μείωση του κεφαλαίου σύμφωνα με Απόφαση της Γ.Σ.

53	Πιστωτές διάφοροι		300.000
53.16	Μέτοχοι – αξία μετοχών τους προς απόδοση λόγω απόσβεσης ή μείωσης		
53.16.00	Μέτοχοι – αξία απόσβεσης	300.000	
38	Χρηματικά διαθέσιμα		300.000
38.00	Ταμείο		
38.00.00	Ταμείο	300.000	

Επιστροφή μέρους των εισφορών στους μετόχους

3.7 Απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου

Η απόσβεση του ΜΚ είναι η επιστροφή στους μέτοχους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους ή τμήματος αυτής. Η απόσβεση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από τα κέρδη της χρήσης ή με χρησιμοποίηση ειδικού αποθεματικού που είχε σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων για αυτό το σκοπό. Με τη απόσβεση του ΜΚ δεν επέρχεται μείωση του ΜΚ αλλά μείωση της καθαρής θέσης. Η απόσβεση διακρίνεται σε ολική, όταν αποσβήνεται ολόκληρο το ΜΚ και σε μερική όταν αποσβήνεται τμήμα αυτού δεύτερη περίπτωση μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με την απόσβεση ενός μέρους της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών, είτε με την απόσβεση ολόκληρης της ονομαστικής αξίας ενός αριθμού των μετοχών. Σε αντικατάσταση των μετοχών που αποσβήνονται χορηγούνται μετοχές επικαρπίας οι οποίες δεν έχουν ονομαστική αξία, εξακολουθούν όμως να διατηρούν τα δικαιώματα των αποσβεσθέντων μετοχών εκτός από:

1. Δεν δίνουν δικαιώματα συμμετοχής στη διανομή του πρώτου μερίσματος αλλά διατηρούν το δικαίωμα στα πέραν των πρώτων.
2. Δεν δίνουν δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του ΜΚ σε περίπτωση εκκαθάρισης της εταιρίας. Η απόσβεση του ΜΚ, δείχνει οικονομική ευρωστία της εταιρίας γι' αυτό πολλές φορές πραγματοποιείται για το λόγο αυτό.

Παράδειγμα

Η εταιρία Α ΑΕ με μετοχικό κεφάλαιο 200000 ευρώ αποφασίζει την ολική απόσβεση του με τη χρησιμοποίηση αποθεματικού που το δημιούργησε για το σκοπό αυτό ύψους 150000. Το υπόλοιπο καλύπτεται από τα κέρδη χρήσεως.

Εγγραφές

41	Αποθεματικά-διαφ. Αναπρος.	150000
41.05.XX	Έκτακτο αποθεματικό για αποσβ. ΜΚ	
88	Απ/τα προς διάθεση	150000
88.07	Λογ/σμος αποθεμ. Προς διαθ.	

88	Αποτ/τα προς διάθεση	150000	
88.07	Λογ/σμος αποθ. Προς διαθ.		
88.99	Καθ. Κέρδη προς διάθεση	50000	
53	Πιστωτές διάφοροι		200000
83.16	Μέτοχοι-αξία μετοχών προς αποσβ. ΜΚ		

Απόσβεση ΜΚ

53	Πιστωτές διάφοροι	200000	
53.16	Μέτοχοι-αξία μετοχών τους προς Απόσβεση ΜΚ		
38	Χρηματικά διαθέσιμα		200000
38.00	Ταμείο		

Απόδοση ονομαστικής αξίας λόγω απόσβεσης ΜΚ

40	Κεφάλαιο	200000	
40.00	Καταβεβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών		
40	Κεφάλαιο		200000
40.04	Κοίνο ΜΚ αποσβεμένο		

Απόσβεση ΜΚ

04	Διάφοροι λογ/σμοι πληροφ. Χρεωστικοί		X
----	--------------------------------------	--	---

04.XX	Μετοχές επικαρπίας	
08	Διαφ. Λογ/σμοι πληροφ. Πιστωτικών Κομιστές μετ. επικαρπ.	X

Εκδοθείσες μετοχές επικαρπίας σε αντικατάσταση κοινών μετοχών λόγω απόσβεσης ΜΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ Α.Ε.

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται μερικά βασικά φορολογικά θέματα, αναφερόμενα κυρίως στη φορολογία εισοδήματος Ανώνυμων εταιριών. Το βασικό νομοθέτημα που ρυθμίζει τη φορολογία των ανώνυμων εταιριών (αλλά και λοιπών και φυσικών προσώπων) είναι ο Ν. 2238/94(άρθρα 98-116) . Υπάρχουν και πολλές άλλες σχετικές διατάξεις, διάσπαρτες σε διάφορα νομοθετήματα, που αφορούν ειδικές κατηγορίες ανώνυμων εταιριών(όπως τράπεζες, ασφαλιστικές, αμοιβαίων κεφαλαίων, εκμεταλλεύσεως πλοίων, αεροπλάνων κτλ) ή φοροαπαλλαγές για ορισμένα εισοδήματα.

4.1 Διακρίσεις ΑΕ σε Ημεδαπές-Αλλοδαπές

Ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες χαρακτηρίζονται εκείνες που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και έχουν συσταθεί και λειτουργούν κατά τους ελληνικούς νόμους. Η ικανότητα του νομικού προσώπου της ΑΕ ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας αυτού(άρθρο 10 του ΑΚ). Το ίδιο και η εθνικότητα ή η ιθαγένεια της ΑΕ προσδιορίζεται από την έδρα αυτής και αυτό ανεξάρτητα από την ιθαγένεια των μετόχων της εταιρίας. Ας σημειωθεί, όμως, ότι η έδρα που αναφέρεται στη συστατική πράξη (καταστατικό), πρέπει να είναι και πραγματική, δηλαδή να είναι ο τόπος που λαμβάνονται οι βασικές για τη λειτουργία της ΑΕ αποφάσεις και απ' όπου κατευθύνεται η δράση της και όχι εικονική (Ν.Σ Κρ. 496/73).

Αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες θεωρούνται εκείνες που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή και έχουν συσταθεί και λειτουργούν κατά τους νόμους της ξένης χώρας στην οποία και έχουν την έδρα τους.

4.2 Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος στις ΑΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 99 του ν.2238/1994, αντικείμενο του φόρου είναι: Στις ημεδαπές γενικά ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, με εξαίρεση τις τραπεζικές και ασφαλιστικές εταιρίες, το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή. Τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών , που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.

4.3 Έννοια μόνιμης εγκαταστάσεως αλλοδαπών εταιριών.

Για να υπαχθούν στη φορολογία εισοδήματος, τα κτώμενα στην Ελλάδα εισοδήματα αλλοδαπής ανώνυμης εταιρείας, πρέπει αυτή να έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και αυτή θεωρείται όταν:

- α) διατηρεί στην Ελλάδα ένα ή περισσότερα καταστήματα, πρακτορεία, παραρτήματα, γραφεία, αποθήκες, εργοστάσια ή εργαστήρια, καθώς και εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση φυσικών πόρων, ή
- β) προβαίνει στη βιομηχανοποίηση πρώτων υλών ή επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων με δικές του εγκαταστάσεις ή με τη χρησιμοποίηση εγκαταστάσεων τρίτων στην Ελλάδα , οι οποίοι ενεργούν ύστερα από εντολή και για λογαριασμό του, ή
- γ) διεξάγει στην Ελλάδα εργασίες ή παρέχει υπηρεσίες μέσω αντιπροσώπου, ο οποίος έχει εξουσιοδότηση και μπορεί να διαπραγματεύεται και να συνάπτει συμβάσεις για λογαριασμό του νομικού προσώπου, επίσης και όταν οι εργασίες ή οι υπηρεσίες προσφέρονται χωρίς αντιπρόσωπο, εφόσον αφορούν είτε στη κατάρτιση μελετών ή σχεδίων είτε στη διεξαγωγή ερευνών γενικά ή αυτές οι εργασίες και υπηρεσίες είναι τεχνικές ή επιστημονικές γενικά, ή
- δ) διατηρεί απόθεμα εμπορευμάτων από το οποίο εκτελεί παραγγελίες για λογαριασμό του, ή

ε)συμμετέχει σε προσωπική εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, που εδρεύει στην Ελλάδα

Για να προσδιοριστεί το καθαρό κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής επιχείρησης, η επιβάρυνση της μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα με γενικά έξοδα διαχείρισης και διάφορα άλλα έξοδα οργάνωσης και λειτουργίας της που πραγματοποιούνται από την έδρα της επιχείρησης που βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το 5% των εξόδων διοικητικής λειτουργίας που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση της αλλοδαπής επιχείρησης, όπως αυτά εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε δεδομένης διαχειριστικής χρήσης.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα αναγκαία προς τούτο δικαιολογητικά για την αναγνώριση των δαπανών αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια χρήσιμη για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.

4.4 Η φορολογία των καθαρών κερδών της ΑΕ

Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων και καθαρών κερδών της

Τα καθαρά κέρδη μιας χρήσεως της ανώνυμης εταιρίας, που αποτελούν το φορολογητέο εισόδημα, εξευρίσκονται ως εξής. Από το σύνολο των πάσης πηγής ακαθάριστων εσόδων της ΑΕ εκπίπτουν οι δαπάνες εκείνες, που ο νόμος περιοριστικός αναφέρει και το υπόλοιπο αποτελεί το φορολογητέο καθαρό εισόδημα ή τα φορολογητέα καθαρά κέρδη της χρήσεως.

Πιο αναλυτικά ως ακαθάριστα έσοδα της ανώνυμης εταιρείας θεωρούνται:

- α)το τίμημα των οριστικών πωλήσεων και οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών
- β)τα λοιπά εισοδήματα που μια ανώνυμη εταιρεία μπορεί να έχει από οικοδομές, από εκμίσθωση γαιών, από κινητές αξίες, από συμμετοχή σε άλλες εμπορικές, γεωργικές

κτλ επιχειρήσεις, καθώς και κάθε άλλο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή. Από την παραπάνω διατύπωση γίνεται αντιληπτό, ότι ο νόμος με την περίπτωση (α) υπονοεί τα εισοδήματα από το κύριο αντικείμενο εργασιών της εταιρείας, ενώ με την περίπτωση (β) όλα τα εξ' άλλων πηγών εισοδήματα, τακτικά ή ευκαιριακά

4.5 Δαπάνες που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα ανωνύμων εταιριών

1. Τα έξοδα μισθοδοσίας εργαζομένου σε ανώνυμη εταιρία και συνδεδεμένου με διοικητικό σύμβουλο της εταιρίας αυτής με συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τον τέταρτο βαθμό εκπίπτουν μόνο εφόσον καταβλήθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές κύριας ή επικουρικής υποχρεωτικής ασφάλισης στο ΙΚΑ ή άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς .

2. Απο τα ακαθάριστα έσοδα των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών εκπίπτουν οι ακόλουθες δαπάνες :

-τα ποσά που καταβάλλει η ανώνυμη εταιρία για την εξαγορά ιδρυτικών τίτλων, καθώς και οι τόκοι που καταβάλλονται στους μετόχους εφόσον οι τόκοι αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη της

-οι τόκοι που καταβάλλει στους κατόχους προνομιούχων μετοχών αυτής, εφόσον οι τόκοι δεν προέρχονται από τα κέρδη της

-οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις μελών του διοικητικού συμβουλίου που βαρύνουν την ίδια την ανώνυμη εταιρία

το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις που αναφέρθηκαν αποτελεί το συνολικό καθαρό εισόδημα των νομικών προσώπων.

Επιπλέον για τις ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλειών ζωής , τα αποθέματα για την κάλυψη των κινδύνων που ισχύουν, τα οποία υπολογίζονται επί των ασφαλίσεων με συγκεκριμένο συντελεστή, οι κρατήσεις για ζημιές που έχουν συμβεί που καθορίζονται με πραγματογνωμοσύνη και τέλος, τα ποσά που καταβάλλονται σε άλλη ασφαλιστική

εταιρία. Για τις τράπεζες επιτρέπεται να εκπίπτουν, αντί των ποσών των αποσβέσεων των επισφαλών απαιτήσεων για τις οποίες έχουν γίνει οριστικές εγγραφές, ποσοστό στο ποσό του ετήσιου μέσου όρου των πραγματικών χορηγήσεων όπως αυτό προκύπτει από τις μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις τους. Ανάλογη εφαρμογή γίνεται και στις ναυτιλιακές τράπεζες.

4.6 Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος ΑΕ

Τον τρόπο υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος των νομικών προσώπων δίνει το άρθρο 106 του Ν.2238/94. Σύμφωνα με αυτό, όταν μεταξύ των εισοδημάτων της ΑΕ περιλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, των οποίων τα κέρδη έχουν φορολογηθεί, τα εισοδήματα αυτά αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη της ΑΕ προκειμένου να υπολογιστούν τα φορολογητέα κέρδη της.

4.7 Κέρδη διανεμόμενα στο προσωπικό ΑΕ

Από τις κείμενες φορολογικές διατάξεις προβλέπονται δυο περιπτώσεις διανομής μέρους των ετήσιων καθαρών κερδών των ανώνυμων εταιρειών στο προσωπικό τους.

Α) Κέρδη διανεμόμενα στο προσωπικό βάσει άρθρου 9 του Ν.1473/84

Όλες γενικά οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες είχαν τη δυνατότητα να διανέμουν στο προσωπικό τους ένα μέρος των ετήσιων καθαρών κερδών τους, με υπουργικές αποφάσεις είχε καθοριστεί μέχρι πιο ποσό (αρχικά 10% και κατόπιν 15%) από τα ετήσια καθαρά κέρδη μπορούσε να διανεμηθεί στο προσωπικό και, επίσης, ότι το ποσό των διανεμόμενων κερδών για κάθε εργαζόμενο έπρεπε να ανέρχεται μέχρι 25% των ετήσιων αποδοχών του. Το κατά τον τρόπο αυτό διανεμόμενο ποσό των καθαρών

κερδών της ΑΕ εκπιπτόνταν από το σύνολο των κερδών και δεν φορολογούνταν στο όνομα της εταιρίας .

Β)Χορήγηση μετοχών στο προσωπικό βάσει του άρθρου 18 του Ν. 1731/87.

Η διάταξη αυτή προέβλεπε ότι οι ημεδαπές βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές και λατομικές ανώνυμες εταιρείες μπορούσαν να διανέμουν σε κάθε διαχειριστική χρήση, με απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, μέρος των ετήσιων καθαρών κερδών, με τη μορφή μετοχών τους, στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους. Οι χορηγούμενες μετοχές στους εργαζόμενους θα προέρχονται από αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας. Το ποσό των κερδών που διανέμονται στο προσωπικό με τον τρόπο αυτό, δεν φορολογούνταν στο όνομα της εταιρίας και από τη προαναφερθείσα διάταξη προβλέπονταν απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος και για τους λαμβάνοντες εργαζόμενους .

Ήδη, ο Ν.2238/94 (κώδικας φορολογίας εισοδήματος) στο άρθρο 99 ορίζει ότι οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες μπορούν να διανέμουν σε κάθε διαχειριστική χρήση, με απόφαση της γενικής συνελεύσεως , μέρος των ετήσιων καθαρών κερδών, όπως αυτά προσδιορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 45 του Κ.Ν 2190/20, με τη μορφή μετοχών τους στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό. Οι μετοχές που χορηγούνται στους εργαζόμενους πρέπει να προέρχονται από αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας .

Μετά το Ν.2065/92, οι φοροαπαλλαγές αυτές καταργήθηκαν. Και βάσει του άρθρου 10 του Ν. 2065/92 το σύνολο των φορολογητέων κερδών της ανώνυμης εταιρίας φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή. Συνεπώς, τα διανεμόμενα έκτοτε στο προσωπικό της ΑΕ κέρδη(με τον α ή β τρόπο) είναι καθαρά όπως συμβαίνει με τα μερίσματα και τις αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Απαλλαγή από ασφαλιστικές εισφορές

Στην αρχή τα διανεμόμενα στο προσωπικό κέρδη θεωρήθηκαν αποδοχές μισθωτών και κρίθηκε ότι έπρεπε να υπόκεινται σε εισφορές υπέρ των ασφαλιστικών οργανισμών. Όμως με ρητές διατάξεις του άρθρου 43 του Ν. 1892/90, ορίστηκε ότι τόσο τα εισοδήματα των εργαζομένων από διανομή κερδών ΑΕ, όσο και εκείνα από χορήγηση μετοχών δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές.

Στη συνέχεια με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Ν.2065/92 και του άρθρου 18 του Ν.2166/93, ορίστηκε ότι το ποσό από τα κέρδη τους που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους τόσο με τη μορφή μετρητών όσο και με τη μορφή μετοχών, είναι αποδοχές για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών.

4.8 Υπολογισμός του φόρου στα καθαρά κέρδη της ΑΕ

Τρόπος υπολογισμού του φόρου εισοδήματος στα κέρδη της ΑΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 2238/94 όπως τροποποιήθηκε, ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα της ανώνυμης εταιρείας με φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι καθορίζονται ως εξής

α)για τις διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2005, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε 32%

β)για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2006 έως 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, ο συντελεστής φορολογίας είναι 29%

γ)για τα κέρδη(συνολικό φορολογητέο εισόδημα) που προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2007 και μετά ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε 25%.

4.9 Εκπτώσεις από το φόρο εισοδήματος

Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν:

α)ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 του Ν. 2238/94 στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο.

β)ο φόρος που αναλογεί στο μέρος των φορολογηθέντων κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης εισοδημάτων που διανέμονται και με τα οποία έχουν προσαυξηθεί τα υποκείμενα σε φορολογία κέρδη του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 106.

γ)ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτήν και υπόκειται σε φόρο. Όταν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από το φόρο που αναλογεί, η επιπλέον διαφορά συμψηφίζεται στο υπόλοιπο ποσό που προκύπτει για βεβαίωση.

4.10 Προκαταβολή φόρου

Κατά την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου της ΑΕ βεβαιώνεται από την αρμόδια ΔΟΥ ως καταβλητέα καταβολή φόρου ποσό ίσο προς το 80% του φόρου που αναλογεί στο εισόδημα της λήξασας διαχειριστικής περιόδου. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε 65% σε 80% και για τις τράπεζες από 80% σε 100%, το μέτρο αυτό δεν θα πρέπει να θεωρείται αμιγώς "εισπρακτικό", καθώς με τη λήψη του επιτυγχάνονται δύο επιμέρους ζητούμενα τα οποία είναι τα εξής: Πρώτον, η αποκατάσταση μιας "αδικίας" όπως χαρακτηρίζεται εις βάρος των μισθωτών, στους οποίους παρακρατείται το 98,5% του φόρου που τους αναλογεί και δεύτερον, η εναρμόνιση με τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου τα ποσοστά της προκαταβολής φόρου των επιχειρήσεων φθάνουν σε κάποιες χώρες έως και το 100%. Ειδικότερα, ανάλογο αυξημένο ποσό προκαταβολής φόρου εισοδήματος καταβάλλεται

και από τα νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. Γερμανία 100%, Δανία 100%, Ιταλία 93,5%, Πορτογαλία 85%, Αυστρία 80%, Ισπανία 75% κτλ)

4.10.1 Διαδικασία προκαταβολής του φόρου

Ο φόρος εισοδήματος, η βεβαιούμενη με βάση το άρθρο 111 του Ν.2238/94 προκαταβολή φόρου εισοδήματος, τα τέλη χαρτοσήμου κτλ ποσά, που οφείλονται με βάση τη δήλωση του άρθρου 107, καταβάλλονται σε 8 ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η μεν πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως, οι δε υπόλοιπες επτά, την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επτά επόμενων μηνών από την υποβολή δηλώσεως. Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή των αναφερόμενων στη προηγούμενη παράγραφο ποσών, θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα.(άρθρο 110 Ν.2238/94)

Η έκπτωση 1,5% στο ποσό του φόρου του αναγραφόμενου στη δήλωση, που παρέχονταν σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ολόκληρου του ποσού αυτού, καταργήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.3522/2006. η κατάργηση ισχύει για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2007 και επόμενων.

4.11 Φορολογία αλλοδαπών ΑΕ

Α)Αλλοδαπές επιχειρήσεις που κάνουν μελέτες στην Ελλάδα

Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες), που αναλαμβάνουν στην Ελλάδα κατάρτιση μελετών και σχεδίων ή τη διεξαγωγή ερευνών τεχνικής, οικονομικής ή επιστημονικής γενικά φύσεως, ανεξάρτητα αν αυτές εκπονούνται στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή ή την επίβλεψη και συντονισμό

εκτελέσεων τεχνικών έργων που πραγματοποιούνται από τρίτους στην Ελλάδα ή την παροχή επιστημονικής φύσεως συμβουλών προς τον κύριο του εκτελούμενου στην Ελλάδα τεχνικού έργου, επιβάλλεται, για τα καθαρά κέρδη που αποκτούν για τις υπηρεσίες αυτές, φόρος εισοδήματος με συντελεστή 20%, ο οποίος υπολογίζεται στη συνολική ακαθάριστη αμοιβή τους. Ο φόρος αυτός παρακρατείται από τον υπόχρεο για την καταβολή κατά την εκάστοτε πίστωση ή την καταβολή της αμοιβής στο δικαιούχο και αποδίδεται με σχετική δήλωση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία το βραδύτερο εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

Με την παρακράτηση του φόρου, που ενεργείται σύμφωνα με τα παραπάνω, εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των αλλοδαπών επιχειρήσεων και οργανισμών για τα κέρδη που αποκτούν για τις υπηρεσίες αυτές. Οι τράπεζες υποχρεούνται να αρνηθούν την παροχή του ποσού συναλλάγματος ή ευρώ που αναλογεί για την αποστολή στο εξωτερικό εισοδημάτων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, αν δεν προσκομισθεί σε αυτές αποδεικτικό καταβολής στο δημόσιο του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα αυτά.

B) Αλλοδαπές εργοληπτικές εταιρίες

Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις (ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες), που αναλαμβάνουν την εργοληπτική κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων στην Ελλάδα επιβάλλεται φόρος εισοδήματος για τα καθαρά κέρδη που αποκτούν από τις εργασίες αυτές, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή που ορίζεται

α) 3,5% στη συνολική ακαθάριστη αξία των έργων του δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων, δημόσιων επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου γενικά, ανεξάρτητα αν τα έργα εκτελούνται με υλικά του εργολήπτη ή όχι.

β) 4,2% στη συνολική ακαθάριστη αξία των ιδιωτικών έργων, γενικά

γ)8,75% στη συνολική ακαθάριστη αξία των έργων χωρίς την αξία των υλικών για έργα που αναφέρονται στη περίπτωση β , για τα οποία ο εργολήπτης δεν χρησιμοποιεί δικά του υλικά.

Ο παραπάνω τρόπος φορολογίας εφαρμόζεται στις αλλοδαπές εργοληπτικές εταιρίες και οργανισμούς, που συμβάλλονται απ' ευθείας με το δημόσιο και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Ο φόρος που επιβάλλεται στις πιο πάνω περιπτώσεις παρακρατείται από τον υπόχρεο για την καταβολή εργοδότη κατά την εκάστοτε πίστωση ή την καταβολή της αξίας του έργου στο δικαιούχο και αποδίδεται με σχετική δήλωση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου από την παρακράτηση μήνα. Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των αλλοδαπών εταιριών για τα κέρδη που αποκτούν. Όλα τα παραπάνω εφαρμόζονται και στις αλλοδαπές εταιρίες που ασχολούνται με την εκτέλεση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων.

Γ)Αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα

Σ' αυτές τις επιχειρήσεις καταβάλλονται αποζημιώσεις ή δικαιώματα:

α)φόρος 20% για τη χρήση κινηματογραφικών ή τηλεοπτικών ταινιών

β)φόρος 20% για τη χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής, τεχνικής ή τεχνολογικής βοήθειας, δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, προνομίων κτλ, καθώς και για εκμίσθωση μηχανημάτων και εγκαταστάσεων, για οργάνωση επιχειρήσεων κτλ.

Ο φόρος υπολογίζεται στο ακαθάριστο ποσό των αποζημιώσεων ή του δικαιώματος ή της αμοιβής και παρακρατείται από τον καταβάλλοντα, ο οποίος υποχρεούνται να τον αποδώσει στη ΔΟΥ εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

Δ)αλλοδαπές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται πλοία υπό ξένη σημαία

Σύμφωνα με το άρθρο 105 του Ν. 2238/94, ως καθαρό εισόδημα των άνω επιχειρήσεων λαμβάνεται ποσοστό 10% των πραγματοποιούμενων ακαθάριστων εσόδων από τη μεταφορά επιβατών , εμπορευμάτων και πραγμάτων γενικώς από ελληνικούς λιμένες και αερολιμένες και μέχρι το λιμένα προορισμού ή μέχρι τον αλλοδαπό λιμένα ή αερολιμένα επιβίβασης ή μεταφορτώσεως σε πλοίο ή αεροσκάφος άλλης αλλοδαπής επιχείρησης

4.12 Δήλωση φορολογίας εισοδήματος ΑΕ

4.12.1 Προθεσμία υποβολής

Κάθε ανώνυμη εταιρία (ημεδαπή ή αλλοδαπή που λειτουργεί στην Ελλάδα και αποβλέπει στην απόκτηση οικονομικού ωφελήματος) υποχρεούται να υποβάλλει, μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσεως, στην αρμόδια ΔΟΥ , δήλωση φορολογίας εισοδήματος, κατά τις ακόλουθες διακρίσεις

α)όλες οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες μέχρι τη δέκατη ημέρα του πέμπτου μήνα από την ημερομηνία λήξεως της διαχειριστικής περιόδου, για τα εισοδήματα που απέκτησαν μέσα σ'αυτήν. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, μπορεί να μεταφέρεται ειδικά για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που ορίζεται πιο πάνω και η υποβολή της δηλώσεως να γίνεται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του αριθμού φορολογικού μητρώου(ΑΦΜ) του νομικού προσώπου .

β)οι υπό εκκαθάριση τελούσες ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εντός μηνός από τη λήξη του σταδίου (χρονικής περιόδου) της εκκαθαρίσεως για τα εισοδήματα που κτήθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Εάν το στάδιο της εκκαθαρίσεως διάρκεσε πέραν του έτους, επιδίδεται προσωρινή φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα εκάστου έτους εντός μηνός από τη λήξη αυτού και επίσης οριστική δήλωση μόλις λήξει το στάδιο της εκκαθαρίσεως.

γ)ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες στα καθαρά κέρδη των οποίων συμπεριλαμβάνονται και εισοδήματα απαλλασσόμενα της φορολογίας ή κέρδη προσδιορισθέντα ή φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο, εφόσον μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της

διαχειριστικής χρήσης δεν συνέρχεται η γενική συνέλευση των μετόχων για να εγκρίνει την προταθείσα από το διοικητικό συμβούλιο διανομή κερδών ή συνέρχεται και τροποποιεί αυτή διανομή κερδών, υποχρεούται να υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση εντός 30 ημερών από τη λήξη του πιο πάνω εξαμήνου για τα φορολογητέα κέρδη που προκύπτουν.

Ο τυχόν οφειλόμενος, βάσει της τροποποιητικής δηλώσεως, φόρος και προκαταβολή φόρου καταβάλλεται σε 3 ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως και οι υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων μηνών. Σε περίπτωση μεταγενέστερης, αλλά εντός της ίδιας διαχειριστικής χρήσης, μερικής ή ολικής εγκρίσεως της διανομής, εφαρμόζονται επίσης οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 106 του παρόντος. Προς τούτο, υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση εντός 30 ημερών από το χρόνο εγκρίσεως από τη γενική συνέλευση και ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως.

4.12.2 Υπογραφή δηλώσεως

Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγούν δωρεάν οι ΔΟΥ και υπογράφεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της ΑΕ. Επίσης, η δήλωση υπογράφεται υποχρεωτικά και από το προϊστάμενο του λογιστηρίου ή από τον υπεύθυνο λογιστή που τηρεί τα βιβλία.

4.12.3 Αρμόδια ΔΟΥ

Αρμόδια ΔΟΥ, στην οποία επιδίδεται η δήλωση φορολογίας της ανώνυμης εταιρίας είναι εκείνη της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της ΑΕ. Προκειμένου για αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες αρμόδια ΔΟΥ είναι της περιφέρειας, όπου βρίσκεται η κύρια μόνιμη εγκατάσταση αυτής. Όταν σε μια πόλη υπάρχουν περισσότερες δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, οι ανώνυμες εταιρίες που εδρεύουν στη πόλη αυτή υποβάλλουν τις δηλώσεις τους σε εκείνη τη ΔΟΥ που έχει οριστεί με απόφαση του Υπουργού οικονομικών. Στην Αθήνα υπάρχουν δύο ΔΟΥ, μια για τις εμπορικές ανώνυμες εταιρίες (Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία Φορολογίας Ανώνυμων Εμπορικών

Εταιριών Αθηνών- Φ.Α.Ε.Ε) και για τις βιομηχανικές ανώνυμες εταιρίες (Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία Φορολογίας Ανώνυμων Βιομηχανικών Εταιριών-Φ.Α.Β.Ε) .Στις ΔΟΥ αυτές υπάγονται όλες οι ανώνυμες εταιρίες που έχουν την έδρα τους στο νομό Αττικής- πλην του διαμερίσματος Πειραιώς -Φ.Α.Ε Πειραιώς και η ΔΟΥ φορολογίας αν. εταιριών Θεσσαλονίκης .

4.12.4 Δικαιολογητικά που συνοδεύουν τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος ΑΕ

σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 1039299/πολ.1064/14.4.2005 απόφαση υπουργού οικονομικών, η δήλωση φορολογίας εισοδήματος των ημεδαπών ανώνυμων εταιριών πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής

-Αντίγραφο του ισολογισμού, κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και κατάσταση λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως, νόμιμα υπογραμμένα.

-Τρία αντίτυπα δηλώσεων των πραγματοποιούμενων σε κάθε διαχειριστική χρήση επενδύσεων και αφορολογήτων εκπτώσεων των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων

-Την προβλεπόμενη από τις διατάξεις αίτηση και την κατάσταση που πρέπει να συνοδεύει αυτήν για τις επενδύσεις του ίδιου νόμου που έχουν ολοκληρωθεί

-Κατάσταση σε δύο αντίτυπα , στην οποία θα εμφανίζεται το είδος των δαπανών , κατά κατηγορία, καθώς και το ποσό που διατέθηκε μέσα στη χρήση για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων.

-Υπεύθυνη δήλωση με την οποία πρέπει να δηλώνεται ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στη περίπτωση δ προκύπτουν από τα τηρηθέντα

-Υπεύθυνη δήλωση για το ειδικό αποθεματικό επενδύσεων που έχει σχηματίσει η επιχείρηση από τα αδιανέμητα κέρδη της κλειόμενης διαχειριστικής χρήσης , η οποία περιλαμβάνει: το ποσό των καθαρών κερδών της, το ποσό των κερδών που διατέθηκαν για τακτικό αποθεματικό, το ποσό των κερδών που διανεμήθηκε, το ποσό των αδιανέμητων καθαρών κερδών και το ποσό που διατέθηκε για το σχηματισμό ειδικού αποθεματικού επενδύσεων.

-Δύο αντίτυπα Ε3 “Μηχανογραφικό Δελτίο Οικονομικών Στοιχείων Επιχειρήσεων και Επιτηδευματιών”

-αναλυτική κατάσταση μισθωμάτων ακινήτων Ε2

-απόσπασμα πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου σχετικά με την πρόταση διανομής των κερδών

-βεβαιώσεις των φόρων που έχουν παρακρατηθεί

-έγγραφο εκπροσώπησης, προκειμένου για αλλοδαπές επιχειρήσεις

-βεβαίωση του προϊσταμένου της ΔΟΥ της περιφέρειας όταν το νομικό πρόσωπο επικαλείται μείωση συντελεστή 40% (νησιά με πληθυσμό κάτω

-οι ανώνυμες εταιρίες που κάνουν χρήση του μειωμένου συντελεστή 40% υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνουν τα Ακόλουθα: χρόνο ολοκλήρωσης της συγχώνευσης ή απορρόφησης των άλλων εταιριών, τα ίδια κεφάλαια της κάθε απορροφηθείσας εταιρίας και ότι όλες οι μετασχηματισθείσες εταιρίες δεν έχουν καταστεί συνδεδεμένες από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά ή αν έχουν καταστεί συνδεδεμένες από την 1η Ιανουαρίου 1997

4.13 Αποθεματικά

Κατά το ΕΓΛΣ αποθεματικά είναι συσσωρευμένα κέρδη τα οποία δεν έχουν διανεμηθεί, ούτε έχουν ενσωματωθεί στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο. Η έννοια καθαρά κέρδη όμως έχει ευρύτερη έννοια και διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Α)Κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση της περιουσίας της εταιρίας.

Β)Κέρδη από τη διαφορά της διάθεσης των μετοχών υπέρ το άρτιο η οποία επειδή προέρχεται από εισφορές των μετόχων υπολογίζεται σαν ένα ιδιότυπο προσαύξημα του ΜΚ

Γ)Η πιστωτική διαφορά η οποία προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας στοιχείων του ισολογισμού συνήθως των παγίων, η οποία θεωρείται σαν τιμαριθμική διόρθωση του κεφαλαίου.

Δ)Κέρδη που προέρχονται από παραγραφή τίτλων καθώς και κάθε απαίτηση της επιχείρησης.

Τα αποθεματικά είναι συνυφασμένα με την ΑΕ.Ο νόμος υποχρεώνει τις εταιρίες αυτές να προβαίνουν στη δημιουργία τους, σαν ένα συμπληρωματικό αποθεματικό κεφάλαιο, για την εξασφάλιση της ακεραιότητας του κεφαλαίου σε περιπτώσεις απρόβλεπτων ζημιών. Στις ατομικές επιχειρήσεις και στις προσωπικές εταιρίες όπου ο επιχειρηματίας ή οι εταίροι ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία έναντι των τρίτων, η δημιουργία αποθεματικών είναι χωρίς σημασία.

4.13.1 Σκοποί αποθεματικών

Οι σκοποί για τους οποίους δημιουργούνται τα αποθεματικά είναι:

Α)Εξασφαλίζουν τις εταιρίες από ενδεχόμενα έξοδα και ζημιές, για να αντιμετωπίσουν χωρίς να κλονιστούν.

Β)Επιτρέπουν στην εταιρία να είναι παραγωγικότερη με την επέκταση εγκαταστάσεων, αγορά μηχανημάτων κλπ

Γ)Αυξάνουν την πιστοληπτική της ικανότητα.

Δ)Εξασφαλίζουν σταθερότητα στα διανεμόμενα κέρδη. Η εταιρία παρακρατεί σε περιόδους μεγάλων κερδών μέρος από αυτά, τα οποία θα διατεθούν σε χρήσεις όπου δεν θα υπάρχουν κέρδη ή θα είναι περιορισμένα.

Ε)Εξασφαλίζουν την διατήρηση της ονομαστικής αξίας της εταιρίας ιδιαίτερα και σε περιόδους πληθωρισμού.

4.13.2 Διακρίσεις αποθεματικών

Τα αποθεματικά διακρίνονται σε κατηγορίες με βάση ορισμένα κριτήρια:

1.Ανάλογα την προέλευση τους διακρίνονται σε υποχρεωτικά και προαιρετικά

Α)Υποχρεωτικά είναι τα αποθεματικά τα οποία σχηματίζονται μετά από κάποια νομοθετική διάταξη ή διάταξη καταστατικού. Το κατ'εξοχήν υποχρεωτικό αποθεματικό είναι το τακτικό αποθεματικό που προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη μελλοντικών ζημιών και μπορεί να δημιουργείται είτε κατά τον ρυθμό που ορίζει ο νόμος είτε σε ταχύτερο ρυθμό εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό. Το τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται πριν από όλα(άλλο αποθεματικό, μερίσματα πληρωτέα) επί των καθαρών κερδών. Ο νόμος προβλέπει παρακράτηση επί των καθαρών κερδών ποσοστού 1/20 ή 5% υποχρεωτικά έως ότου αυτό φθίση το 1/3 του καταβεβλημένου ΜΚ. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και μεγαλύτερο ποσοστό, όχι όμως μικρότερο. Το τακτικό αποθεματικό προορίζεται για κάλυψη μελλοντικών απροβλέπτων ζημιών και όχι για αύξηση του ΜΚ. Εάν όμως το ύψος του υπερβεί το προβλεπόμενο πόσον από το νόμο, τότε κατόπιν απόφασης της τακτικής γενικής συνέλευσης το επιπλέον πόσον θα μπορούσε να κεφαλαιοποιηθεί ,να διανεμηθεί ή να μετατραπεί σε άλλο αποθεματικού τακτικό αποθεματικό προέρχεται από μη διανεμόμενα καθαρά κέρδη και άπα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος.

Β)Προαιρετικά αποθεματικά είναι αυτά που δημιουργούνται κατόπιν απόφασης της ΓΣ των μετοχών και μπορεί να είναι:

- Ειδικά αποθεματικά που προορίζονται για συγκεκριμένο σκοπό
- Έκτακτα αποθεματικά χωρίς ειδικό σκοπό, αλλά αν προκύψει μελλοντική ανάγκη χρησιμοποίησης

2.Αναλογα με το σκοπό τους διακρίνονται σε γενικά και ειδικά

A)Γενικού προορισμού αποθεματικά είναι κυρίως τα έκτακτα αποθεματικά τα οποία σχηματίζονται χωρίς ειδικό προορισμό .Στην κατηγορία αυτή θα μπορούσε να περιληφθεί και το σχηματιζόμενο αποθεματικό από αναγκαστική μείωση του ΜΚ. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οπουδήποτε κρίνει σκόπιμο η ΓΣ να κεφαλαιοποιηθούν ή να διανεμηθούν στους μετόχους.

B)Ειδικού προορισμού είναι τα αποθεματικά που δημιουργούνται για κάποιο ειδικό σκοπό και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλον. Τα αποθεματικά αυτά δεν μπορούν να διανεμηθούν στους μέτοχους ούτε να κεφαλαιοποιηθούν, εκτός και αν είναι αυτός ο προορισμός. Τέτοια αποθεματικά είναι: αποθεματικό για απόσβεση ΜΚ, για εξαγορά ιδρυτικών τίτλων, για απόσβεση ομολογιακού δάνειου κλπ. Και στην κατηγορία αυτή εμπίπτει το τακτικό αποθεματικό.

3.Αναλογα την εμφάνιση τους ή μη στον ισολογισμό διακρίνονται σε φανερά και αφανή.

A)Φανερά αποθεματικά είναι εκείνα τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό σε ιδιαίτερο λογ/σμο του παθητικού

B)Αφανή αποθεματικά είναι τα αποθεματικά εκείνα τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό. Αυτά σχηματίζονται με τους εξής τρόπους:

- Με την υποτίμηση στοιχείου ή στοιχείων ενεργητικών
- Με τη ολική παράλειψη αναγραφής στοιχείου ή στοιχείων στο ενεργητικό
- Με την αναγραφή στοιχείων παθητικού σε μεγαλύτερη τιμή
- Με την δημιουργία εικονικών στοιχείων παθητικού

4.13.3 Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών

Το εισόδημα που προέρχεται από αποθεματικά ανωνύμων εταιριών, τα οποία διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε χρόνο, ανεξάρτητα αν η διανομή τους γίνεται σε χρήμα ή σε ακίνητα ή σε κινητά ή άλλες αξίες, λογίζονται ως εισόδημα από κινητές αξίες το ποσό που λαμβάνουν οι κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων ανώνυμης εταιρίας κατά την εξαγορά τους από αυτήν, λογίζεται ως εισόδημα από κινητές αξίες.

Όσον αφορά τα αφορολόγητα αποθεματικά ανωνύμων εταιρειών, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους, διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα οποτεδήποτε, φορολογούνται κατά το χρόνο της διανομής ή κεφαλαιοποίησεως, στο όνομα του νομικού προσώπου της ΑΕ, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου. σύμφωνα με την συγκεκριμένη διάταξη ισχύουν οι ακόλουθες εξαιρέσεις :

- Αν εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι στο Χρηματιστήριο.
κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών

κατά το άρθρο 101, ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι στο Χρηματιστήριο, μπορούν να προβούν στη κεφαλαιοποίηση των αφορολόγητων αποθεματικών. κατά την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών εκδίδονται νέες μετοχές, οι οποίες παραδίδονται στους δικαιούχους μετόχους. Τα κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά φορολογούνται με συντελεστή 5%, χωρίς καμία άλλη επιβάρυνση.

- Αν. εταιρίες των οποίων οι μετοχές δεν είναι στο Χρηματιστήριο. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων.

Σύμφωνα με το άρθρο 13, οι ΑΕ των οποίων οι μετοχές δεν είναι στο Χρηματιστήριο, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν , ολικά ή μερικά, τα αφορολόγητα αποθεματικά αναπτυξιακών νόμων με την προϋπόθεση της ταυτόχρονης αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ίδιο ποσό σε μετρητά από τους παλαιούς ή νέους μετόχους. Στην περίπτωση αυτήν εκδίδονται νέες μετοχές για τους δικαιούχους μετόχους. Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται φορολογούνται με συντελεστή 10%. Το αρχικό κείμενο του άρθρου στην αρχή προέβλεπε συντελεστή 20%, οποίος αργότερα μειώθηκε σε 10%.

- Αν. εταιρίες των οποίων οι μετοχές δεν είναι στο Χρηματιστήριο. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών γενικώς.

Όλα τα αφορολόγητα αποθεματικά γενικώς των μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο ανώνυμων εταιριών, πλην εκείνων των αναπτυξιακών νόμων που εξετάζονται στην περίπτωση β, κεφαλαιοποιούμενα οποτεδήποτε, φορολογούνται κατά το χρόνο της κεφαλαιοποίησης και των ισχύοντα συντελεστή φορολογίας καθαρών κερδών για τις ανώνυμες εταιρίες, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου.

4.13.4 Απαλλαγή των κεφαλαιοποιούμενων αποθεματικών από το Φ.Σ.Κ 1%

Η κεφαλαιοποίηση των πάσης φύσεως αποθεματικών της ανώνυμης εταιρείας, καθώς και των αποθεματικών των μετατρεπομένων ή συγχωνευμένων σε ανώνυμη εταιρεία επιχειρήσεων, αλλά και της διαφοράς υπεραξίας από αναπροσαρμογή ακινήτων της εταιρείας, απαλλάσσεται του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%. Η ίδια απαλλαγή ισχύει και για κεφαλαιοποιούμενα κέρδη της εταιρίας, τα οποία δεν έχουν διανεμηθεί και εμφανίζονται στον ισολογισμό στο λογαριασμό κέρδη εις νέον. Όμως, η “διαφορά

από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο'' κεφαλαιοποιούμενη υπόκειται στο φόρο συγκεντρώσεως κεφαλαίου.

4.14 Προβλέψεις

Η πρόβλεψη είναι μια επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως, η οποία γίνεται στο τέλος της χρήσεως και αποβλέπει στην καλυψη, ζημια ή εξόδων ή υποτίμησης στοιχείων ενεργητικού, όταν κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού προβλεφτεί η πραγματοποίησή τους και εκτιμηθεί το μέγεθος τους έστω και κατά προσέγγιση. Το ΕΓΛΣ διακρίνει τις προβλέψεις σε δυο βασικές κατηγορίες:

Α) προβλέψεις για κινδύνους εκμετάλλευσης οι οποίες προορίζονται να καλύψουν έξοδα της χρήσεως, τα οποία πιθανολογούνται ότι θα πραγματοποιηθούν μετά το σχηματισμό των προβλεψεων. Τα έξοδα αυτά, αν είχαν πραγματοποιηθεί μέσα στη χρήση, θα είχαν προσαυξήσει τα οργανικά έξοδα της χρήσης

Β) προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους οι οποίες προορίζονται να καλύψουν έκτακτες ζημίες και έκτακτα έξοδα που πιθανολογούνται ότι θα πραγματοποιηθούν μετά το σχηματισμό των προβλεψεων. Οι ζημίες και τα έξοδα αυτά, αν είχαν πραγματοποιηθεί μέσα στη χρήση, θα είχαν προσαυξήσει τις έκτακτες και ανόργανες ζημίες και έξοδα, της Κλεισμένης χρήσης ή των προηγούμενων χρήσεων. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται όταν πραγματοποιηθεί το έξοδο ή όταν επέλθει ο κίνδυνος, ή η ζημία για την αντιμετώπιση των οποίων σχηματιστήκαν.

4.14.1 Λογιστικός χειρισμός των προβλέψεων

Οι προβλέψεις παρακολουθούνται με τους δευτεροβάθμιους του λογαριασμού 44 προβλεψεις, τα πιστωτικά υπόλοιπα των οποίων εμφανίζουν σωρευτικά τις ήδη σχηματισμένες και από προηγούμενες χρήσεις προβλέψεις παρότι προορίζονται να καλύψουν πιθανολογούμενα έξοδα εκμεταλλεύσεως ή έκτακτες ζημίες και έκτακτα

έξοδα σύμφωνα με τη βασική διάκριση των προβλέψεων που δέχεται το ΕΓΛΣ σε προβλέψεις εκμεταλλεύσεως και προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους.Οι μόνες προβλέψεις που δεν παρακολουθούνται με τον λογαριασμό 44 είναι εκείνες που γίνονται για υποτιμήσεις συμμετόχων σε λοιπές επιχ/σεις.Αυτες καταχωρούνται στην πίστωση του λογαριασμού 18.00.19 αν πρόκειται για συμμετόχες σε συνδεδεμένες.Οι λογαριασμοί αυτοί θεωρούνται αντίθετοι των λογαριασμών συμμετοχων.Ο λογαριασμός 44 αναλύεται σε δευτεροβάθμιους κατ'ειδος προβλεψεως.Επι πλέον καθένας από τους λογαριασμούς 40.00-40.09 των προβλέψεων εκμεταλλεύσεως αναλύεται σε δυο τριτοβάθμιους με τίτλους 40.0χ.00 σχηματισμένες προβλέψεις και 40.χ.01 χρησιμοποιημένες προβλεψεις.Στα πλαίσια του λογιστικού χειρισμού των προβλεψεων,χρησιμοποιουνται κατά τρόπο που θα αποσαφηνίσει στα επόμενα και οι λογαριασμοί

Α) 68 προβλέψεις εκμεταλλευσεως.Αναλυεται σε δευτεροβάθμιους που αντιστοιχούν στους λογαριασμούς 44.00-44.09,εκτος από τον 68.01 προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετόχων σε λοιπές πλην ΑΕ επιχειρήσεις όποιος αντιστοιχεί στους 18.00.19 και 18.01.19

Β)78.05 χρησιμοποιημένες προβλέψεις προς κάλυψη εξόδων εκμεταλλευσεως.Αναλυεται σε τριτοβάθμιους κατ'ειδος προβλεψεως,σε απολυτή αντιστοιχία με τους 44.00-44.09.

Γ)83 προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους.Αναλυεται σε δευτεροβαθμιους,κατ'ειδος προβλεψεως,σε απόλυτη αντιστοιχία με τους λογαριασμούς 44.10-44.19 και 44.98.

Δ)84 έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων.Περιλαμβάνει τους δευτεροβάθμιους

-84.00 έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις προηγούμενο χρήσεων οι τριτοβάθμιοι του οποίου αντιστοιχούν απόλυτα προς τους δευτεροβάθμιους του 44

-84.01 έσοδα από χρησιμοποιημένες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων για έκτακτους κινδύνους ,ο όποιος αναπτύσσεται σε τριτοβάθμιους που αντιστοιχούν προς τους δευτεροβάθμιους που αντιστοιχούν προς τους δευτεροβάθμιους 44.10-44.19 και 44.98

4.14.2 Σχηματισμός και επαύξηση των προβλέψεων

A) Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως

Οι προβλέψεις εκμεταλλεύσεως σχηματίζονται, και οι ήδη σχηματισμένες επαυξάνονται, με χρέωση του λογαριασμού 68 προβλέψεις εκμεταλλεύσεως και πίστωση του λογαριασμού 44 προβλέψεις. Στο τριτοβάθμιο επίπεδο οι προβλέψεις καταχωρούνται στους υπολογαριασμούς σχηματισμένες προβλέψεις του 44. Αν πρόκειται για προβλέψεις υποτιμήσεως συμμετόχων σε λοιπές εκτός από ΑΕ επιχειρήσεις τότε αντί του λογαριασμού 44 πιστώνεται, κατά περίπτωση, ο λογαριασμός 18.00.19 ή 0 18.01.19. Όπως είναι ευνόητο η χρέωση του λογαριασμού 68 συνεπάγεται επιβάρυνση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης στον οποίο θα μεταφερθεί το υπόλοιπο του 68 στο τέλος της χρήσης.

B) Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους

Οι προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους σχηματίζονται, και οι ήδη σχηματισμένες επαυξάνονται, με χρέωση του λογαριασμού 83 προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους και πίστωση του λογαριασμού 44 προβλέψεις με κίνηση των αντιστοιχών κατ'είδος προβλέψεων δευτεροβαθμίων. Η χρέωση του λογαριασμού 83 έχει ως επακόλουθο να μην επιβαρύνεται με τις προβλέψεις αυτές ο λογαριασμός γενικής εκμεταλλεύσεως, αλλά ο λογαριασμός 86 αποτελέσματα χρήσεως όπου μεταφέρεται το υπόλοιπο του 83 στο τέλος της χρήσης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΣ

Η επιχείρηση Α έχει, με τους εργαζόμενους σ' αυτή, μια διαφορά ως προς την ερμηνεία των όρων συλλογικής συμβάσεως εργασίας. Επειδή υπάρχει η πιθανότητα να δικαιωθεί, ολικά ή μερικά, η άποψη των εργαζόμενων επιχείρηση σχηματίζει πρόβλεψη για το ποσό που πιθανολογεί ότι θα καταβάλλει

68	Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως	5000
68.09	Λοιπές προβλέψεις εκμεταλλεύσεως	
44	Προβλέψεις	5000
44.09	Λοιπές προβλέψεις εκμ/σεως	
44.09.00	σχημ/σμος προβλέψεις	

Σχηματισμός προβλ. Λογω εργατικής διαφοράς

Χρησιμοποίηση της προβλέψεως κατά τον πρώτο χειρισμό.

Περίπτωση Α. Η επιχείρηση κατά την επομένη χρήση υποχρεώνεται να καταβάλλει 3000 ευρώ

44	Προβλέψεις	3000
44.09	Λοιπές προβλέψεις εκμε/σεως	
44.09.01	Χρησιμοποιημένες προβλ.	
38	Χρηματικά διαθέσιμα	3000
38.00	Ταμείο	

Καταβολή διαφ. Στο προς

44	Προβλέψεις	2000
----	------------	------

44.09	Λοιπές προβλ. Εκμ/σεως	
44.09.00	Σχηματισμένες προβλ.	
84	Έσοδα από προβλ. Προηγ. Χρήσης	2000
84.00	Έσοδα από αχρης. Προβλ. Προηγ. Χρης.	
84.00.09	Από λοιπες προβλ. Εκμ.	

Μεταφορά αχρης. Τμημ. Προβλ.

Περίπτωση Β. Η επιχείρηση αναγκάζεται να καταβάλλει 6000 ευρώ

44	Προβλέψεις	6000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμ/σεως	
44.09.01	Χρησιμ Προβλέψεις	
38	Χρηματικά διαθέσιμα	6000
38.00	Ταμείο	

Καταβολή διαφόρων από προσωπικό

81	Έκτακτα και ανοργ. Αποτ.	1000
81.02	Έκτακτες ζημίες	
81.02.99	Λοιπές έκτακτες ζημίες	
44	Προβλέψεις	1000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμ/σεως	
44.09.01	Χρησιμ. Προβλέψεις	

Μεταφορά ακάλυπτου τμήματος εγατικής διαφ. Στις έκτακτες ζημίες

Κατά τη γνωμάτευση του ΕΣΥΛ, με την τελευταία εγγραφή θα έπρεπε να χρεωθεί ο 82.00 Έξοδα προηγούμενων χρησεων. Στο τέλος της χρήσεως θα είχαμε και στις δυο περιπτώσεις:

44	Προβλέψεις	XXXX
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμετ.	
44.09.00	Σχηματισμένες προβλ.	
44	Προβλέψεις	XXXX
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμετ.	
44.09.01	Χρησ. Προβλ.	

Αμοιβαία εξίσωση τριτοβάθμιων

Το ποσό θα ήταν 3000 ευρώ στην πρώτη περίπτωση και 5000 ευρώ στη δεύτερη

Χρησιμοποίηση προβλέψεων κατά τον δεύτερο χειρισμό

Περίπτωση Α. Καταβάλλονται 3000 ευρώ

60	Αμοιβές και έξοδα προς.	3000
38	Χρηματικά διαθέσιμα	
38.00	Ταμείο	3000

Καταβολή διαφοράς στο προσωπ.

44	Προβλέψεις	3000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμετ.	
44.09.01	Χρησιμ. Προβλεψεις	
78	Ιδιοπαραγωγή παγίων και χρησιμ. Προβλ. Εκμετ.	3000
78.05	Χρησιμ. Προβλ. Προς καλυψη εξοδων εκμ.	
78.05.09	Λοιπες προβλ. Εκμετ/σεως	

Χρησιμοποίηση προβλ. Για καλυψη εξοδων

44	Προβλέψεις	2000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμετ/σεως	
44.09.00	Σχηματισμένες προβλεψ.	
84	Εσοδα από προβλ. Προηγ. Χρησεων	2000
84.00	Εσοδα από αχρησ. Προβλ. Προηγ. Χρήσεων	
84.00.09	Από λοιπές προβλ. Εκμετ.	

Μεταφορά αχρησιμ. Τμημ. Προβλ.

Περίπτωση Β. Καταβαλλονται 6000 ευρώ

60	Αμοιβές κ έξοδα προσωπικού	6000
38	Χρηματικά διαθέσιμα	6000
38.00	Ταμείο	

44	Προβλέψεις	5000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμε/σεως	
44.09.01	Χρησιμοποιημένες προβλ.	
78	Ιδιοπαραγωγή παγιων και χρησ. Προβλ. Εκμε/σεως	5000
78.05	Χρησ/ση προβλ. Προς κάλυψη εξοδων εκμετ.	

Χρησ/ση προβλέψεως για κάλυψη ισόποσου τμημ. Εξόδων

81	Έκτακτα κ ανοργ. Αποτελέσματα	1000
81.00	Έκτακτες ζημιές	
81.02.99	Λοιπές έκτακτες ζημιές	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1000

Μεταφορά ακάλυπτου τμημ. Εργατικής διαφοράς στις έκτακτες ζημιές

Κατά το ΕΣΥΛ η τελευταία εγγραφή πρέπει να γίνει με χρέωση του λογαριασμού 82.00 Στο τέλος της χρήσεως οι τριτοβάθμιοι του 44.09 αλληλοεξισώνονται,όπως και στον προηγούμενο χειρισμό.

Χρησιμοποίηση προβλέψεως κατά τον τρίτο χειρισμό

Περίπτωση Α. Καταβάλλονται 3000 ευρώ

82	Έξοδα κ έσοδα προηγ. χρήσεων	3000
82.00	Έξοδα προηγ. Χρήσεων	
82.00.60	Αμοιβές κ έξοδα προσωπικού	

38	Χρηματικά διαθέσιμα	3000
38.00	Ταμείο	

Καταβολή διαφοράς από προσωπικό

44	Προβλέψεις	5000
44.09	Λοιπές προβλ. Εκμεταλ.	
44.09.01	Χρησιμοποιημένες προβλ.	
84	Εσοδα από προβλ. Προηγ. Χρήσεων	5000
84.91	Εσοδα από χρης. Προβλ. Προηγ. Χρήσεως Προς κάλυψη εξοδων εκμετ/σης	
84.91.09	Λοιπών προβλ. Εκμετ/σεως	

Μεταφορά προβλέψεως

4.15 Διάθεση κερδών

Διάθεση κερδών είναι ο καθορισμός του τελικού προορισμού και η κατανομή των καθαρών κερδών της ΑΕ στο τέλος της χρήσης. Κέρδη για τα οποία δεν έχει καθορισθεί ο τελικός προορισμός καλούνται αδιάθετα και μεταφέρονται ως κέρδη εις νέο για την επόμενη χρήση που θα βρουν τον προορισμό τους. Τα κέρδη διακρίνονται σε διανεμόμενα όπως είναι τα μερίσματα, οι αμοιβές του ΔΣ, μερίσματα σε ΚΙΤ κλπ και μη διανεμόμενα όπως τα ποσά που διατίθενται για αποθεματική κάλυψη ζημιών. Ο φόρος εισοδήματος παρόλο που εκ πρώτης όψεως θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ανήκει στα διανεμόμενα κέρδη, αποτελεί μειωτικό κονδύλι των συνολικών κερδών όπου μετά την αφαίρεση του, τα υπόλοιπα κέρδη διακρίνονται σε διανεμόμενα και με διανεμόμενα. Η έννοια διαθέσεως των κερδών δεν αφορά μόνο τα καθαρά κέρδη της χρήσεως που έκλεισε, αλλά επεκτείνεται και σε αδιάθετα κέρδη προηγούμενων χρήσεων που εμφανίζονται στον ισολογισμό ενάρξεως στον λογαριασμό 42.00 Υπόλοιπο κέρδη εις νέο. Άρα τα καθαρά κέρδη προς διάθεση προέρχονται απο:

Α) Τα καθαρά κέρδη της χρήσεως

Β) Το υπόλοιπο των κερδών ή ζημιών των προηγούμενων χρήσεων

Γ) Μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι

Τη διάθεση των καθαρών κερδών της χρήσης διέπουν:

Α) Οι διατάξεις του ν.2190/20 και οι διατάξεις του καταστατικού. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο του ν. 2190/1220 από τα καθαρά κέρδη της χρήσεως παρακρατείται το τακτικό αποθεματικό το οποίο ανέρχεται στο 5% των καθαρών ετήσιων κερδών και παύει να είναι υποχρεωτική η παρακράτηση του μόλις το ύψος του φθάσει το 1/3 του ΜΚ. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ανώτερα ποσοστά οπότε ο υπολογισμός θα γίνει με τα ποσά αυτά.

Β) Το απαιτούμενο ποσό για την καταβολή του πρώτου μερίσματος 6% επί του καταβεβλημένου ΜΚ ή το 35% των κερδών μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο από το 6% του καταβεβλημένου ΜΚ. Τα υπόλοιπα κέρδη διατίθενται όπως ορίζει το καταστατικό ή όπως αποφασίζει η ΓΣ εφόσον της παρέχεται από το καταστατικό η αρμοδιότητα.

Παράδειγμα 1

Διανομής αποτελεσμάτων

Η ΑΕ Ω με ΜΚ 500000 ευρώ που διαιρείται σε 25000 μετοχές κατά τη χρήση εμφανίζει κέρδη ισολογισμού 200000 ευρώ. Αποφασίζει να διανείμει το κατά νόμο και 6000 ως αμοιβές μελών ΔΣ. Τα υπόλοιπα κέρδη σε ακέραιες χιλιάδες ευρώ θα διατεθούν σαν έκτακτο αποθεματικό και το υπόλοιπο της χιλιάδας θα παραμείνει εις νέο. Να γίνουν οι υπολογισμοί για τη διανομή αποτελεσμάτων, οι σχετικές λογιστικές εγγραφές και να βρεθεί εξολογιστικά τι αναλογεί, από το α' μέρος στον μέτοχο Κ κάτοχος 10000 μετοχών.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Φορολογητέα κέρδη	200000
-Φόρος εισοδήματος (200000 * 35%)	<u>70000</u>
Καθαρά κέρδη	130000
-Τακτικό αποθεματικό (130000 * 5%)	<u>6500</u>
Υπόλοιπο καθαρών κερδών	123500
-Α' μερισμα (123500 * 35%)	<u>43225</u>
Υπόλοιπο κερδών	80275
-Αμοιβές μελών ΔΣ	<u>6000</u>
	74275
-Έκτακτο αποθεματικό	<u>74000</u>
Υπόλοιπο κερδών εις νέο	275

Για την διανομή α'μερίσματος η επιλογή έγινε βάσει του ν. 879/79,διότι είναι μεγαλύτερο. Για να βρεθεί τι αναλογεί στον μέτοχο Κ από το α' μέρισμα υπολογίζουμε:
 Α' μέρισμα 43225 : 25000 = 1,729 κατά μετοχή

$$10000 * 1,729 = 17290$$

Εγγραφές

86	Αποτελέσματα χρήσης		200000
86.99	Καθαρά αποτ/τα χρήσης	200000	
88	Αποτ/τα προς διάθεση		200000
88.00	Καθαρά κέρδη χρης.	200000	

Μεταφορά των προ φόρου κερδών

88	Αποτελέσματα προς διάθ.		200000
88.00	Καθαρά κέρδη χρήσης	200000	
88	Αποτ/τα προς διάθεση		200000
88.08	Φόρος εισοδήματος	70000	
88.99	Κέρδη προς διάθεση	130000	

Μεταφορά λογαριασμών

88	Αποτ/τα προς διάθεση		70000
88.08	Φόρος εισοδήματος	70000	
54	Υποχρ. Από φορ. Τέλη		70000
54.07	Φόρος εισοδημ. Φορ. Κέρδη	70000	

Φόρος επι φορολ. Κέρδων

88	Αποτ/τα προς διάθεση		130000
88.99	Κέρδη προς διάθεση	130000	
41	Αποθεματ. Διαφ αναπροσ-επι.		80500
41.02	Τακτικό αποθεματικό	6500	
41.05	Έκτακτα αποθεματικά	74000	
53	Πιστωτές διάφοροι		49225
53.01	Μερίσματα πλ/τέα	43225	
53.08	Δικαιούχοι αμοιβών	6000	
42	Αποτελέσματα εις νέο		275
42.00	Υπολ. Κερδ. Εις νέο	275	

Διάθεση κερδών

Παράδειγμα 2

Η ΑΕ Χ έχει κέρδη για διανομή 40000 ευρώ μετά την αφαίρεση φόρου εισοδήματος. Το ΜΚ είναι 120000 ευρώ και το τακτικό αποθεματικό της ανέρχεται σε 39000. Σύμφωνα με το ν. 2190 και το καταστατικό της οφείλει:

Α) Να κρατήσει 8% για τακτικό αποθεματικό.

Β) Δίνεται 6% επί του καταβεβλημένου κεφαλαίου για α' μέρισμα.

Γ) Δίνεται 10% από τα κέρδη (μετά από αφαίρεση τακτικού αποθεματικού και α' μερίσματος) για μερίσματα ΚΙΤ.

Δ) Δίνεται αμοιβή στα μέλη του ΔΣ ποσό 4000

Ε) Δίνεται β' μέρισμα 8%

Στ) Το υπόλοιπο παραμένει ως έκτακτο αποθεματικό

Να γίνει ο πίνακας διανομής αποτελεσμάτων και η σχετική ημερολογιακή εγγραφή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΕΡΔΩΝ

	ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΑ ΚΕΡΔΗ	ΑΔΙΑΝΕΜΗΤΑ ΚΕΡΔΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
A	Τακτικό Αποθεματικό		1000	40000 -1000
B	A' μέρισμα χρήσης 6% 120000	7200		39000 -7200 31800 -3180
Γ	Μέρισμα σε ΚΙΤ 10% 31800 (Υπόλοιπο κερδών)	3180		28620 -4000
Δ	Αμοιβές μελών ΔΣ	4000		24620 -9600
E	B' μέρισμα χρήσης 8% 120000	9600		15020
Στ	Έκτακτο αποθεματικό		15020	
		23980	16020	40000

Εγγραφές

88	Αποτελέσματα προς διάθεση		400000
88.99	Κέρδη προς διάθεση	400000	
41	Απ/κα διαφ. Αναπροσ.		16020
41.02	Τακτικό αποθεμ.	1000	
41.05	Έκτακτο αποθεμ.	15020	
53	Πιστωτές διάφοροι		23980
53.01	Μερίσματα πληρ.	16800	
53.01.00	Α' μέρισμα 6%	7200	
53.01.01	Β' μέρισμα 8%	9600	
53.98	Λοιπές βραχυπρ. Υποχρ		7180
53.98.00	Δικαιούχοι μερισμ. ΚΙΤ	3180	
53.08	Δικαιούχοι αμοιβών		4000
53.08.00	Αμοιβές μελών ΔΣ	4000	

Διανομή κερδών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Α.Ε.

Λύση και εκκαθάριση της ΑΕ

5.1 Αιτίες λύσης της ΑΕ

Οι αιτίες λύσεως της ΑΕ καθορίζονται από το Ν 2190 και είναι οι παρακάτω:

1. Η ΑΕ λύεται για οποιοδήποτε λόγο έπειτα από απόφαση της ΓΣ των μετοχών η οποία παίρνεται με την αυξημένη απαρτία στην καταστατική συνέλευση.

2. Λογω παρέλευσης του χρόνου για τον οποίο συστήθηκε η εταιρία ή για οποιαδήποτε αίτια που αναφέρεται στο καταστατικό της.

3. Λογω κηρύξεως της ΑΕ σε πτώχευση

4. Τελος αίτια λύσης της ΑΕ αποτελεί και η ανάκληση της υπουργικής απόφασης σύστασης της. Η απόφαση σύστασης ανακαλείται όταν:

Α) κατά τη σύσταση της ΑΕ δεν καταβλήθηκε όλο ή τμήμα του ΜΚ που ορίζει το καταστατικό σαν καταβλητέο.

Β) Η ΑΕ δεν απομάκρυνε από τη διοίκηση ή τη διεύθυνση της μέλος του ΔΣ το οποίο έχει καταδικασθεί σε φυλάκιση για πράξη σχετική με την διαχείριση των εταιρικών συμφερόντων.

Γ) Η ΑΕ που υπήρχε από παλιά με ΜΚ μικρότερο από τα ελάχιστα που καθορίζει ο νομός δεν αύξησε το κεφάλαιο της μέσα σε προθεσμία 15 ετών που είχε οριστεί, ώστε να καλύψει το ελάχιστο όριο.

Δ) Η άδεια συστάσεως μπορεί να ανακληθεί αν η εταιρία παρέλειψε να υποβάλλει στο υπουργείο εμπορίου τους ισολογισμούς των τριών τουλάχιστον ετών.

Επίσης στην περίπτωση, η οποία όμως δεν οδηγεί αναγκαστικά σε μείωση, κατά την οποία το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, γίνει κατώτερο από το $\frac{1}{2}$ του ΜΚ της. Σ' αυτήν την περίπτωση το ΔΣ πρέπει να συγκαλέσει ΓΣ μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της χρήσεως από την οποία προήλθε αυτή η κατάβαση για να αποφασισθεί η μελλοντική της πορεία. Σ' αυτήν την περίπτωση θα αποφασίσει η λύση της εταιρίας ή να προχωρήσουν σε άλλο μετρώ π.χ. συνδυασμένη μείωση και αύξηση του ΜΚ. Αφού λυθεί η ΑΕ για οποιαδήποτε από τις παραπάνω αιτίες, η εταιρία μπαίνει στο στάδιο της εκκαθάρισης η οποία αποτελεί το τελικό στάδιο της ζωής της. Για τη διενέργεια της εκκαθάρισης η ΓΣ ορίζει εκκαθαριστές, Η ΓΣ κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης διατηρεί τα δικαιώματα της, εγκρίνει τους λογαριασμούς την

απογραφη, τον ισολογισμό της εκκαθάρισης. Αν η εκκαθάριση διαρκέσει επί έτη οι εκκαθαριστές λογοδοτούν στην ετήσια ΓΣ των μετοχών.

5.2 Διορισμός των εκκαθαριστών

Οι εκκαθαριστές συνήθως είναι διορισμένοι από το καταστατικό της ΑΕ και πρέπει οπωσδήποτε να είναι περισσότεροι από ένας. Στην περίπτωση όμως που η ΑΕ λύνεται με την συμπλήρωση του χρόνου ζωής της και το καταστατικό δεν έχει διορίσει εκκαθαριστές, τότε την εκκαθάρισή της αναλαμβάνει το τελευταίο ΔΣ, μέχρι η ΓΣ να διορίσει νέους εκκαθαριστές ή να εγκρίνει τη συνέχιση της εκκαθάρισης απ' το ίδιο το ΔΣ ή από ορισμένα μόνο μέλη του. Στην περίπτωση που η ΑΕ λύνεται με απόφαση της ΓΣ, που αποφάσισε με εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία, τότε η ίδια διορίζει τους εκκαθαριστές της ή επικυρώνει τον διορισμό των εκκαθαριστών που έχουν διοριστεί από το καταστατικό της. Στην περίπτωση που η ΑΕ λύνεται με ανάκληση της σύστασής της, έπειτα από Υπουργική απόφαση, τότε τους εκκαθαριστές τους διορίζει η έκτακτη ΓΣ που συνέρχεται εντός 5 ημερών μετά την ανακοίνωση της ανακλητικής απόφασης. Αν όμως για οποιοδήποτε λόγο η ΓΣ δεν διόρισε εκκαθαριστές μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της ανακλητικής απόφασης, τότε τους εκκαθαριστές τους διορίζει ο Υπουργός Εμπορίου και σε αριθμό ατόμων, όχι μεγαλύτερο από αυτόν που ορίζει το καταστατικό.

5.2.1 Οι εκκαθαριστές και οι αρμοδιότητες τους

Οι εκκαθαριστές αναλαμβάνουν την εκποίηση της περιουσίας της εταιρίας και την πληρωμή των υποχρεώσεων της. Διαχειρίζονται την περιουσία της εταιρίας μετά τη λύση της και μέχρι το τέλος της εκκαθάρισής της. Ο νόμος τους καθιστά υπεύθυνους, για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου στο δημόσιο, των ΑΕ που διαλύονται ή συγχωνεύονται. Η ευθύνη τους είναι προσωπική και αλληλέγγυα.

Απαγορεύεται στον εκκαθαριστή να ενεργεί τη διαδικασία της εκκαθάρισης και να μεταβιβάζει τις αρμοδιότητές του με πληρεξούσιο σε άλλο πρόσωπο. Μόνο ορισμένες ενέργειές του μπορούν να εκπροσωπηθούν. Σε περίπτωση που ένας από τους εκκαθαριστές πεθάνει, οι υπόλοιποι δεν μπορούν να συνεχίσουν να αποφασίζουν μόνοι τους.

Οι εκκαθαριστές μπορούν να ενεργούν για λογαριασμό της εταιρίας συναλλαγές κατά το διάστημα της εκκαθάρισης, εφόσον είναι προς το συμφέρον της ΑΕ. Βέβαια αυτές οι συναλλαγές θα πρέπει να είναι περιορισμένες και να εξυπηρετούν την εκκαθαριστική διαδικασία. Επίσης κατά το διάστημα της εκκαθάρισης μπορεί να γίνει τροποποίηση του καταστατικού, αρκεί να γίνει με απόφαση της ΓΣ, την τήρηση της γνωστής διαδικασίας και εφόσον εξυπηρετεί το σκοπό της εκκαθάρισης.

Το νομικό πρόσωπο της ΑΕ συνεχίζει να υπάρχει και μετά τη λύση της και σε όλο το διάστημα κατά το οποίο συνεχίζεται η διαδικασία της εκκαθάρισης. Με τη λύση της εταιρίας παύουν οι αρμοδιότητες των μελών του ΔΣ και των ελεγκτών, όμως συνεχίζει να υπάρχει η ΓΣ και σ' αυτήν απευθύνονται και λογοδοτούν για τις πράξεις τους οι εκκαθαριστές. Με το διορισμό και την ανάληψη των καθηκόντων των εκκαθαριστών, το ΔΣ είναι υποχρεωμένο να παραδώσει τα κλειδιά των κτιρίων της επιχείρησης, τα βιβλία και όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή της διαδικασίας της εκκαθάρισης.

Οι αρμοδιότητες των εκκαθαριστών σύμφωνα με το άρθρο 49 του νόμου είναι οι εξής:

1) Στην αρχή και στο τέλος της εκκαθάρισης πρέπει να συντάξουν ισολογισμούς και να τους δημοσιεύσουν στον τύπο, και στην Εφημερίδα της κυβέρνησης. Αντίγραφο των ισολογισμών πρέπει να υποβάλλουν και στο Υπουργείο Εμπορίου.

2) Κάθε χρόνο οι εκκαθαριστές υποβάλλουν στη ΓΣ καταστάσεις για έγκριση, με τα αποτελέσματα της εκκαθάρισης και με την έκθεσή τους που να δικαιολογεί γιατί δεν τελείωσε ακόμη η διαδικασία της εκκαθάρισης.

5.3 Διαδικασία της εκκαθάρισης

Οι εκκαθαριστές εκποιούν το ενεργητικό της ΑΕ, πληρώνουν τις υποχρεώσεις στους τρίτους, σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει ο νόμος και το υπόλοιπο του ενεργητικού αν μείνει, το μοιράζουν στους μετόχους.

Λογιστικά η διαδικασία της εκκαθάρισης ακολουθεί την παρακάτω πορεία:

1) Οι εκκαθαριστές συντάσσουν τα προσωρινά και το οριστικό ισοζύγιο για να ελέγξουν την ορθότητα των βιβλίων και να προετοιμαστούν για τη σύνταξη του ισολογισμού τέλους χρήσης.

2) Διενεργούν απογραφή και αποτίμηση της περιουσίας σύμφωνα με το νόμο.

3) Συντάσσουν ισολογισμό τέλους χρήσης. Αυτό τον ισολογισμό τον δημοσιεύουν στο ΦΕΚ, στο δελτίο των ΕΠΕ και ΑΕ, καθώς επίσης και στον τύπο. Μετά υποβάλλουν αντίγραφο του ισολογισμού στο Υπουργείο Εμπορίου. Αν η λύση της εταιρίας είναι ταυτόχρονη με τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης, τότε ο ισολογισμός αυτός θα πρέπει να είναι ίδιος με τον ισολογισμό τέλους χρήσης που συντάχτηκε από το λογιστήριο της ΑΕ χωρίς τα προς διανομή κέρδη, με την προϋπόθεση ότι η χρήση είχε κέρδη προς διανομή. Αν όμως η χρήση είχε ζημιές αυτές θα εμφανίζονται στον ισολογισμό.

4) Γίνονται εγγραφές τακτοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων με τη μεταφορά αντίθετων λογαριασμών των αποσβεσθέντων αξιών στους κυρίους λογαριασμούς.

5) Γίνεται αποτίμηση της απογραφής στις πιθανές τιμές ρευστοποίησης της περιουσίας της ΑΕ. Η αποτίμηση μπορεί να γίνεται και στις υποχρεώσεις προς τρίτους της εταιρίας. Βέβαια η διαδικασία της αποτίμησης σε πιθανές τιμές ρευστοποίησης των αξιών και απαιτήσεων της εταιρίας, αλλά και των υποχρεώσεων της σε τρίτους, δεν είναι μια διαδικασία που επιβάλλεται από το νόμο. Η διαδικασία όμως της ρευστοποίησης της περιουσίας της ΑΕ, που είναι συνήθως εταιρία με μεγάλο πάγιο εξοπλισμό, είναι αρκετά χρονοβόρα. Γι ' αυτό καλύτερα είναι η ΓΣ να ζητά μια τέτοια αποτίμηση από τους εκκαθαριστές, για να μπορεί να ελέγχει την πορεία της εκκαθάρισης.

6) Προσαρμόζονται με λογιστικές εγγραφές οι λογαριασμοί του αρχικού ισολογισμού

της εκκαθάρισης στις πιθανές τιμές ρευστοποίησης. Οι διαφορές συγκεντρώνονται στο λογ. «Διαφορές Αποτίμησης». Το υπόλοιπο αυτού του λογαριασμού, στο τέλος της εκκαθαριστικής διαδικασίας και πριν τη διανομή του αποτελέσματος της εκκαθάρισης, μεταφέρεται στο λογ. «Αποτελέσματα Εκκαθάρισης».

7) Στο λογ. «Αποτελέσματα εκκαθάρισης» καταχωρείται και οποιαδήποτε άλλη διαφορά προκύψει μεταξύ της πιθανολογημένης τιμής της ρευστοποίησης του λογαριασμού και της τελικής τιμής της ρευστοποίησης. Δεν είναι υποχρεωτικό πρώτα να ρευστοποιηθεί όλη η περιουσία και μετά να καλυφθούν οι υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις καλύπτονται παράλληλα με τη ρευστοποίηση της εταιρίας και πάντα οι ενέργειες των εκκαθαριστών γίνονται με σκοπό την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της εταιρίας. Όμως η κάλυψη των υποχρεώσεων γίνεται πάντα με τη σειρά που προβλέπει ο νόμος. (Εργαζόμενοι και Δημόσιο, Ασφαλιστικοί οργανισμοί, Τράπεζες και Πιστωτές).

8) Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης δημιουργούνται έξοδα εκκαθάρισης, τα οποία καταχωρούνται στο λογαριασμό «Έξοδα Εκκαθάρισης». Στον ίδιο λογαριασμό χρεώνονται οι αμοιβές των εκκαθαριστών. Ο λογαριασμός αυτός τελικά θα μεταφερθεί στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Εκκαθάρισης».

9) Με την ρευστοποίηση όλων των αξιών και απαιτήσεων της εταιρίας, και την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων προς τους τρίτους, έχει προσδιοριστεί στον αντίστοιχο λογαριασμό, το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης. Μετά απ' αυτά και πριν τη διανομή του αποτελέσματος, συντάσσεται ο ισολογισμός τέλους εκκαθάρισης. Ο ισολογισμός αυτός μαζί με την ανάλυση του λογ. «Αποτελέσματα προς διάθεση», υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου και δημοσιεύεται στον τύπο και το ΦΕΚ.

Οι λογαριασμοί που θα εμφανισθούν στον τελικό ισολογισμό της εκκαθάρισης, είναι:

Στο Ενεργητικό:

α) Ο λογαριασμός «Ταμείο» ή «Τράπεζες» που να δηλώνει την πιθανή ύπαρξη διαθέσιμου υπολοίπου που άφησε η ρευστοποίηση της περιουσίας της ΑΕ μετά την πληρωμή των υποχρεώσεων προς τρίτους.

β) Χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού «Κέρδη και Ζημιές» που είχαν μείνει ακάλυπτες με το τέλος των εργασιών της ΑΕ (Αν είχε κέρδη και ζημιές σε νέο).

Στο Παθητικό:

α) Οι λογαριασμοί της καθαρής περιουσίας. (Μετοχικό Κεφάλαιο και Αποθεματικά).

Οποιοδήποτε άλλοι λογαριασμοί εσόδων θα πρέπει να έχουν μεταφερθεί στο λογ .

«Αποτελέσματα Εκκαθάρισης».

β) Το πιστωτικό υπόλοιπο του λογ. «Κέρδη και Ζημιές» που δεν είχαν διανεμηθεί στους μετόχους. Το υπόλοιπο αυτού του λογαριασμού δεν πρέπει να μεταφέρεται στην πίστωση του λογ. «Αποτελέσματα Εκκαθάρισης», γιατί δεν είναι αποτελέσματα της εκκαθάρισης, αλλά να διανέμεται ή να συμψηφίζεται με τους λογαριασμούς της καθαρής περιουσίας.

γ) Ο λογ. «Αποτελέσματα Εκκαθάρισης», αν φυσικά η εκκαθάριση ήταν θετική. Σε αυτή την περίπτωση οι μέτοχοι θα εισπράξουν , εκτός από την αναλογία τους στο μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά, αναλογία από το θετικό αποτέλεσμα της εκκαθάρισης. Κατά τη διανομή του αποτελέσματος της εκκαθάρισης και της καθαρής περιουσίας θα πρέπει να ερευνηθεί το καταστατικό με τις τροποποιήσεις του, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχουν προνομιούχες μετοχές, επικαρπίας και κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι.

-Αν στο τέλος της εκκαθάρισης η ταμειακή θέση της ΑΕ είναι μικρότερη από το ΜΚ της εταιρίας, τότε προηγούνται και παίρνουν την ονομαστική τους αξία οι προνομιούχες μετοχές και το υπόλοιπο μοιράζονται οι κοινές μετοχές.

-Αν η ταμειακή θέση είναι ίση με το ΜΚ, τότε προνομιούχες μετοχές και κοινές θα πάρουν την ονομαστική τους αξία.

-Αν η ταμειακή θέση είναι μεγαλύτερη από το ΜΚ, τότε μετά την αφαίρεση της ονομαστικής αξίας προνομιούχων και κοινών, θα συμμετέχουν στην νέα διανομή και οι μετοχές επικαρπίας και οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι, αν υπάρχουν, γιατί δεν είχαν δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του ΜΚ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

Έστω η Α ΑΕ παρουσιάζει τον παρακάτω τελικό ισολογισμό εκκαθάρισης

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
38.00	ταμείο	800000	
			40.00 Καταβλ. ΜΚ κοινών μτχ
			200000
			40.01 Καταβλ. ΜΚ Προνομ μτχ
			120000
			40.04 Κοινό μετοχικό κεφ. Αποσβεσμένο
			80000
			41.02 Τακτικό αποθ
			80000
			41.05 Έκτακτα αποθ
			320000
		800000	800000

Οι ημερολογιακές εγγραφές λύσης και εκκαθάρισης:

40	Κεφάλαιο	320.000
40.00	Καταβεβλημένο μετ. κεφ. κοινών μτχ	200.000
40.01	Καταβεβλημένο μετ. κεφ. προνομ.	120.000
53	Πιστωτές διάφοροι	320.000
53.16	Μέτοχοι-αξία μετοχών προς απόδοση λόγω μείωσης μετοχ.	
53.16.00	Κάτοχοι κοινών μετοχ.	200.000

53.16.01 Κάτοχοι προνομιούχων 120.000

Διανομή κεφαλαίου

40	Κεφάλαιο	80.000	
40.04	Κοινό μετ. κεφ. αποσβ.		
40.04.00	Κοινό μετ. κεφ. αποσβ.	80.000	
41	Αποθεματικά	400.000	
41.02	Τακτικό αποθεματικό		
41.02.00	Τακτικό αποθεματικό	80.000	
41.05	Έκτακτα αποθεματικά		
41.05.00	Έκτακτα αποθεματικά	160.000	
88	Αποτελέσματα προς διάθεση		480.000
88.07	Λο/σμός αποθ. προς διάθεση		
88.07.00	Κάτοχοι κοινών μετ.	240.000	
88.07.01	Κάτοχοι προνομ. μετ.	144.000	
88.07.02	Κάτοχοι μετ. επικαρπίας	96.000	

Διανομή αποθεματικών

88	Αποτελέσματα προς διάθεση	480.000	
88.07	Λο/σμός αποθ.προς διάθεση		
88.07.00	Κάτοχοι κοινών μετ.	240.000	
88.07.01	Κάτοχοι προνομ.μετ.	144.000	
88.07.02	Κάτοχοι μετ. επικαρπίας	96.000	
53	Πιστωτές διάφοροι		480.000
53.01	Μερίσματα πληρωτέα		
53.01.01	Μερίσματα πληρωτέα	480.000	

Διανομή κερδών στους μετόχους

53	Πιστωτές διάφοροι		800.000
53.16	Μέτοχοι-αξία μ.προς απόδοση λόγω μείωσης μετ. κεφ.		
53.16.00	Κάτοχοι κοινών μετοχών	200.000	
53.16.01	Κάτοχοι προνομιούχων μετ.	120.000	
53.01	Μερίσματα πληρωτέα		
53.01.00	Μερίσματα πληρωτέα	480.000	
38	Χρηματικά διαθέσιμα		800.000
38.00	Ταμείο		
38.00.00	Ταμείο	800.000	

Εξόφληση μετοχών

Ο επιμερισμός του ποσού των 480.000€ ανά κατηγορία μετοχών έγινε με βάση το:

Κεφάλαιο κοινών μετοχών	200.000
Κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών	120.000
Κεφάλαιο αποσβεσμένο	80.000

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Την πιο σημαντική μορφή εταιρικής επιχείρησης αποτελεί η Ανώνυμη Εταιρία. Είναι η πιο 'κλασική' και από το νόμο πιο εμπορική εταιρία ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός. Βασική προϋπόθεση για την ίδρυση της ανώνυμης εταιρίας είναι πως πρέπει να συμπράξουν δυο τουλάχιστον ιδρυτές αν και σύμφωνα με νέα ενσωμάτωση οδηγία στο νομοσχέδιο 2190/1920 περί ΑΕ προβλέπει την ίδρυση της από ένα ιδρυτή (μέτοχο) δυνατότητα η οποία υπήρχε ήδη στα αλλά κράτη-μελή της ΕΕ.Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται. Οι ιδρυτές μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους. Κατώτατο όριο γενικώς για την ίδρυση της ανώνυμης εταιρίας είναι τα 60000 ευρώ ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις που ο νομός απαιτεί μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου. Παράδειγμα, οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή ανώνυμες εταιρίες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου τα 293.470,29 ευρώ. Η καταβολή μπορεί να γίνει με εισφορά σε μετρητά η σε είδος. Διαιρείται σε πολλά ισόποσα μερίδια (μετοχές).

Είδαμε επίσης τα βασικά χαρακτηριστικά της ΑΕ που είναι το σχετικά μεγάλο κεφάλαιο που χρειάζεται για την ίδρυση της, διαίρεση του κεφαλαίου σε ίσα μερίδια (μετοχές).Ακόμα οι όροι της δημοσιότητας κατά την ίδρυση της αλλά και σ'όλη την διάρκεια της ζωής της, η μεγάλη διάρκεια της (50 έτη),η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων, η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία και η ύπαρξη της Γενικής συνέλευσης και του Διοικητικού συμβουλίου. Στην γενική συνέλευση λαμβάνονται όλες οι μεγάλες αποφάσεις. Την απαρτίζουν οι μέτοχοι της εταιρίας. Το Διοικητικό συμβούλιο αποτελείτε από τα μέλη που ψηφίστηκαν στην ΓΣ και έχει το καθήκον της επίβλεψης της εταιρίας και της χάραξης πολιτικής και στρατηγικής αυτής. Έτσι το Διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει για πολύ σημαντικά ζητήματα και παρακολουθεί την πορεία της εταιρίας στην αγορά. Το Διοικητικό συμβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρο του, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό των εργασιών του, καθώς και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος ασκεί την διοίκηση και εκπροσώπηση της εταιρίας.

Τέλος η ΑΕ λύεται όταν παρέλθει ο χρόνος της διάρκειας για την οποία συστήθηκε, όταν η γενική συνέλευση των μετόχων το αποφασίσει με αυξημένη απαρτία και

πλειοψηφία και όταν η εταιρία πτωχεύσει. Σε ορισμένες περιπτώσεις π.χ. μη καταβολή του κεφαλαίου, μη υποβολή 3 ισολογισμών κλπ. Η Διοίκηση μπορεί να ανακαλέσει την άδεια σύστασης της εταιρίας που έτσι τίθεται υπό εκκαθάριση.

BIBΛIOΓPAΦIA-INTEPNET

- Καρδακάρης Κ.Ν., Λογιστική Εμπορικών Εταιρειών (εφαρμοσμένη), Γ΄ έκδοση, εκδόσεις INTERBOOKS, ΑΘΗΝΑ 2003
- Μπάρμπας Νικόλαος, Φορολογία εισοδήματος, Εκδοσεις Σακκουλα 2009
- Νεγκάκης Ι. Χρήστος, Λογιστική Εταιρειών (θεωρία – εφαρμογές), εκδόσεις ΣΟΦΙΑ Α.Ε., ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010
- Σαρσέντη Βασιλείου -Αναστάσιου Παπαναστασάτου Λογιστική εταιριών, Εκδοσεις Σταμούλης 2002
- Καθ. Σταθάκη Μαρία, Σημειώσεις Λογιστικής 1
- Καθ. Χατζάκη Μαρία, Σημειώσεις Λογιστικής Εταιρειών

www.gsis.gr

www.taxheaven.gr

www.wikipedia.org